

**ÓBUDA – BÉKÁSMEGYER
KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAMJÁNAK
FELÜLVIZSGÁLATA ÉS AKTUALIZÁLÁSA**

Középtávú Program 2008-2014

II/I. kötet

**Készítette:
H-Gestor Kft.**

Dienes Tamás

- 2008 március -

Megbízó:

Óbuda-Békásmegyer Önkormányzata

Bús Balázs

polgármester

Szabó Magdolna

alpolgármester

Szepessy Tamás

alpolgármester

Megbízó részéről témafelelős:

Kapolcsi Sándor

környezetvédelmi ügyintéző

Somlói Viktória

önkormányzati főtanácsadó

Megbízott:

H-Gestor Kft.

Rozs Magdolna

1133 Budapest, Pozsonyi út 52.

ügyvezető igazgató

Tel/fax: (36-1)-270-22-88

Dienes Tamás

tanácsadó

Tartalomjegyzék

I. kötet:

Előszó

- A felülvizsgálat körülményei
- A program kidolgozásában résztvevő személyek
- A munka folyamata

1	Bevezetés	10
1.1	Jogszabályi környezet	10
1.2	A környezetvédelmi programkészítés alapelvei	12
2	A 2002-ben elfogadott középtávú program felülvizsgálata	14
2.1	A kerület rövid bemutatása – speciális viszonyok	14
2.2	A felülvizsgálat során elkészített értékelés – feladatonként (táblázat)	15
2.3	A 2002-es teendők megvalósulásának értékelése	23
2.3.1	Közlekedés	23
2.3.2	Hulladékgazdálkodás	23
2.3.3	Kutyatartás ügyei	23
2.3.4	Zöldterületek, növényzet	23
2.3.5	Természetvédelem	23
2.3.6	Szennyvízcsatorna-építések	23
2.3.7	Üröm-Csókavár gáziszap ártalmatlanítása	23
2.4	Óbuda-Békásmegyer környezetvédelmi helyzete 2007. év végén (összefoglalás)	24
2.4.1	Természetvédelem	24
2.4.1.1	Természetes vizek	24
2.4.1.2	Talaj	24
2.4.1.3	Zöldfelületek	24
2.4.2	Köztisztaság	24
2.4.3	Zaj, rezgés és levegőszennyezés	24
2.4.4	Hulladékgazdálkodás	24
3	A 2008-2014 közötti időszakra szóló középtávú program	25
3.1	Kiemelt környezeti problémák	25
3.1.1	Zaj és rezgés-szennyezettség	25
3.1.2	Levegőszennyezettség	28
3.1.2.1	A porszennyezettség	35
3.1.3	Szennyvizek és viziközművek	38
3.1.3.1	Szennyvizek	38
3.1.3.2	Viziközművek	39
3.1.4	Éghajlatváltozás és energiagazdálkodás	48
3.1.4.1	Éghajlatváltozás	50
3.1.4.2	Energiagazdálkodás	50
3.2	Közterületek és az épített környezet állapota	54
3.2.1	Köztisztaság – a közterületek takarítása	54
3.2.1.1	Köztisztaság	54
3.2.1.2	Kommunikációs eszközök a köztisztaság érdekében	54
3.2.1.3	A hulladék-kommandó modell	55
3.2.1.4	A kutyapiszok	56
3.2.2	A közterületeken elhelyezett műtárgyak állapota	58
3.2.3	Az épített környezet állapota	59
3.3	Hulladékgazdálkodás	61
3.3.1	A települési szilárd hulladék mennyisége és összetétele	61

3.3.2	A lakossági szemétszállítás.....	62
3.3.2.1	Lomtalanítás.....	63
3.3.3	Szelektív hulladékgyűjtés.....	63
3.3.3.1	Hulladékudvarok.....	65
3.3.3.2	Hulladékgyűjtő szigetek.....	66
3.3.4	Egyes hulladékfajták külön gyűjtése.....	68
3.3.4.1	Papírgyűjtés.....	68
3.3.4.2	Veszélyes hulladékok gyűjtése.....	68
3.3.4.3	Építési és bontási hulladék.....	70
3.3.4.4	Állati tetemek elszállítása.....	70
3.3.4.5	Zöldhulladékok kezelése.....	70
3.3.5	Illegális hulladéklerakás.....	71
3.4	Természeti értékek és városi zöldfelületek.....	73
3.4.1	Természetvédelem – védett területek.....	73
3.4.1.1	Jogszabályi háttér.....	74
3.4.1.2	Partnerszervezetek.....	75
3.4.2	Természeti értékek.....	75
3.4.2.1	Élőhelyek védelme – egyedi védelem.....	75
3.4.2.2	Tájképi és kultúrtáji értékek.....	77
3.4.2.3	Geológiai képződmények.....	78
3.4.2.4	Talaj.....	78
3.4.2.5	Természetes vizek.....	79
3.4.2.6	Közparkok.....	81
3.4.2.7	Fasorok.....	82
3.4.2.8	Egyéb városi zöldfelületek.....	83
3.5	Környezeti nevelés és kommunikáció.....	85
3.5.1	Oktatási intézmények bevonása a tudatos környezetvédelemre nevelésbe.....	85
3.5.2	Tájékoztatás és információ-szolgáltatás.....	86
3.5.3	Pályázatok kiírása.....	88
3.6	Együttműködés a környezet védelméért.....	90
3.6.1	Önkormányzat.....	90
3.6.2	Helyi civil szervezetek.....	91
3.6.3	Országos civil szervezetek.....	92
3.6.4	Lakosság.....	95
3.7	A környezetvédelmi feladatok megvalósításának pénzügyi háttere.....	98
3.7.1	Pénzügyi háttér, források.....	98
3.7.1.1	EU-s támogatási lehetőségek.....	98
3.7.1.2	Önkormányzati pályázati lehetőség.....	99
3.7.2	Végrehajtás és ellenőrzés.....	99
3.8	Mellékletek.....	101

II. kötet:

A feladatok ütemezése – II. középtávú program 2008-2014

- 1 A programban megfogalmazott célok és feladatok röviden
- 2 A programban megfogalmazott feladatok időbeli ütemezése (táblázat)

Előszó

A felülvizsgálat körülményei

Óbuda-Békásmegyer kerület környezetvédelmi programját 2002-ben készítette el a Környezet és Fejlődés Tanácsadó Iroda. A program maga két részből (2 kötetből) áll:

1. Óbuda – Békásmegyer Környezetvédelmi Programja Állapotelemzés, illetve
2. Óbuda – Békásmegyer Környezetvédelmi Programja Összefoglaló értékelés és programpontok

A program a következő elemek rövid vizsgálatára terjed ki:

1. szilárd hulladék, területek gondozása;
2. közlekedés;
3. a kutyatartás környezetvédelmi problémái;
4. levegőminőség;
5. természetes vizek, víziközművek, talaj;
6. természetvédelem;
7. a lakosság környezethez való viszonya, környezeti nevelés és tudatformálás.

A program bemutatja a környezeti elemek jelenlegi állapotát, illetve javaslatokat tartalmaz a szennyezettség mérséklésére, a kerület lakói környezetvédelmi tudatosságának a fejlesztésére.

A környezeti ügyek összetett jellege miatt 28 programpont és azon belül összesen 40 teendő került megfogalmazásra, amelyeket jelen felülvizsgálat is tartalmaz. A környezetvédelmi program a „programpontok” és „teendők” kifejezéseket használja, míg jelen felülvizsgálatban az érthetőség kedvéért „célok” és „feladatok” kifejezések szerepelnek, csakúgy, mint a kerületfejlesztési koncepcióban is. Ugyanakkor a 2. fejezetben - amelynek a címe: A 2002-ben elfogadott I. középtávú program felülvizsgálata - meghagytuk az eredeti fogalmazást, hiszen az konkrétan a 2002-es programra utal.

Jelen felülvizsgálat tehát állapotfelmérésből és értékelésből, a program célkitűzéseinek vizsgálatából és azok jelenlegi állapottal való összehasonlításából, illetve a hátralévő időre új célkitűzések megfogalmazásából áll.

Fontos megemlíteni, hogy a felülvizsgálat során a környezetvédelmi program alaposabb átdolgozásra szorult, a program szerkezetét, tartalomjegyzékét meg kellett változtatni illetve aktualizálni kellett.

A mellékletek esetében felhasználtuk a kerületfejlesztési koncepcióban található térképeket és a Mesél Óbuda földje c. könyv térképeit, természetesen a 2007-es állapothoz képest aktualizálva.

A kerület fő stratégiai dokumentuma a Kerületfejlesztési Koncepció. A környezetvédelmi programban szereplő célok és feladatok tartalmilag megegyeznek a Kerületfejlesztési Koncepcióban megtalálható célokkal és feladatokkal, ugyanakkor az e témában megfogalmazott feladatokat a kerület környezeti állapotának és az elérni kívánt környezetvédelmi állapotnak megfelelően konkretizáltuk.

A program felülvizsgálata során megkülönböztetésre kerültek az önkormányzat kötelezően ellátandó, illetve választás szerint elvégezhető feladatai. Például a szelektív hulladékgyűjtés nem kötelező önkormányzati feladat, mégis Óbuda-Békásmegyer az első kerületek között alkalmazta a szelektív hulladék gyűjtést, ezen belül is a szelektív papírgyűjtést.

A program kidolgozásában résztvevő személyek

Az Óbuda – Békásmegyer környezetvédelmi programjának felülvizsgálata és aktualizálása nevű dokumentum elkészítésében részt vettek a következő személyek:

az önkormányzat részéről:

- Szabó Magdolna alpolgármester asszony, aki a személyes találkozás során javaslatokkal, tanácsokkal látta el a dokumentum készítőjét, illetve nagyon sok helyi egyesületet javasolt ahova eljuttatuk a kérdőíveket,
- Szepessy Tamás alpolgármester úr, aki az önkormányzat támogató levelét aláírta, így ezek után lehetőség volt az adatkérő levelek elküldésére a hatóságok számára
- Sárádi Kálmánné jegyző asszony, aki javaslataival és személyes intézkedéseivel hozzájárult ahhoz, hogy a lakosoknak lehetőségük legyen a kérdőíveket visszajuttatni az ügyfélszolgálati irodában és az okmányirodában elhelyezett gyűjtőládákba
- Kapolcsi Sándor környezetvédelmi ügyintéző, aki levegőszennyezés és hulladékgazdálkodás tekintetében adatokkal látta el a készítőt és segítséget nyújtott a lakossági kérdőívek összegyűjtésében is,
- Somlói Viktória önkormányzati főtanácsadó, aki személyes tanácsaival és nagyon aprólékos javításaival nagymértékben hozzájárult az elkészült dokumentum minőségi javulásához,

a megbízott részéről:

- Rozs Magdolna, aki az önkormányzat felé a munka elvégzését koordinálta,
- Szilágyi Szilvia, aki minőségi javításaival, alapos jogász ismeretivel nagymértékben hozzájárult az elkészült dokumentum minőségi javulásához,
- Dienes Tamás, aki a dokumentumot összeállította, a hatóságokhoz elküldte az adatkérő leveleket, a válaszokat értékelte, a kérdőíveket személyesen eljuttatta a lakossághoz és a beérkezett válaszokat értékelte illetve meghatározta a szükséges célokat és feladatokat is az elkövetkezendő évekre.

A munka folyamata

A felülvizsgálat készítői az alábbi hatóságoktól kértek a program felülvizsgálatához adatokat:

- Fővárosi Önkormányzat Környezetvédelmi Ügyosztály 1052 Budapest, Városház u. 9-11.
- Fővárosi Közterület-fenntartó Zrt. 1081 Budapest, Alföldi u.7.
- Fővárosi Csatornázási Művek Zrt. 1087 Budapest, Asztalos S. u. 4.
- Fővárosi Kertészeti Zrt. Kertészeti Igazgatóság 1073 Budapest, Dob u. 90.
- Fővárosi Közterület-felügyelet Állategészségügyi (ebrendészeti) Telepe 1097 Budapest, Illatos út 23/a
- Közép-Duna-völgyi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség 1072 Budapest, Nagydiófa u. 10-12.

A környezetvédelmi program felülvizsgálatához a következő dokumentumokat használtuk fel:

1. A kerület Környezetvédelmi Programja

- Óbuda – Békásmegyer Környezetvédelmi Programja Állapotelemzés, 2002. január, Készítette a Környezet és Fejlődés Tanácsadó Iroda (nyomtatott formátumban)
- Óbuda – Békásmegyer Környezetvédelmi Programja Összefoglaló értékelés és programpontok 2002. január, Készítette a Környezet és Fejlődés Tanácsadó Iroda (nyomtatott formátumban)

illetve egyéb anyagok, úgymint:

2. Magyarország fejlesztésével kapcsolatos dokumentumok, minisztériumi honlapok
 - II. Nemzeti Környezetvédelmi Program
 - Az Új Magyarország Fejlesztési Terv dokumentumai, operatív programjai, elsősorban a Közlekedés Operatív program (Közop) és a Környezet és Energia Operatív Program (KEOP)
 - Közép-Magyarországi Operatív Program
 - A Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium honlapja <http://www.kvvm.hu>
3. Budapestre vonatkozó fejlesztési tanulmányok
 - Budapest Középtávú Városfejlesztési Programja – Podmaniczky Program, 2006. szeptember 18., Városkutatás Kft.
 - Budapest Városfejlesztési Konceptiója 2002
 - a fővárosi környezetvédelmi programja, Környezeti Program- Budapest 2007, (illetve annak a felülvizsgálata jelen fázisban- Felülvizsgálat Középtávú alcióprogram, tervezet, egyeztetésre 2007. szeptember) letölthető:
http://www.budapestikornyezet.hu/doks/kornyezeti_program_budapest_11.pdf
4. Egyéb, Budapesttel kapcsolatos dokumentumok
 - a Fővárosi Önkormányzat honlapja www.budapest.hu/utfelujitas
 - Budapest teljes körű csatornázása 2008-2011 <http://www.budapestcsatornazas.hu>
 - Budapest Közlekedési Rendszerének Fejlesztési Tervével kapcsolatos dokumentumok
 - továbbá különböző dokumentumok létrehozandó kerékpárutakról stb.
5. A kerület fejlesztési és cselekvési koncepciója
 - Óbuda – Békásmegyer Kerületfejlesztési koncepció 2005. május. Ezen kerületfejlesztési koncepció céljait és feladatait továbbá mellékleteit, térképeit részben felhasználtuk a környezetvédelmi program felülvizsgálata dokumentum mellékleteiként is illetve ahol változás történt azokat pedig átvezettük.
 - a kerület éves környezetvédelmi cselekvési programja
6. A kerület hulladékgazdálkodási terve és a kerület környezetvédelmi vonatkozású rendeletei, könyvei
 - Óbuda – Békásmegyer Önkormányzat Képviselő-testületének több, környezetvédelemmel kapcsolatos rendelete
 - Óbuda – Békásmegyer Városrendezési és Építési Szabályzata módosításokkal egybeszerkesztve 2006. október 1.
 - Mesél Óbuda földje, Guckler Károly természetvédelmi alapítvány 1998.
 - Óbuda – Óbuda Békásmegyer Önkormányzat lapja
 - Óbuda – Békásmegyer Hulladékgazdálkodási Tervének felülvizsgálata H-Gestor Kft. 2006. augusztus

Némely kiemelkedő dokumentum ismertetése a következő:

- II. Nemzeti Környezetvédelmi Program: A Nemzeti Környezetvédelmi Program kidolgozásának részletes előírásait a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény rögzíti. A Nemzeti Környezetvédelmi Program II a 2003-2008. közötti időszakra szól. A program meghatároz több „különleges kezelést igénylő” területet, melyekkel kapcsolatban részletesebben kidolgozott tematikus akcióprogramok megvalósítását tűzi célul. Ilyen a környezettudatosság, az éghajlatváltozás, a környezetegészségügy és élelmiszer-biztonság, a városi környezetminőség a biológiai sokféleség és tájvédelem, a vizek védelme és fenntartható használata, a hulladékgazdálkodás és a

környezetbiztonság területe.

- Az Új Magyarország Fejlesztési Terv dokumentumai, operatív programjai, elsősorban a Közlekedés Operatív program (Közop) és a Környezet és Energia Operatív Program (KEOP). Mivel ez a két terület amelynek a legnagyobb környezeti vonatkozása, ezért ezt a két operatív programot elemezzük. A program keretében a tervezési időszakban rendelkezésre álló pénzkeret 4532 milliárd EUR.
A KEOP az NKP II célkitűzéseinek figyelembevételével, az Új Magyarország Fejlesztési terv többi operatív programjával (GOP, KÖZOP, ÁROP, EKOP, ROP-ok) összehangoltan fogalmazza meg célrendszerét, amely öt prioritást tartalmaz: az egészséges, tiszta települések, a vizek jó kezelése, a természeti értékek jó kezelése, a megújuló energiaforrások felhasználásának növelése, a hatékony energiafelhasználás, és a fenntartható termelési és fogyasztási szokások ösztönzése témakörökben.
- A 2007-2013 tervezési időszakra vonatkozó Közép-Magyarországi Operatív Programot (KMOP) 2006 decemberében fogadták el. A finanszírozás kerete a 2006-2013-as programozási időszakra 1772 milliárd EUR. A program prioritástengelyeiben egyaránt több beavatkozás szerepel, egyebek mellett a közösségi jelentőségű és védett természeti értékek revitalizációjára, a természetvédelem, természeti környezet rehabilitációjára, továbbá a települési központok fejlesztésének rehabilitációjára vonatkozó intézkedéseket támogat.
- Budapest Főváros Önkormányzata Környezetvédelmi Program. A felülvizsgált program az EU tervezési ciklusával és a városfejlesztési tervezéssel is összhangban a 2013-ig szükséges legfontosabb tennivalókra fókuszál. A Program tervezete tartalmában – a jogszabályokban előírt szempontokon túlmenően – súlyponti kérdésként kezeli a klímavédelem és a környezetnek az emberi egészségre gyakorolt hatásait is.
- Budapest Középtávú Városfejlesztési Programja – Podmaniczky Program
A Podmaniczky Program megvalósításának időtávja 2013-ig szól, alkalmazkodva az Európai Unió 2007-2013-as költségvetési periódusához, amely nagyban meghatározza mind a Magyar Állam, mind a Főváros mozgásterét. A dokumentum 2006. szeptember 18.-én készült el, és a 2006. június 29-i Fővárosi Közgyűlésen elfogadott módosításokkal kiegészített változat.
- Óbuda – Békásmegyér Kerületfejlesztési koncepciója 2005. –ben készült el, és a következő főbb fejezeteket foglalja magában: gazdaság, társadalom-humánpolitika, épített környezet-városrendezés, természeti környezet- ökológia, közlekedés, közművek. A koncepció során a kérdőíves felmérés keretében figyelembe vették a lakosok véleményét, igényeit is.

A NORG Kft. rendelkezésünkre bocsátotta az III. kerületre vonatkozó legfrissebb környezeti adatokat. A Kft. 1995-ben kezdte fejleszteni a Fővárosi Környezetvédelmi Információs Rendszert.

A kerületi lakosok a kerület környezeti állapotáról való véleményének megismerésére 254 kérdőív került kiküldésre, ebből 137 darab érkezett vissza (ezek kiértékelését 20. sz. melléklet tartalmazza). A kérdőívek több csatornán jutottak el a lakosokhoz: le lehetett tölteni a kerület honlapjáról (www.obuda.hu), megjelent többször a kerületi Óbuda című újságban, illetve személyesen kerültek kiszállításra különböző szervezetekhez, lakossági egyesületekhez, intézményekhez, ügyfélszolgálati irodákhoz és okmányirodákhoz. A kitöltött kérdőíveket e-mailen, vagy személyesen lehetett visszajuttatni a kerület két pontján elhelyezett gyűjtőládákba, a Polgármesteri Hivatal melletti ügyfélszolgálati irodába illetve a Békásmegyeren található okmányirodába.

A kerület környezeti állapotának felmérését, a lakosság véleményének megismerését célzó kérdőívek augusztus és szeptember hónapban a következő helyszínekre jutottak el:

- Ügyfélszolgálati irodák, okmányirodák
 - Polgármesteri Hivatal melletti ügyfélszolgálati iroda 1033, Harrer Pál utca 9-11.
 - Óbuda-Békásmegyer Önkormányzat egészségügyi és szociális ügyosztály 1033, Fő tér 2.
 - Békásmegyeri kihelyezett Okmányiroda 1039, Medgyessy Ferenc utca 4.
- Támaszadó Szolgálat 1033, Laktanya u. 2.
- Óbuda Múzeum 1033, Fő tér 1.
- Könyvtár
 - Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár tagkönyvtárai:
 - Békásmegyeri Könyvtár 1039 Füst M. u.26.
 - Csillaghegyi Könyvtár 1039 Bajáki E. u 5-7.
 - Krúdy Gyula Könyvtár 1033 Fő tér 2.
 - Platán Közművelődési Könyvtár 1031 Arató E. tér 1.
- Művelődési Ház
 - Óbudai Művelődési Központ 1032 San Marco u. 81.
 - Óbudai Társaskör 1036 Kiskorona u. 7.
 - Békásmegyeri Közösségi Ház 1039 Csobánka tér 5.
 - Csillaghegyi Közösségi Ház 1039 Bp., Mátyás király útja 13-15.
- A Római-parti címjegyzék résztvevői
 - Óbuda Sport Egyesület, Horváth Indián Pál, 1031 Budapest Rozgonyi P u 28
 - Római Sport Egyesület, Rátkai János, 1031 Budapest Petur u 22.
 - Védőszárny Hencap Egyesület, Miklós László, 1039 Budapest Kossuth L Üdülőpart 19.
 - Római Tenisz Akadémia, Márki Jenő, 1039 Királyok útja 105.
 - Alfa Art Hotel, Pokriva Márta, 1039 Budapest Királyok útja 205.
 - Lidó Hotel, Bornemissza Miklós, 1031 Budapest Nánási út 67
 - Hotel Kék Duna, Sabunin Stanislaw, 1031 Budapest Nánási út 1/c
 - Monte Cristo Hotel, Manyik Károly, 1031 Budapest Nánási út 97.
 - Holiday Beach, Egri Gábor, 1039 Budapest Piroska u. 3-5.
 - Cziniel Cukrászda, Ésik Zsolt, 1031 Budapest Nánási út 55.
 - Ártér Kultúrpark, Kúnert Zsolt, 1039 Budapest Királyok útja 225.
- Egyéb közösségi helyek
 - Kolossy téri sütöde 1036 Szépvölgyi út 5.
 - Julcsi mama kifőzdéje 1036 Szépvölgyi út 19.
 - Új udvar szórakoztató és bevásárlóközpont 1036 Bécsi út 38-44.
 - Lottózó 1036 Bécsi út 92.
- Lakossági egyesületek
 - Csillaghegyi Polgári Kör Egyesület 1038 Mátyás király út 77.
 - Aquincum-Mocsárosdűlő Egyesület 1038 Aranyalma u. 7.
 - Óbor-kör Kulturális és Környezetvédő Egyesület, 1038 Budapest, Óbor köz 3.
 - SOS Békásmegyerért Egyesület

Az ügyfélszolgálati irodákba és az Óbudai Művelődési Központba több alkalommal is került kérdőív. A környezetvédelmi kérdőíveket az önkormányzat civil referense elküldte a kerületi civil szervezeteket tartalmazó listán található címekre is.

A kérdőívek kiértékelésénél figyelembe kellett venni, hogy az Óbudai-szigeten nem található lakott terület, így arról a területről természetesen nem érkezett vissza válasz.

Nagyon fontos megjegyezni, hogy a kérdőívek kiértékelése nem adhat reprezentatív eredményt, hiszen a különböző kerület-részekből nagyon különböző számú kérdőív érkezett vissza illetve a kérdőívet magát is elsősorban azok az emberek küldték vissza akiket érdekel a környezetük állapota, tehát így rengeteg lakos véleményét nem tudjuk a kérdőívek kiértékelésekor képviselni.

1 Bevezetés

1.1 Jogszabályi környezet

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 46. §-a alapján az önkormányzatok a környezet védelme érdekében, összhangban a Nemzeti Környezetvédelmi Programmal és – esetünkben – a Kerületfejlesztési Konceptióval az illetékességi területükre és a hatáskörükbe tartozó környezetvédelmi feladatokra Települési Környezetvédelmi Programot készítenek, melyet a képviselő testület (közgyűlés) rendelettel hagy jóvá. A helyi önkormányzatok környezetvédelmi feladatait a törvény 46. §, 47. § és 48. §-i tartalmazzák.

A környezetvédelmi program felülvizsgálata a 2002-es programban megfogalmazott és a program érvényességi ideje alatt megvalósult feladatok folytatásának is tekinthető, figyelembe véve az időközben hatályba lépett törvényi változásokat is.

A 2002-es program környezetvédelmi szempontból sok olyan feladatot határoz meg, amelyek még napjainkban is időszerűek így több céllal, feladattal ismét találkozhatunk a 2008-2014-es középtávú környezetvédelmi program felépítésénél.

Óbuda-Békásmegyer környezetvédelemhez kapcsolódó rendeletei a következők:

37/2002. (XI. 30.)	A Dunai árhullám okozta károk kárenyhítéséről;
51/2004. (XII. 22.)	A talajterhelési díjjal kapcsolatos helyi szabályokról;
34/2004. (IX. 06.)	A helyi közutak nem közlekedési célú igénybevételeért fizetendő díjak mértékéről;
33/2004. (VIII. 26.)	A magánszemélyek kommunális adójáról szóló 29/2004.(VII.1.) Óbuda-Békásmegyer Önkormányzati rendeletének módosításáról;
30/2004. (VII. 01.)	Az önkormányzat tulajdonában lévő közterületek használatáról és rendjéről;
24/2005. (VI. 13.)	A zajvédelem helyi szabályozásáról;
23/2005. (VI. 01.)	Az önkormányzat tulajdonában álló közutak és közutak részét képező járdák burkolatbontási tilalmának, valamint a felbontott burkolatok helyreállításának szabályozásáról;
26/2006. (V. 02.)	A földgáz alapú fűtési rendszerek kiépítésének támogatásáról;
35/2006. (VI. 30.)	Az ÓBVSZ-ről szóló 32/2001.(XI.30) Ö.K. rendelet módosításáról, valamint Budapest, III. kerület, Óbudai (Hajógyári) sziget kerületi szabályozási tervének jóváhagyásáról;
34/2007. (V. 00.)	A BUDAPEST III. kerület ARANYHEGY – ÜRÖMHEGY – PÉTERHEGY (Pusztakúti út – Aranyhegyi út – Aranyvölgy utca – Bécsi út – közigazgatási határ – Ürömhegyi út – erdő terület – Héthalom utca – Dobogókő utca – Héthalom utca által határolt terület) KERÜLETI SZABÁLYOZÁSI TERVÉRE vonatkozó ÓBVSZ-ről szóló 32/2001. (XI. 30.) Ök. rendelet módosításáról;
32/2007. (VI. 05.)	A tulajdonában lévő lakások lakbérének megállapításáról szóló 31/1995.(1996. I. 29.) rendelet módosításáról;
31/2007. (VI. 05.)	Az állattartásról szóló 16/2007. (IV. 19.) rendelet módosításáról;
27/2007. (VI. 05.)	Budapest III. kerület Óbuda-Békásmegyer Önkormányzat tulajdonában lévő közterületek használatáról és rendjéről szóló 30/2004.(VII. 1.) rendelet módosításáról;

16/2007. (IV. 19.)	Az állattartásról;
15/2007. (IV. 02.)	Az avar és kerti hulladék égetéséről, valamint a háztartási, vagy más tevékenységgel okozott légszennyezés szabályairól szóló 2/1994. (III. 10.) rendelet módosításáról;
11/2007. (II. 28.)	Óbuda-Békásmegyer Városrendezési és Építési Szabályzatáról szóló 32/2001. (XI. 30.) rendelet módosításáról;
10/2007. (II. 28.)	A változtatási tilalom elrendeléséről és az építésjogi követelmények átmeneti szabályozásáról szóló 3/1999. (I. 29.) rendelet módosításáról;

Az 52/2004. (XII.22.) számú rendelet módosította a kerület környezetvédelmi alapjáról szóló 9/1997. (III.6.) rendeletet. Az Alap rendeltetése, hogy megfelelő feltételeket és fedezetet biztosítson a kerület környezetminőségének javításához, az egészséges környezeti állapot megteremtéséhez, a kerületi természeti értékek megóvásához, fenntartásához és fejlesztéséhez, a zöldfelületek védelméhez és fejlesztéséhez és a környezet- és természetvédelmi tudatformáláshoz és oktatáshoz.

A főváros és a kerületek együttműködése a környezet védelme területén

Budapesten a települési önkormányzat a fővárosi önkormányzatot is jelenti, nem azonosítható a település fogalma csupán a kerületekkel. Így, az önkormányzati törvényben és a környezetvédelmi törvényben leírtak alapján, éppen e kettősség miatt a kerületi szempontokat esetenként alá kell rendelni a főváros, mint nagyobb területi egység szempontjainak.

A helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (továbbiakban Ötv.) 63-63/A. §-a a helyi önkormányzati feladat- és hatásköröknek a fővárosi és a kerületi önkormányzatok közötti megosztását tartalmazza. Erre azért van szükség, mert mindkét önkormányzat települési önkormányzat, így az általános szabályozás a sajátosságokra tekintettel nem alkalmazható.

A törvény 63. § (1) bekezdésében konkrétan meghatározza azokat az alapfeladatokat, amelyek biztosítása a kerületi önkormányzatok feladata. A kerületi önkormányzat működési területén köteles gondoskodni többek között az egészséges ivóvízellátásról, a helyi közutak fenntartásáról, továbbá a nemzeti- és etnikai kisebbségek jogainak érvényesüléséről.

A törvény 63. §-a (2) bekezdése rendező elvként rögzíti, hogy a Fővárosi Önkormányzat látja el azokat a kötelező és önként vállalt helyi települési önkormányzati feladatokat és hatásköröket, amelyek a főváros egészét vagy egy kerületet meghaladó részét érintik. Ugyancsak a Fővárosi Önkormányzat látja el azokat a feladatokat, amelyek a fővárosnak az országban betöltött különleges szerepköréhez kapcsolódnak.

Az önkormányzatok feladatait két nagy csoportra lehet osztani: az önként vállalt feladatkörök csoportjára, illetve a kötelező feladat- és hatáskörök csoportjára. Az önkormányzat „önként vállalhatja minden olyan helyi közügy önálló megoldását, amelyet jogszabály nem utal más szerv hatáskörébe. Az önként vállalt helyi közügyekben az önkormányzat mindent megtehet, ami jogszabályt nem sért. Az önként vállalt helyi közügyek megoldása nem veszélyeztetheti a törvény által kötelezően előírt önkormányzati feladat- és hatáskörök ellátását.” [Ötv. 1.§ (4) bek.]

A helyi közügy fogalma a törvényben a fentieknél pontosabb meghatározásra nem kerül, így ebbe a viszonylag tág körbe a környezetvédelemmel összefüggésben számos feladat belefér. Arról azonban nem szabad megfeledkezni, hogy a feladatkörök ellátásának leglényegesebb alapja azok anyagi feltételeinek biztosítása, és ez szükségképpen gátja annak, hogy az önkormányzatok az amúgy jelentős költségkihatással járó feladatokat széles körben felvállalják.

Az önkormányzati törvény a települési önkormányzatok feladatairól szólva, 8.§ (1) bekezdésében az épített és természeti környezet védelmét a települési önkormányzatok szabadon választható feladatai között sorolja fel.

A kettős önkormányzati rendszer sajátosságaiból fakadó konfliktusok jellemzik a főváros és a kerületek kapcsolatát. Az ütközések középpontjában a feladat- és hatáskörök szabályozatlansága, illetve a kerületi részérdekek és a nagyvárosi érdekek közötti ellentétek állnak. Ez jellemzi a környezet védelmét, a környezet védelme kapcsán jelentkező feladatok ellátását is. Sok esetben tisztázatlan, hogy mely feladatok tartoznak kerületi, s melyek fővárosi hatáskörbe. Egyes környezetvédelmi feladatait a főváros egyáltalán nem, vagy csak részben látja el, ugyanakkor a szóban forgó feladatok ellátására a kerületek nem kötelezhetőek. Így ezen feladatok vagy megoldás nélkül maradnak, vagy a kerületek saját forrásaiból – a főváros anyagi támogatásával, vagy anélkül – valósulnak meg.

Több esetben az állampolgárok sem tudják, hogy a környezet, a természet védelmét érintő egyes kérdéseikkel pontosan hová, a kerületi, vagy a fővárosi önkormányzathoz forduljanak. Ez pontosan látszik a lakók által kitöltött kérdőívből, hiszen az ezirányú kérdéseinkre a következő arányban válaszoltak:

Egyes utak, utcák, közterületek a kerületen belül fővárosi, mások kerületi tulajdonban vannak. Okozott-e a közterületek ezen, kettős tulajdoni állapota Önnek valaha nehézséget, gondot problémái megoldása során?

<input type="checkbox"/> nem, még soha sem				55	50,46%
<input type="checkbox"/> igen és ez időben hátráltatta a kérdés megoldását				14	12,84%
<input type="checkbox"/> igen és emiatt nem tudtam kérdéseimmel, problémáimmal hová fordulni				12	11,01%
<input type="checkbox"/> igen és emiatt nem oldódott meg a kérdés				28	25,69%
<input type="checkbox"/> egyéb				5	4,59%

A kialakult helyzetből a főváros és a kerületi önkormányzatok kapcsolatának javítása, együttműködésük szorgalmazása jelentene előrelépést. A jövőben pontosan tisztázni kell, hogy mely, környezetvédelmi tárgyú feladatokat kíván a főváros és melyeket a kerület ellátni, majd a kerület által átvállalt feladatokhoz meg kell teremteni azok anyagi háttérét is.

1.2 A környezetvédelmi programkészítés alapelvei

A környezet védelméről szóló 1995. évi LIII. törvény 6.-12.§-a rögzítik azokat az alapelveket, amelyeket a környezethasználat során érvényesíteni kell.

Ezek a következők:

- Megelőzés, elővigyázatosság, helyreállítás.
- Felelősség.
- Együttműködés és
- Tájékoztatás, tájékoztatás, nyilvánosság.

A megelőzés, elővigyázatosság, helyreállítás elvei szerint a környezethasználatot úgy kell megszervezni és végezni, hogy a legkisebb mértékű környezetterhelést és igénybevételt idézze elő; megelőzze a környezetszennyezést és kizárja a környezetkárosítást.

A felelősség elve szerint a környezethasználó a törvényben és más jogszabályokban szabályozott módon felelősséggel tartozik tevékenységének környezetre gyakorolt hatásaiért. Mindenki felelős

saját tevékenységéért és a környezeti elemekben okozott kár elhárításáért.

A környezetvédelmi törvény együttműködést ír elő az állami szervek, a helyi önkormányzatok, a természetes személyek és szervezeteik, a gazdálkodást végző szervezetek és mindezek érdekvédelmi szervezetei, valamint más intézmények között. Az együttműködés nemcsak joga, hanem kötelessége is az önkormányzatoknak.

Mindenkinek állampolgári joga a környezetre vonatkozó tények, adatok, és azok emberi egészségre gyakorolt hatásainak megismerése. Ezért az állami szervek, önkormányzatok kötelesek a környezet állapotát, egészségre gyakorolt hatását figyelemmel kíséni, az ezzel kapcsolatos adatokat nyilvántartani, hozzáférhetővé tenni, róluk megfelelő tájékoztatást adni.

A környezetvédelmi tevékenységhez szorosan kapcsolódnak még egyéb alapelvek is, amelyek más törvényekben (így például a hulladékgazdálkodási törvényben), illetve alacsonyabb szintű jogszabályokban szerepelnek.

A program felülvizsgálata során a közérthető nyelvezet és a könnyebb érthetőség elérése érdekében ismertetjük a környezetvédelemmel kapcsolatos alapfogalmakat.

A környezet védelméről szóló 1995. évi LIII. Törvény alapján

- környezeti elem: a föld, a levegő, a víz, az élővilág, valamint az ember által létrehozott épített (mesterséges) környezet, továbbá ezek összetevői;
- környezetszennyezés: a környezet valamely elemének a kibocsátási határértéket meghaladó terhelése;
- érintett önkormányzat: az a települési önkormányzat, amely az adott környezethasználat hatásterületén illetékességgel rendelkezik;
- kibocsátási határérték: a környezetnek vagy valamely elemének jogszabályban vagy hatósági határozatban meghatározott olyan mértékű terhelése, amely kizárja a környezetkárosítást;
- az elérhető legjobb technika: a korszerű technikai színvonalnak, és a fenntartható fejlődésnek megfelelő módszer, üzemeltetési eljárás, berendezés, amelyet a környezetterhelések megelőzése és csökkentése érdekében alkalmaznak;
- fenntartható fejlődés: társadalmi-gazdasági viszonyok és tevékenységek rendszere, amely a természeti értékeket megőrzi a jelen és a jövő nemzedékek számára, a természeti erőforrásokat takarékosan és célszerűen használja, ökológiai szempontból hosszú távon biztosítja az életminőség javítását és a sokféleség megőrzését.

Ezen felül egypár kiemelt terület környezetvédelmi kifejezéseit is értelmezzük:

Levegővédelem

Az életet adó bioszféra egyik fontos eleme a Föld légköre. Napjaink talán legösszetettebb és legfenyegetőbb környezetvédelmi problémája, a globális éghajlatváltozás kifejezetten megbontja a légkör egyensúlyi állapotát.

Vízvédelem

A fenntartható vízkészlet-gazdálkodás védelme, károsodásuk megelőzése a környezetet terhelő, szennyező források kibocsátásainak csökkentésével érhető el. A szennyvíz-csatorna hálózat kiépítésével, a szennyvízcsatorna hálózatra való rákötések ösztönzésével csökkenthetjük a talajba kerülő szennyezett víz mennyiségét.

Környezeti fenntarthatóság

Kisebb dimenziókban, pl. egy település szintjén, a fenntarthatóság megfogalmazott elve legegyszerűbben úgy értelmezhető, hogy ebben a kisebb tartományban sem idézünk elő helyi túlterheléseket, és így nem okozunk globálisan sem a megengedettnél nagyobb kárt. A „települési fenntarthatóságot” ily módon helyi szabályozókkal, rendeletekkel lehet biztosítani, és ebben a környezetvédelmi program ilyen célú megfogalmazásai is segíthetnek.

2 A 2002-ben elfogadott középtávú program felülvizsgálata

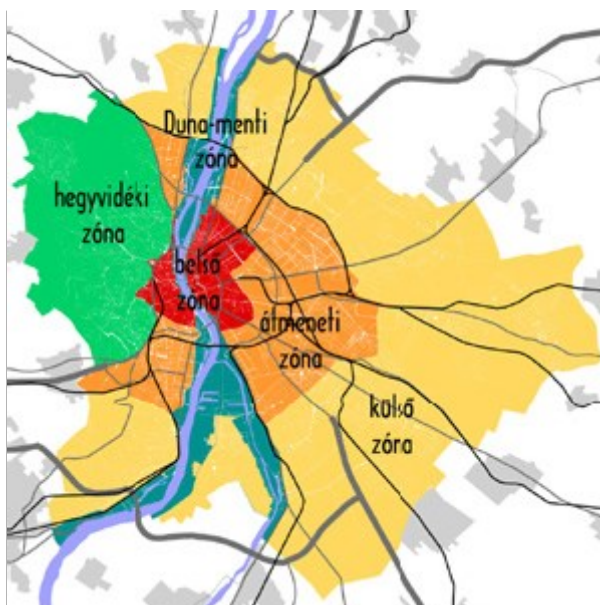
2.1 A kerület rövid bemutatása – speciális viszonyok

Óbuda-Békásmegyer Budapest második legnagyobb kerülete, területe 39,7 km², lakóinak száma közel 130 ezer fő. Ezen adatok alapján ebben a kerületben él Budapest lakosságának 11,3 %-a és a kerületnél csak a XI. kerületben laknak többen Budapesten.

A kerület mai közigazgatási határai 1950-ben alakultak ki, ekkor lett a kerület része Békásmegyer és a hozzá tartozó Csillaghegy. (A kerülettől ekkor csatolták el a Szépvölgyi út - Margit híd közötti részt és a Margit szigetet). Délről a II. kerület, nyugatról a budai hegyvidék észak-déli vonulata határolja, északról Pest megyével érintkezik (Üröm település), kelet felől pedig a 2,5 km hosszú Óbudai sziget és a Duna vonala választja el a IV. és a XIII. kerülettől.¹

A kerület jelentős átalakulás alatt állt az elmúlt 15-20 évben. A korábbi tradicionális ipari, termelési tevékenység szinte teljesen megszűnt. Az átalakulás a korábbi környezeti károk felszámolásával történt, de az új funkciók kialakulása (szolgáltatás, lakópark, intézmény) is környezetterhelést okoz. A kerületet két Duna-híd kapcsolja Pesthez, az Árpád híd és az Északi összekötő vasúti híd. Várhatóan 2008-ban elkészül az M0-ás észak-összekötő hídja, amely Újpest kerülettel fogja majd összekötni a kerületet. Óbuda-Békásmegyer területe elérhető a Batthyány térről induló HÉV járattal, illetve több villamos- illetve autóbuszvonal is áthalad rajta.

A főváros zónarendszere a következő:



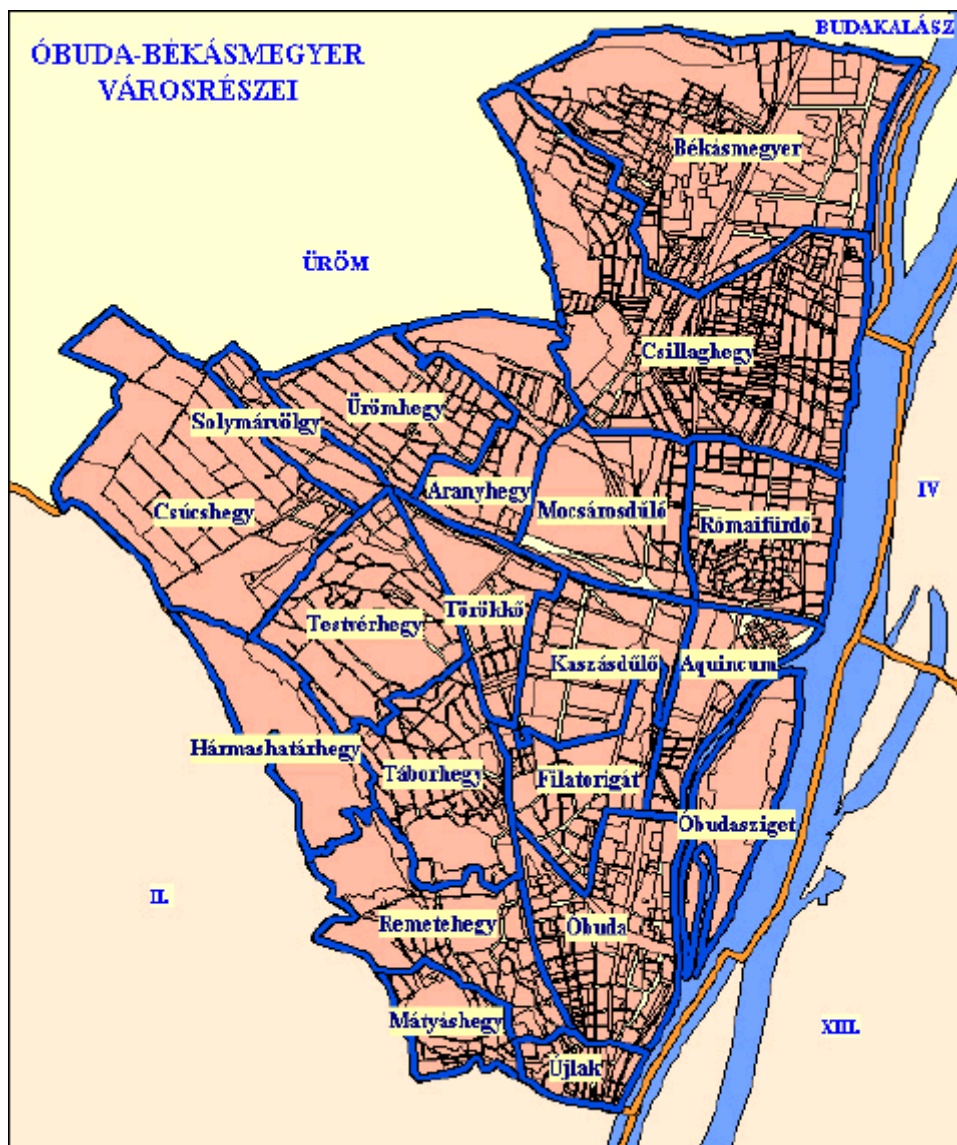
Forrás: Budapest Városfejlesztési Konceptiója 2002, 109. oldal

Óbuda-Békásmegyer területe kizárólag a Duna-menti zóna, átmeneti zóna és külső zóna kategóriákban fekszik.

A Kerületfejlesztési Konceptióban Óbuda-Békásmegyer kerületet a következő egységként kezelhető városfejlesztési terület-egységekre bontották: Békásmegyer, Csillaghegy, Ürömhegy, Aranyhegy,

¹ Kerület fejlesztési koncepció

Mocsárosdűlő, Római fürdő, Solymárvölgy, Csúcshegy, Testvérhegy, Törökkő, Kaszásdűlő, Aquincum, Hármashatárhegy, Táborhegy, Filatorigát, Óbudasziget, Remetehegy, Óbuda, Mátyáshegy, Újlak. Óbuda kerület részeinek elhelyezkedése a következő ábrán látható.



2.2 A felülvizsgálat során elkészített értékelés – feladatonként (táblázat)

A kerület környezetvédelmi programjának felülvizsgálatakor elemeztünk a 2002-es környezetvédelmi programban meghatározott célokat, feladatokat illetve azok megvalósulását.

A „teendők” alatt ismertetjük ezen programponatok megvalósulását Óbuda-Békásmegyér Önkormányzatnál dolgozó Kapolcsi Sándor környezetvédelmi ügyintéző, Somlóai Viktória önkormányzati főtanácsadó illetve Óbuda-Békásmegyér Önkormányzat Műszaki Osztálytól kapott válaszok alapján.

A kapott mennyiségi és pénzügyi értékek a Műszaki osztálytól származnak és a teendő megvalósulásának mértékét jelzik.

A 2002-es Környezetvédelmi programban meghatározott feladatok („teendők”), illetve azok megvalósulása a következő:

1. Közlekedés

1.1. Tömegközlekedési fejlesztések kezdeményezése, előkészítése

teendők:

- 1.1.1. a szentendrei HÉV gyorsvasúttá fejlesztése, bekötése a fővárosi közlekedésbe
- 1.1.2. a tervezett Aquincumi hídon nagy kapacitású tömegközlekedés létesítése
- 1.1.3. korszerű villamoskapcsolat a budai Duna-parttal
- 1.1.4. P+R rendszer bevezetése
- 1.1.5. a fővárosi közlekedési szövetség kialakítása
- 1.1.6. a szolgáltatás színvonalának javítása
- 1.1.7. intermodális (különböző járműtípusokat összekapcsoló) csomópontok kiépítése (Békásmegyér, HÉV állomás, Aquincum-híd, Flórián tér, Szépvölgyi út-Lajos út térsége)
- 1.1.8. szolgáltatás kiterjesztése
- 1.1.9. tömegközlekedés összeköttetések kialakítása

1.2. Térségi jelentőségű közúti fejlesztések

teendők:

- 1.2.1. az Aquincumi híd megépítése a tervezett körvasút menti körút északi-északkeleti szakaszával együtt
- 1.2.2. a 10-es úthoz vezető összekötő út, a Szentendrei útnál intermodális kapcsolat kiépítése
- 1.2.3. M0 híd megépítése
- 1.2.4. M0 hídhöz a 10-es úthoz vezető átkötés
- 1.2.5. Hegyvidéki gyűjtőutak tervezése az Aquincumi hídhöz és a 10-es úthoz
- 1.2.6. Az alsórakparton vezető 2x2 sávú út folytatása az Aquincumi híd magasságáig, a rakparton szennyvíz-főgyűjtő csatorna kiépítése
- 1.2.7. A fenti fejlesztések elkészültekor a tehermentesülő lakóterületi szakaszok forgalmának stabilizálását szolgáló forgalomtechnikai változtatások

Ezek a teendők nem valósultak meg és nem is tartoznak a terület hatáskörébe.

1.3. Az úthálózat további teendői

teendők:

- 1.3.1. a burkolatlan utak kiépítése

2002		2003		2004	
Mennyiség	Költség	Mennyiség	Költség	Mennyiség	Költség
13788 m ²	148,917,459	10548 m ²	126,582,000	15,164 m ²	192,368,000

2005		2006		2007	
Mennyiség	Költség	Mennyiség	Költség	Mennyiség	Költség
11,799 m ²	210,139,960	15,167 m ²	141,284,130	29425 m ²	727,504,000

- 1.3.2. az úthibák javítása

2002		2003		2004	
Mennyiség	Költség	Mennyiség	Költség	Mennyiség	Költség
	120,000,000		120,000,000		120,000,000

2005		2006		2007	
Mennyiség	Költség	Mennyiség	Költség	Mennyiség	Költség
	120,000,000		260,000,000		200,000,000

1.3.3. kerékpárutak kiépítése, fejlesztése

- 1.3.3.1. a jelenlegi problémás útszakaszok áttekintése
- 1.3.3.2. az új kerékpárutak kívánatos nyomvonala
- 1.3.3.3. a létesítések, módosítások szorgalmazása fővárosi szinten

1.4. Forgalmcsillapítás rendjének kialakítása

teendők:

- 1.4.1. javaslatok összegyűjtése a forgalmcsillapításra
folyamatos, a lakosság részéről megnyilvánuló igény kiterjed minden területre
- 1.4.2. tapasztalatok feldolgozása, forgalmcsillapítási terv kidolgozása egyes területekre

2002		2003		2004	
Mennyiség	Költség	Mennyiség	Költség	Mennyiség	Költség
0	0	0	0	3 körzet	600,000

2005		2006		2007	
Mennyiség	Költség	Mennyiség	Költség	Mennyiség	Költség
6 körzet	10,000,000	6 körzet	10,000,000		

1.4.3. elhatározott intézkedések hatósági egyeztetése

1.4.4. lakossági előkészítés

1.4.5. fokozatos megvalósítás az egész kerületben

2002		2003		2004	
Mennyiség	Költség	Mennyiség	Költség	Mennyiség	Költség
0	0	0	0	0	0

2005		2006		2007	
Mennyiség	Költség	Mennyiség	Költség	Mennyiség	Költség
3 körzet	4,822,950	7 körzet	15,790,154	1 körzet	35,000,000

1.5. A parkolási helyzet áttekintése, hosszabb távú teendők kijelölése kialakítása

teendők:

- 1.5.1. a várható parkolási helyzet felmérése
- 1.5.2. hosszabb távú intézkedések kidolgozása
- 1.5.3. parkolóhelyek/garázsok létesítésének programja
- 1.5.4. a parkolási díj bevezetése ott, ahol a nappali forgalom ezt indokolja

1.6. A zajterhelés csökkentése

teendők:

- 1.6.1. zajgátló falak létesítése
- 1.6.2. a zajvédelmi intézkedések pályázatainak szervezése
- 1.6.3. aktív zajvédelmi megoldások kezdeményezése
 - 1.6.3.1. a vasút, HÉV vagy villamospályák felújítása
 - 1.6.3.2. az utak kockakő burkolatainak cseréje, zajvédelmi aszfalt alkalmazása

2002		2003		2004	
Mennyiség	Költség	Mennyiség	Költség	Mennyiség	Költség
0	0	0	0	0	0

2005		2006		2007	
Mennyiség	Költség	Mennyiség	Költség	Mennyiség	Költség
1,435	90,563,000	0	0	0	0

2. Hulladékgazdálkodás

2.1. A hasznosítható anyagok további, intenzívebb szelektív gyűjtése

teendők

2.1.1. A beindult papírgyűjtési rendszer kiterjesztése a kerület további bevonható területein. Megvalósult, 2006-ig a Böhm Rondo, jelenleg pedig az ASCO céggel van erre érvényes szerződés.

2.1.2. A lehetséges vállalkozók ajánlatai alapján döntés további anyagfajták gyűjtéséről. Megvalósult, az elektromos és elektronikus hulladékok begyűjtésére van érvényes szerződés az ÖKOMAT Kht.-vel.

2.1.3. Igény esetén további hulladékudvarok létesítése.
Nem valósult meg.

2.2. A veszélyes összetevők gyűjtése

teendők

2.2.1. Évente két alkalommal szervezett akció a kerület néhány forgalmas pontján. Megvalósult, 2004-2005-ben veszélyes hulladék begyűjtésre került sor, míg 2006-2007-ben az elektromos és elektronikus hulladékok begyűjtésére került sor.

2.2.2. Szárazelem-gyűjtők kihelyezése iskolákban és közintézményekben. Részben megvalósult, minden iskolában van szárazelem-gyűjtő illetve némely közintézményben is.

2.2.3. Használt sütőolaj gyűjtésének beindítása.
Nem valósult meg. Az önkormányzat nem intézkedett ez ügyben, szervezetten nem valósult meg, egyes intézményeknél esetlegesen előfordulhat.

2.3. A hulladékgyűjtés jelenleg hiányzó elemei

teendők

2.3.1. A hétvégi házakhoz vezető utak menték konténerok helyének kijelölése, illetve megrendelése.

Nem valósult meg.

2.3.2. Kerti zöldhulladék rendjének kialakítása.
Nem valósult meg. 2007-ben várható a terv elfogadása.

2.3.3. A kertés házak, hétvégi házak tulajdonosainak ösztönzése arra, hogy komposztálják az erre alkalmas zöldhulladékot.

Nem valósult meg.

2.4. A szemétdíj jelenlegi – a kukák túltelítettségét okozó – szabályainak módosítása

teendő

2.4.1. A szemétdíj szabályok megváltoztatásának kezdeményezése.
Nem valósult meg.

3. Közterületek rendezettsége

3.1. Illegális hulladéklerakás megszüntetése egyes területeken

3.1.1. A megtisztítandó területek kijelölése (képviselők, civil szervezetek javaslata alapján).

3.1.2. Szemétszállítás, hatósági ellenőrzés, lakossági jelzések és azok érdemi kezelése.

3.1.3. Mindezt következetesen végezve.

3.2. Járdák, úttestek intenzívebb takarítása

teendők

3.2.1. Önjáró mosó-söprő gép vásárlása és folyamatos üzemeltetése, további közhasznú

munkások alkalmazása.

3.3. A közterületi ellenőrzés javítása

3.3.1. A működés alapvető feltételének biztosítása.

teendők

- 3.3.1.1. A megfelelő létszám 30 fő.
- 3.3.1.2. A szükséges eszközök és járműpark.

3.3.2. A közterület-felügyelet munkájában érdemben megjeleníteni a közterületek rendjének ellenőrzését

- 3.3.2.1. Kutyasétáltatás.
- 3.3.2.2. Hulladéklerakás, roncsautók.
- 3.3.2.3. Parkrongálás, zöldterületek tisztasága.
- 3.3.2.4. Építkezések rendezettsége.
- 3.3.2.5. Vendéglátás, rendezvények stb.

3.3.3. Szükséges az említett problémákhoz igazodó útvonalak kialakítása.

3.3.4. Megfelelő munkaidő-beosztás, az esti órákra és a hétvégékre is kiterjedő ellenőrzés

3.3.5. A hatékonyságot javítandó az önkormányzat egyéb területeken való fellépése szükséges (pl. illegális hulladéklerakás és a lakossági váélemények továbbítása, kutyák nyakörve).

3.4. Közterületi tárgyak (utcabútorok, műtárgyak) állapota

teendők

3.4.1. Az utcabútorok általános javítása, és figyelemmel kísérése.

2002		2003		2004	
Mennyiség	Költség	Mennyiség	Költség	Mennyiség	Költség
			20,000,000		16,600,000

2005		2006		2007	
Mennyiség	Költség	Mennyiség	Költség	Mennyiség	Költség
	23,400,000		15,000,000		20,000,000

3.4.2. A rossz állapotú műtárgyak tulajdonosainak fölkérése a javítások, cserék elvégzésére.

2005		2006		2007	
Mennyiség	Költség	Mennyiség	Költség	Mennyiség	Költség
		közútkezelői jogkörben eljárva folyamatos			

4. A kutyatartás ügyei

4.1. Kutya-futtatók hálózatának bővítése

teendők

- 4.1.1. Fölmérni, hol található kutyafuttatóknak alkalmas helyek.
- 4.1.2. Futatók kialakítása.

4.2. Kutya-futtatók hálózatának folyamatos fenntartása

teendők

4.2.1. A futatók rendszeres takarítása.

2005	2006	2007

Mennyiség	Költség	Mennyiség	Költség	Mennyiség	Költség
					10,000,000

4.2.2. Rongálódás javítása.

2005		2006		2007	
Mennyiség	Költség	Mennyiség	Költség	Mennyiség	Költség
					3,000,000

4.3. Kutyafuttatók igénybevételeinek előmozdítása

teendők

4.3.1. A kutyatartók figyelmének felhívása az újonnan létesült futtatókra.

5. Zöldterületek, növényzet

5.1. Nagy szennyező források mellé komoly védő hatású növényzet telepítése

teendők

5.1.1. A telepítés helyszíneinek kijelölése.

5.1.2. A telepítés terveinek elkészítése.

2003	2004	2005	2006	2007
A kivitelezéseket megelőzően folyamatos				

5.1.3. Növényzet telepítése.

2002		2003		2004	
Mennyiség	Költség	Mennyiség	Költség	Mennyiség	Költség
		3,200	40,000,000	10,000	13,000,000

2005		2006		2007	
Mennyiség	Költség	Mennyiség	Költség	Mennyiség	Költség
5,300	45,600,000	800	6,900,000	7,000	63,000,000

5.2. Parkok aktív zöldfelületének növelése

teendők

5.2.1. A telepítés helyszíneinek kijelölése.

5.2.2. A telepítés terveinek elkészítése.

5.2.3. Növényzet telepítése.

5.3. Utcai növényzet bővítése

teendők

5.3.1. A telepítés helyszíneinek kijelölése.

5.3.2. A lehetséges helyszínek kijelölése, döntés, utána tanulmányterv/kiviteli terv készíttetése.

5.3.3. A fák, cserjék (egy fa árából 3-10 méternyi egyszerűbb cserje telepíthető).

2002		2003		2004	
Mennyiség	Költség	Mennyiség	Költség	Mennyiség	Költség
			0		0

2005	2006	2007
------	------	------

Mennyiség	Költség	Mennyiség	Költség	Mennyiség	Költség
	0		0		5,000,000

5.3.4. Néhány évig, a fák megerősödéséig ápolás, védelem.

2003	2004	2005	2006	2007
keretszerződéssel folyamatos				

5.4. Mintaprogramok indítása növényzet telepítésére

teendők

5.4.1. Pályázat kiírása lakóközösségek, társasházak számára.

6. Természetvédelem

6.1. További szabadidős területek kialakítása

teendők

6.1.1. További szabadidős területek kialakítása az érzékenyebb területek tehermentesítésére. A Götés-tó rehabilitációjára és folyamatos fenntartására terv készült.

Elkészült továbbá Újlak II. szabályozási terve és bérbeadása szabadidős zöld funkciókra.

6.2. A természetközeli területek veszélyeztetésének csökkentése

teendők

6.2.1. A közterület-felügyelet – megerősítés után – kellő súllyal foglalkozzon a természet védelmét szolgáló intézkedésekkel, együttműködés az erdő-és mezőéri feladatokat ellátó szervekkel.

A kerületben 2005-től Városgondnoki Csoport majd 2007 végétől pedig Közterület-felügyelet működik.

6.2.2. A védendő területekre vezető utakon forgalom-csökkentés.

A lakóövezetekben megvalósult.

6.2.3. A gazdálkodással kapcsolatos tevékenységek szabályozása

Nem valósult meg.

7. A természetes vizek és a talaj védelme

7.1. Csatornázás és közműpótlók kiépítése

teendők

7.1.1. Továbbra is kiemelten kell kezelni a csatornázások előkészítését

7.1.2. A csatornára való rákötés kötelezővé tétele, ennek végrehajtása

7.1.3. Az előreláthatóan hosszabb távon sem csatornázott területeken korszerű közműpótlók alkalmazásának elősegítésére intézkedés-csomag összeállítása, megvalósítása

Szennyvízcsatorna-építések (m)

2002		2003		2004	
Mennyiség	Költség	Mennyiség	Költség	Mennyiség	Költség
101	9,500,000	7,380	537,988,495	21,093	1,382,265,655

2005		2006		2007	
Mennyiség	Költség	Mennyiség	Költség	Mennyiség	Költség

2,423	153,362,054	553	23,156,870	0	0
-------	-------------	-----	------------	---	---

7.2. Illegális szennyvízbevezetések megszüntetése

teendők

- 7.2.1. A már csatornázott és a csatornaépítéssel érintett területeken az illegális szennyvízbevezetések megszüntetése
- 7.2.2. az illegális bevezetések megszüntetése, együttműködve a FCSM-mel
- 7.2.3. együttműködés kialakítása a "felvízi" településekkel az illegális bevezetések megszüntetése

7.3. A kisebb vízfolyások újraélesztése, környékének parkosítása

teendő

- 7.3.1. az Aranyhegyi patak és a kisebb vízfolyások alkalmas szakaszára az újraélesztés tervének elkészítése a természetvédelmi, árvízvédelmi és pihenő funkcióinak megfelelően

7.4. A gázgyári gáziszap ügyének kezelése

teendők

- 7.4.1. Üröm-Csókavár volt bányaterületen elhelyezett gáziszap ártalmatlanítása
Ez nagyrészt Európai Uniós pénzből, a Kohéziós Alapból hamarosan megvalósul. A tendereket már kiírták 2007 őszén.
- 7.4.2. A kerületben lerakott gáziszap felderítése
- 7.4.3. A kármentesítés elvégzése

7.5. További kármentesítendő területek felmérése

teendők

- 7.5.1. Átfogó felmérés kezdeményezése és elvégzése a kerületben
- 7.5.2. A kármentesítés elvégzése

A kapott válaszokból a Műszaki Osztály összesítette évente a költségeket, amely a következő

2002		2003		2004	
Mennyiség	Költség	Mennyiség	Költség	Mennyiség	Költség
	278,417,459		844,570,495		1,724,833,655

2005		2006		2007	
Mennyiség	Költség	Mennyiség	Költség	Mennyiség	Költség
	657,887,964		472,131,154		1,063,504,000

A végösszeg ezek alapján a teendők megvalósulása 2002-2007 között 5,041,344,727 Ft volt.

2.3 A 2002-es teendők megvalósulásának értékelése

2.3.1 Közlekedés

A közlekedés terén lényegében nem történt előrelépés, ez a terület nem a kerület hatásköre, hanem elsősorban a fővárosé. A tervezett M0 híd és később az Aquincumi híd megépítése várhatóan enyhít a közlekedés okozta környezeti problémákon.

A burkolatlan utak kiépítése a 2002-2007 években fokozatosan megtörtént, ennek folytatása szükséges. Az úthibák javítása is minden évben megtörtént a program végrehajtása során. A forgalomcsillapításra a lakosok észrevételei alapján tervek készülnek; ezek fokozatos megvalósulása is megtörténik. Az utcakő burkolatának cseréjére 2005- ben került sor.

2.3.2 Hulladékgazdálkodás

A hulladékgazdálkodás, elsősorban a szelektív hulladékgyűjtés terén komoly előrelépések történtek. A hulladékszigetek kihelyezése megtörtént, ezen felül megvalósult a papír és az elektronikai és elektromos hulladékok külön gyűjtése is, csakúgy mint alkalmanként a veszélyes hulladékok külön gyűjtése. Szárazelem-gyűjtő is található minden iskolában.

Szükség van további hulladékfajták külön gyűjtésére is (pl. használt sütőolaj), illetve a lakosok tájékoztatására a különböző hulladékfajták kezelésével, gyűjtésével kapcsolatban.

A kerti zöldhulladék gyűjtésére készített terv elfogadása 2007-ben várható.

További hulladékudvarok kihelyezése nem valósult meg.

A közterületi tárgyak állapotának javítására a 2003-2007 évek között komoly összegeket fordítottak, csakúgy, mint a rossz állapotú műtárgyak felújítására.

2.3.3 Kutyatartás ügyei

A kutyafuttatók rendszeres takarítása, illetve a rongálódások javítása 2007-ben megvalósult.

2.3.4 Zöldterületek, növényzet

A zöld növényzet telepítésére a tervek elkészítése , valamint a zöld növényzet telepítése 2003 és 2007 között folyamatosan megvalósult. Az utcai növényzet, a fák, cserjék telepítése is elindult a 2007. évben, továbbá 2003 és 2007 között a fák ápolása is megvalósult , az önkormányzat által kötött keretszerződés keretében.

2.3.5 Természetvédelem

A Götés-tó rehabilitációjára és folyamatos fenntartására terv készült. Elkészült továbbá Újlak II. szabályozási terve és bérbeadása szabadidős zöld funkciókra. A kerületben 2005-től Városgondnoki Csoport, majd 2007-től a fővárostól átvett hatáskörrel Közterület-felügyelet működik.

2.3.6 Szennyvízcsatorna-építések

A legnagyobb mértékű fejlesztés a csatorna-építések terén valósult, amint a fenti táblázatból látható.

2.3.7 Üröm-Csókavár gáziszap ártalmatlanítása

Üröm-Csókavár volt bányaterületen elhelyezett gáziszap ártalmatlanítása elsősorban Európai Unió támogatásból, a Kohéziós Alap pénzügyi forrásaiból valósul meg. A tendereket már kiírták 2007 őszén és várhatóan a munkálatok is megkezdődnek 2008-ban.

2.4 Óbuda-Békásmegyer környezetvédelmi helyzete 2007. év végén (összefoglalás)

2.4.1 Természetvédelem

A kerület bővelkedik természeti értékekben; ilyenek például a termális karszforrások, az ún. "északbudai langyos források", a Götés-tó, a Mocsárosdűlő megmaradt mocsárrétegei, a Budai hegység barlangjai, a Duna folyam és természetes partrészei és a kisvízfolyások. Gazdag a rovarvilág és számos fokozottan védett növény, botanikai ritkaság is található itt. A kerület gazdag forrásokban, megőrzésük és utánpótlási területeik védelme közös környezet- és természetvédelmi érdek.

2.4.1.1 Természetes vizek

A Duna rendkívüli rekreációs lehetőségeket jelent a kerületnek, ezért a vízminőség romlását meg kell akadályozni, a csatornázottság mértékét tovább kell növelni.

2.4.1.2 Talaj

A talajszennyezéssel járó jelentős ipari tevékenységek visszaszorultak, a korábbi ismert talajszennyezéseket felszámolták, vagy fel fogják számolni, azonban máig is felderítetlen szennyezőforrások lehetnek a kerületben.

2.4.1.3 Zöldfelületek

A kerületben kevés az összefüggő, városrészszintű közpark, a meglévők általában a lakótelepek lakóterületi szintű közparkjai. A hegyvidéket beépülő hegyoldalak határolják és egyre gyakoribb a lakóparkok építése is. Környezetvédelmi téren elsődleges fejlesztési cél lehet a zöldfelületi szempontból alulhasznosított területek feltárása, a zöldfelületek minőségi és mennyiségi fejlesztése, új lakóterületek közpark- fejlesztésének biztosítása, a bányaterületek rekultivációjának befejezése, a hegyvidéki területeken a tájhasználati konfliktusok megszüntetése.

2.4.2 Köztisztaság

A zöldfelületek és közterületek minőségét meghatározzák a kutyatartási szokások, melyek egyik legnagyobb potenciális konfliktusforrása a kerületnek és erre nagyon sok panasz is érkezett a lakosoktól például Békásmegyeren, vagy Kaszsásdűlőn.

2.4.3 Zaj, rezgés és levegőszennyezés

A kerület levegőminőségét és a zajhelyzetet a közlekedési forgalom kibocsátása határozza meg. Visszaszorulóban vannak a termelés illetve a fűtés által okozott kibocsátások.

2.4.4 Hulladékgazdálkodás

Hulladékgazdálkodás tekintetében alapvető cél a keletkező hulladék mennyiségének csökkentése és a hulladék megelőzése. A szelektív gyűjtés elindult, a szelektív hulladék gyűjtő szigetek kiépítése megtörtént, a lakosok is elismeréssel nyilatkoztak erről a folyamatról. A zöldhulladék elszállításának megoldása jelenleg nehézkes, megoldást jelentene a biomassza helyben tartása komposztálással, amely intézkedés a fenntartható fejlődés követelményével is összhangban állna.

A különböző környezetvédelmi területek állapotértékelése a releváns fejezetek elején megtalálható. Az állapotértékelésben felhasználtuk a Kerületfejlesztési koncepció észrevételeit és a Főváros környezetvédelmi programját is.

3 A 2008-2014 közötti időszakra szóló középtávú program

3.1 Kiemelt környezeti problémák

3.1.1 Zaj és rezgés-szennyezettség

A zaj- és rezgésforrások száma, valamint az általuk kibocsátott zaj és rezgés zavaró hatása nőtt, amit a lakossági panaszok számának emelkedése és zajérzékenységének fokozódása is tükröz. A környezeti zajforrások közül a közlekedés - és ezen belül a közúti közlekedés - a legjelentősebb. A lakosságot zavaró hatásának aránya országosan általánosan eléri az 50-55%-ot, míg a nagyvárosokban ez az arány 60-65%. Különösen a főforgalmi utak városokon átvezető szakaszai mellett élők éri nagy zajterhelés. Pár éve 314 nem szolgáltató jellegű ipari üzem mérésrel történő ellenőrzésére került sor és az ellenőrzött üzemek 35%-nál volt a megengedettnél nagyobb zajkibocsátás. A zajterhelés azon túl, hogy negatívan befolyásolja az emberek közérzetét, életminőségét, az egészséget is károsítja. A zajterhelés elsősorban közlekedési eredetű (közúti, vasúti, légi), de jelentős az ipari és kereskedelmi létesítmények által keltett zaj is.²

Állapotértékelés:

Jelenleg Óbuda-Békásmegyer zajhelyzete a következőképpen értékelhető:

- A területben meghatározó zajforrás a közúti közlekedés, elsősorban a 10-es 11-es út átmenő forgalma. Erre a problémára megoldást jelentene az Aquincumi Duna-híd és az M0 gyűrű megépítése.
- Meghatározó zajterhelés a közúti közlekedés, a területben az Árpád-híd és levezetése a Szentendrei útig kiemelkedően magas zajterhelésű (74-77 dBA), míg a Bécsi út szakasza a Vörösvári út és a volt orosz laktanya között pedig magas zajterhelésű (71-74 dBA). A Fővárosi Szabályozási Keretterv passzív akusztikai védelmet irányoz elő a területben a Bécsi út, Lajos utca, Pacsirtamező utca, Szentendrei út mentén.
- A területben fellépő vasúti zaj a következő sorrendben jelent zajterhelést:
 1. 1-es villamos,
 2. HÉV,
 3. Bécsi úti 17-es villamos,
 4. Esztergom –Budapest vasútvonal a Római lakótelep mellett.
 A főváros környezetvédelmi programja a HÉV mentén zajvédelmi intézkedést irányoz elő.
- Üzemi létesítmények zajterhelésének határérték túllépése nem jellemző a területre: a zajpanasz-bejelentéseket határérték megállapítással, zajcsökkentő intézkedésekkel oldják meg. Konkrét panasz a Zápor utcai Óbudai Fővárosi Távfűtőműre illetve a Petrov Kft-működésével kapcsolatban érkezett a lakosoktól.
- Az üzemi jellegű zajok (légkondicionálás, szellőzők, különösen intézmény- lakófunkció keveredésénél) szabályozási, ellenőrzési eszközökkel kezelhetők.
- Közlekedési- üzemi jellegű terhelés a Kazal utca- Kunigunda utca- Szőlőkert utca– Huszti út által határolt szolgáltató területen figyelhető meg, ahol betonkeverő telep is működik illetve a szállítójárművek zajjal kapcsolatos panaszokat okoznak a Huszti úton is. Emellett sok panasz érkezett az építkezésekkel együtt járó zajra is.
- Nyári időszakban speciális zajt jelent a szórakozásból származó zajterhelés, elsősorban a Római-parton levő éttermek működésével kapcsolatban, illetve ilyen jellegű az Óbudai-

² Környezeti program Budapest

szigeten évente rendezendő Sziget fesztivál is. Ugyanakkor a Sziget fesztivál miatt keletkezett zajra nagyon kevesen panaszkodtak. Az önkormányzat egyedi intézkedésekkel próbálja az érintett lakosság nyugalmát biztosítani, ezt a Sziget fesztivál esetén nagyrészt sikerrel is teszi. A szórakozás, vendéglátás, mint üzemi zajforrás, rendeletben meghatározott korlátozása megtörtént. Óbuda-Békásmegyeren 3200 kereskedelmi és vendéglátó egység működik, ebből 120 folyamatosan nyitva van, 110 este 11-ig, 30 hajnali 4-ig 5-ig. Visszatérő és megalapozott panasz 12-15 kereskedelmi egységgel kapcsolatban érkezik a polgármesteri hivatalhoz. A 2006. július 1-jén életbe lépett, a kereskedelemről szóló törvény alapján az önkormányzatok maguk határozhatják meg a 22 és hajnali 6 óra közötti nyitva tartás rendjét.

- A repülési zajforrást tekintve a Hármashatár-hegyi Vitorlázó repülőtéren sárkányrepülés folyik, amely nem minősül zajforrásnak, de a kerület felett légifolyosó halad és a Testvér hegy lakosai köréből több esetben is érkezett a repülési zajra panasz.

A kerületi lakosok által kitöltött kérdőív elemzéséből kiderül, hogy a lakosokat erős zajterhelés éri, amelynek forrása elsősorban a közlekedés.

A gépjárművek okozta zaj

<input type="checkbox"/> Nem zavaró			15	11,72%
<input type="checkbox"/> Tűrhető			50	39,06%
<input type="checkbox"/> Zavaró			42	32,81%
<input type="checkbox"/> Elviselhetetlen			21	16,41%

Gazdasági tevékenységekből (ipar, szolgáltatás) származó zaj

<input type="checkbox"/> Nem zavaró			63	48,46%
<input type="checkbox"/> Tűrhető			48	36,92%
<input type="checkbox"/> Zavaró			16	12,31%
<input type="checkbox"/> Elviselhetetlen			3	2,31%

Vendéglátó, szórakoztató rendezvények, események zaja

<input type="checkbox"/> Nem zavaró			61	46,56%
<input type="checkbox"/> Tűrhető			46	35,11%
<input type="checkbox"/> Zavaró			16	12,21%
<input type="checkbox"/> Elviselhetetlen			8	6,11%

A válaszokból látszik, hogy a gépjárművek okozta zaj esetén a legnagyobb százalékban a tűrhető és a zavaró vélemények jellemzik a lakosokat, illetve a gazdasági tevékenységből és a vendéglátó, szórakoztató rendezvények zaja nem igazán zavaró a lakók számára.

Többen arra panaszkodnak, hogy az autókat, motorokat este bögetik illetve a vendéglátó események terén pedig a Római part és az Óbudai sziget levő fesztiválok szerepelnek.

Óbuda-Békásmegyer Önkormányzat Képviselőtestületének 24/2005. (VI. 13.) rendelete a zajvédelem helyi szabályozásáról az 52/2005. (X. 28.) és a 17/2006. (IV. 7.) rendelettel egységes szerkezetben nevű szabályozás előírja, hogy a rendelet szabályait kell alkalmazni a kerület közigazgatási területén mindazon építési és egyéb zajkibocsátásokra, amelyek kellemetlen, zavaró, veszélyeztető vagy károsító zajterhelést okoznak (a továbbiakban: zajforrás), és nem tartoznak Óbuda-Békásmegyer Önkormányzat Képviselőtestületének a kulturális, sport és kereskedelmi műsorszóró tevékenységek zajvédelmi szabályozásáról szóló 40/1996.(XI.30.) rendeletének hatálya alá. A rendelet tartalmazza a zajvédelmi határértékeket is, amelyek a következők:

Ipari, termelő és szolgáltató tevékenységekből származó zaj terhelési határértékei zajtól védendő

területeken*

Sor- szám	Zajtól védendő terület	Határérték (L_{TH}) az L_{AM} megítélési szintre (dB)	
		nappal 6-22 óra	éjjel 22-6 óra
1.	Üdülőtérlet, gyógyhely, egészségügyi terület, védett természeti terület kijelölt része	45	35
2.	Lakóterület (kisvárosias, kertvárosias, falusias, telepszerű beépítésű)	50	40
3.	Lakóterület (nagyvárosias beépítésű), vegyes terület	55	45
4.	Gazdasági terület és különleges terület	60	50

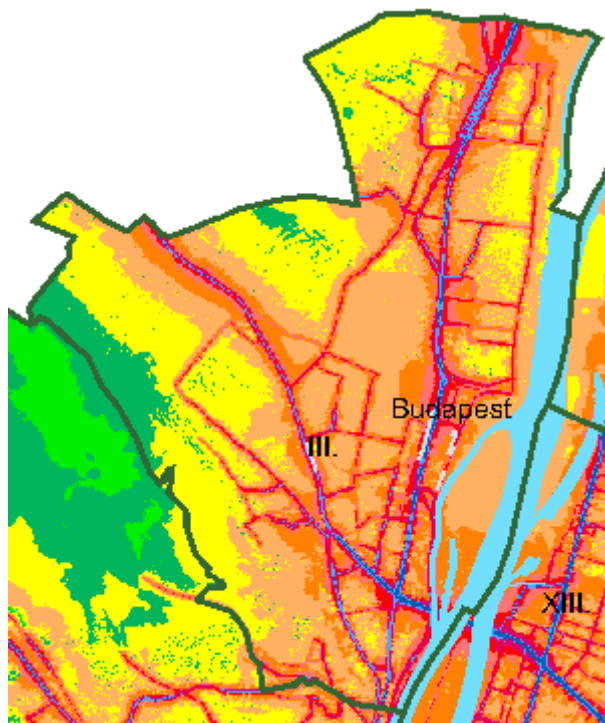
* kivéve az építőipari kivitelezési tevékenységektől származó zajok

Ezen értékek megfelelnek a rezgésterhelési határértékek megállapításáról szóló 8/2002. (III. 22.) KöM-EüM együttes rendelet értékeinek.

Budapest Környezeti Programja 2007. dokumentumban alapján a közúti közlekedésből származó zajterhelés a főútvonalak mellett a legjelentősebb. Néhány fontos útvonal környezetében a L_{den} zajterhelési szint 75 körüli, ami több órán keresztül már nehezen elviselhető. Tovább rontja a főváros zajterhelésének megítélését, hogy az éjszakai és nappali zajszintek közötti különbség általában csak 4-7 dB. Sajátosan kedvezőtlen a helyzet a felüljárók környezetében, így például az Árpád híd budai hídfője térségében is.

Óbuda-Békásmegyer önkormányzata képviselő-testületének 32/2001. (XI.30.) ö.k. számú rendelete Budapest Óbuda-Békásmegyer városrendezési és építési szabályzatáról (továbbiakban: ÓBVSZ) rendelet alapján a levegőtisztaság-védelem, valamint a zaj- és rezgés elleni védelem biztosítására, a vonatkozó jogszabályokban előírt határértéket meghaladó tevékenységű rendeltetési egység, építmény nem létesíthető. A kerület közigazgatási területén csak olyan üzemi jellegű termelő-, raktározási-, kereskedelmi-, valamint szolgáltató tevékenység folytatható, illetve csak olyan új tevékenység működése engedélyezhető, amely zajkibocsátása a szomszédos épületek, illetve létesítmények védendő homlokzataira előírt zajimissziós határértékeket nem lépi túl. A meglévő főútvonalak átépítésekor, felújításakor a zajterhelés csökkentése érdekében korszerű zajcsillapító út-, vasútépítési technológiákat kell alkalmazni.

A Környezeti Program Budapest 2007 című dokumentum tartalmaz egy zajtérképet is –amely itt letölthető: <http://terkep.budapest.hu/website/zajterkep%5Fbp4/viewer.htm?WIN=frame>) és ez alapján Óbuda-Békásmegyer kerület zajtérképe a következőképpen néz ki:



A piros szín a nagy zajterhelésű területet mutatja, a sárga a kisebb mértékűt, míg a zöld szín azokat a területeket ahol nem beszélhetünk zajterhelésről.

Cél 1. Zajterhelés csökkentése

Feladat 1. A zajjal leginkább érintett épületek zajvédelmét elősegítő intézkedések pályázatainak szervezése, megírása.

Feladat 2. A zajszennyező források mellé (mint például forgalmas közúti és vasútvonalak) komoly védő hatású növényzet telepítése.

Feladat 3. A vasút, HÉV vagy villamospályák felújítása és tervszerű, folyamatos karbantartása. Nagyon fontos a zajkibocsátás szempontjából a gördülési zaj csökkentése, ezért folyamatos felületjavítás – síncsiszolás – végzése szükséges.

Feladat 4. Útburkolatok tervszerű, folyamatos felújítása a kisebb utakon is. Suttogó aszfalt alkalmazása (zajvédelmi tulajdonságú aszfalt).

3.1.2 Levegőszennyezettség

Óbuda-Békásmegyér kerület része Budapest „tüdejének”, itt a levegő minősége kifejezetten jó, átlagon felüli. **Jelenleg Óbuda-Békásmegyér levegőszennyezettségi helyzete a következőképpen értékelhető:**

Állapotértékelés:

- A kerület levegőminőség-védelem tekintetében Budapest és környéke részeként az agglomerációs zónába tartozik a 4/2002. (X. 7.) KvVM rendelet alapján. Légszennyezettségre vonatkozó átfogó aktuális felmérés és térkép évente készül a kerületre vonatkozóan (21 mérőponton 24 órás mérések, téli-nyári félévben). 1 db ÁNTSZ mérőállomás működik a kerületben a Laborc utcában.
- Városklimatikai szempontból kiemelten védendő átszellőző sávok a következők: Aranyhegyi-patak völgyelete – Flórián tér, Duna sávja kiszélesedve Budakalász felé az Omszki-tó vonalában.

- Az érkező levegő minősége függvénye a határos területek levegőminőségének. Az északnyugati uralkodó szélirányból a városközpont felé tiszta levegő érkezik, közepes szélsébséggel, ami kedvező hígulást okoz.
- A leginkább szennyező közlekedési vonalforrások, csomópontok a következők: Árpád-híd levezető szakasza, Szentendrei út Aquincumig, Lajos utca, Pacsirtamező utca, Bécsi út, Vörösvári út, Flórián tér.
- A közlekedés mellett visszaszorulóban vannak a termelési, fűtési kibocsátások. Ipari telephelyek közül legnagyobb kibocsátó a FŐTÁV Rt Észak-budai Fűtőműve, a BKV Rt. Óbuda Autóbusz Üzemigazgatóság és kisebb mértékben a Révai Nyomda Rt is.
- A hagyományos felületi diffúz források gyakorlatilag megszűntek a felhagyott bányák rekultivációja, illetve spontán növényzettel betelepülése során.
- Speciális felületi források a hulladékkal feltöltött területek még rendezetlen felületeinek porterhelése.

Levegőterhelést okozó, helyhez kötött légszennyező pontforrás és diffúz forrás létesítéséhez, meglévő pontforrás bővítéséhez, rekonstrukciójához, felújításához, korszerűsítéséhez, az alkalmazott technológia váltásához, működésének megkezdéséhez, működtetéséhez a környezetvédelmi hatóság szakhatósági hozzájárulása, illetve engedélye (más engedélyező hatóság hiányában) szükséges.

A levegőszennyezettség a kerületben a fő közúti közlekedési útvonalak sávjában jelent problémát.

A kerület levegőminősége

Kiváló			12	9,38%
Megfelelo			57	44,53%
Tűrhető			37	28,91%
Kedvezőtlen			22	17,19%
mert				
<input type="checkbox"/> tiszta, jól átszellőzött			26	20,31%
<input type="checkbox"/> rendszerint megfelelő			37	28,91%
<input type="checkbox"/> esetenként szennyezett			38	29,69%
<input type="checkbox"/> egyéb			1	0,78%
A fő ok, amiért kedvezőtlen a levegő minősége:				
<input type="checkbox"/> út, utca forgalma, gépjárművek			81	63,28%
<input type="checkbox"/> ipari légszennyezés (pl. üzem)			9	7,03%
<input type="checkbox"/> lakossági fűtés (pl. kémények)			4	3,13%
<input type="checkbox"/> állattartás			6	4,69%
<input type="checkbox"/> egyéb			8	6,25%

A meglévő szennyezettség oka az autóközlekedés, illetve több esetben panaszkodtak a lakók különböző illegális égetésekre (pl. kábel, zöld hulladék stb.) elsősorban Mocsárosdűlő kerületrészről. Többen megemlítették, hogy zavarja őket a forgalom a mostanában zajló lakópark-építkezések kapcsán.

A főváros levegőjének jellemző szennyezőanyagai a nitrogén-oxidok (NO₂, NO_x) és a por (10 µm-nél kisebb PM₁₀). Ezek esetében fordulnak elő a megengedett koncentrációt meghaladó értékek. Más szennyezőanyagok koncentrációja általában határérték alatti. A fő szennyezőforrás a közúti közlekedés.

A közlekedésből származó szennyezettség nagyságát támasztja alá az alábbi ismertetés a Környezeti Program Budapest dokumentum alapján.

Városrészek levegőszennyezettsége, 2006. középérték, a légszennyezettség 1 évre vonatkozó egészségügyi határértékének %-ában

	Belső kerületek	Többi városrész
Kén-dioxid	9,6	10,4
Nitrogén-dioxid	147,3*	94,3
Szálló por PM10	109,5*	115,3*
Ózon	8,5	31,5
Szén-monoxid	27,3	24,1
Benzol	46,0	26,0

*Határérték túllépés

Óbuda-Békásmegyer nem tartozik a belső kerületek közé, ezért a kerület egészében várhatóan a "többi városrész"-re vonatkozó adatok érvényesek.

A légszennyezési adatok határértékei a 14/2001. (V. 9.) KöM-EüM-FVM együttes rendeletben találhatóak meg.

Fontos megjegyeznünk azonban, hogy a levegő védelmével kapcsolatos egyes szabályokról szóló 21/2001. (II. 14.) Korm. rendelet hatálybalépésekor már üzemelő légszennyező források, tevékenységek a rendelet hatálybalépésétől érvényes kibocsátási határértéket meghaladó légszennyezését a jogszabályban rögzített átmeneti időszak végéig meg kell szüntetni. Ha jogszabály, vagy hatósági határozat másként nem rendelkezik, az átmeneti időszak 2007. október 30-ig terjed. Ha az átmeneti időszak leteltével a kibocsátási határértékek, vagy a levegővédelmi követelmények nem teljesülnek, a környezetvédelmi hatóság kötelezi a légszennyezőt tevékenységének megszüntetésére.

Óbuda-Békásmegyer levegőszennyezettség vizsgálatát az A+A Kft. végezte el 2007 áprilisában. Az A és A Kft a III. kerületben kéndioxid (SO₂), szén-monoxid (CO), nitrogén-oxid (NO_x), szerves (benzin), por (szilárd) szennyező - anyag koncentráció vizsgálatát 21 mérési ponton végezte el. A vizsgálatok a nem fűtési időszakban történtek (fűtési időszakban is történnek mérések a kerületben). A kijelölt pontok főként nagyforgalmú útvonalak környezetébe estek, néhány pont viszont kisebb forgalmú városrészekhez kapcsolódott. A levegő gázkomponenseit (SO₂, CO, NO_x) a 14 mérési pontban telepített mérőállomással (mérőbusz), a további mérőpontokon 24 db, egymástól független, időben eltérő 60 perces átlag-mintavételekkel határozták meg. A levegő szilárd szennyezőanyag és benzintartalmának meghatározásánál mérőpontonként 2 db hosszú időtartalmú átlagmintát vettek.

MÉRÉSI PONTOK (SORSZÁM SZERINT)

	Mintavételi hely	Megjegyzés
1.	Fő tér	
2.	Flórián tér	
3.	Nagyszombat u. - Pacsirtamező u.	
4.	Kolosy tér	
5.	Bécsi u. - Vörösvári u.	
6.	Mozaik u. - K-híd	
7.	Szentendrei u. - Zsófia u.	
8.	Szentendrei u. - Csetz I. köz	
9.	Madzsar J. u. - Pünkösdfürdő u.	
10.	Ezüsthegy u. - Kőbánya u.	

11.	Bécsi u. - Harsány lejtő	
12.	Bécsi u. - Váradi S u.	
13.	Köles u.	
14.	Pünkösdfürdő u. - Királyok útja	
15.	Erdőalja u. - Mármaros u.	
16.	Virág Benedek u. - Mátyáshegyi u.	
17.	Szép völgyi u. - Pusztaszeri u.	
18.	Csillaghegyi HÉV állomás	
19.	Római part 31.	
20.	Kolostor u. - Kiscelli u.	
21.	Hévízi u. - Hunor u.	Építkezés a közelben (Hunor u.)

A mérések alapján a következő állapítható meg:

A mérési eredmények értékelésénél figyelembe kell venni, hogy a vizsgálat alatt a levegő szennyező komponenseit az 1. sz. mérési pontban telepített mérőállomással (mérőbusz), a további mérőpontokon helyszíni mintavételezéssel, egymástól független, 60 perces átlagmintavételekkel határozták meg.

Az átlag, a minimum és a maximum értékek a 24 órás vizsgálat 60 perces átlagmintáinak értékeiből lettek képezve.

Kén-dioxid szennyezettség

A III. kerület kén-dioxid szennyezettsége nem jelentős. A mérések alapján a kén-dioxid koncentrációértékekben határérték túllépés nem tapasztalható sem a rövid, sem a hosszú távú határértékekkel szemben.

Kén-dioxid mérési eredmények

Kéndioxid		24 órás megengedett érték (ug/m ³)					
Minta		125					
Szám	Hely	Min	Max	Átlag	Túllépés		
1	Fő tér	21	33	27			
2	Flórián tér	22	50	36			
3	Nagyszombat u. - Pacsirtamező u.	19	37	28			
4	Kolosa tér	28	50	39			
5	Bécsi u. - Vörösvári u.	25	44	35			
6	Mozaik u. - K-híd	16	30	23			
7	Szentendrei u. - Zsófia u.	18	37	28			
8	Szentendrei u. - Czetz I. köz	22	43	33			
9	Madzsar J. u. - Pünkösdfürdő u.	12	36	24			
10	Ezüsthegy u. - Kőbánya u.	17	24	20			
11	Bécsi u. - Harsány lejtő	26	44	35			
12	Bécsi u. - Váradi S u.	24	62	43			
13	Köles u.	20	63	42			
14	Pünkösdfürdő u. - Királyok útja	16	28	22			
15	Erdőalja u. - Mármaros u.	12	21	17			

16	Virág Benedek u. - Mátyáshegyi u.	20	33	26			
17	Szép völgyi u. - Pusztaszeri u.	25	67	46			
18	Csillaghegyi HÉV állomás	17	59	38			
19	Római part 31.	6	20	13			
20	Kolostor u. - Kiscelli u.	10	25	17			
21	Hévízi u. - Hunor u.	21	54	38			
		Min	Max	Átlag	Min	Max	Átlag
Kerületi minimum:		6	20	13			
Kerületi maximum:		28	67	46			
Kerületi átlag:		19	41	30			

Szén-monoxid szennyezettség

A mérési eredmények alapján megállapítható, hogy a szén-monoxid terhelés viszonylag egyenletes értéket mutat. Határérték-túllépés nem tapasztalható sem a rövid, sem a hosszú távú határértékekkel szemben.

Szén monoxid mérési eredmények

Szénmonoxid		24 órás megengedett érték (ug/m ³)					
Minta		5000					
Szám	Hely	Min	Max	Átlag	Túllépés		
1	Fő tér	400	963	545			
2	Flórián tér	550	2460	1204			
3	Nagyszombat u. - Pacsirtamező u.	370	1727	839			
4	Kolosa tér	510	3230	1496			
5	Bécsi u. - Vörösvári u.	400	2970	1348			
6	Mozaik u. - K-híd	266	2380	1058			
7	Szentendrei u. - Zsófia u.	470	2710	1272			
8	Szentendrei u. - Csetz I. köz	400	2520	1168			
9	Madzsar J. u. - Pünkösdfürdő u.	220	1550	708			
10	Ezüsthegy u. – Kőbánya u.	201	1088	515			
11	Bécsi u. - Harsány lejtő	203	1890	837			
12	Bécsi u. - Váradi S u.	490	2500	1196			
13	Köles u.	370	3050	1368			
14	Pünkösdfürdő u. - Királyok útja	350	1850	880			
15	Erdőalja u. - Mármaros u.	280	830	444			
16	Virág Benedek u. - Mátyáshegyi u.	450	1380	732			
17	Szép völgyi u. - Pusztaszeri u.	430	2500	1172			
18	Csillaghegyi HÉV állomás	490	2480	1188			
19	Római part 31.	160	920	432			
20	Kolostor u. - Kiscelli u.	211	1970	872			
21	Hévízi u. - Hunor u.	207	1970	871			
		Min	Max	Átlag	Min	Max	Átlag
Kerületi minimum:		160	830	432			

Kerületi maximum:	550	3230	1496			
Kerületi átlag:	354	2045	959			

Nitrogén-oxidok szennyezettség

Nitrogén-oxidok mérési eredményei

Nitrogén-oxidok		24 órás megengedett érték (ug/m ³)					
Minta		150					
Szám	Hely	Min	Max	Átlag	Min	Max	Átlag
1	Fő tér	38	86	41			
2	Flórián tér	46	287	111		87	
3	Nagyszombat u. - Pacsirtamező u.	57	206	88		6	
4	Kolosa tér	46	247	98		47	
5	Bécsi u. - Vörösvári u.	66	353	140		153	
6	Mozaik u. - K-híd	48	287	112		87	
7	Szentendrei u. - Zsófia u.	57	367	141		167	
8	Szentendrei u. - Czetz I. köz	49	335	128		135	
9	Madzsar J. u. - Pünkösdfürdő u.	43	295	113		95	
10	Ezüsthegy u. - Kőbánya u.	42	119	54			
11	Bécsi u. - Harsány lejtő	62	162	75			
12	Bécsi u. - Váradi S u.	56	206	87		6	
13	Köles u.	66	215	94		15	
14	Pünkösdfürdő u. - Királyok útja	44	143	62			
15	Erdőalja u. - Mármaros u.	31	139	57			
16	Virág Benedek u. - Mátyáshegyi u.	34	210	81		10	
17	Szép völgyi u. - Pusztaszeri u.	55	272	109		72	
18	Csillaghegyi HÉV állomás	32	212	81		12	
19	Római part 31.	32	91	41			
20	Kolostor u. - Kiscelli u.	37	158	65			
21	Hévízi u. - Hunor u.	42	172	71			
		Min	Max	Átlag	Min	Max	Átlag
Kerületi minimum:		31	86	41			
Kerületi maximum:		66	367	141		167	
Kerületi átlag:		47	217	88		17	

A levegőszennyező anyagok mérési pontjait a 14., a területi megoszlását pedig a 15., 16., és 17. mellékelték mutatják.

Nitrogén-oxidokat tekintve a 24 órás határértékekkel szemben túllépés nem volt tapasztalható. A levegő minősége nitrogén-oxidok szennyezőanyag tekintetében **megfelelő**.

A szén-monoxid légszennyezőanyag minden esetben a közlekedési csomópontok környezetében dúsul fel, viszont határérték-túllépéseket nem okoz. A nitrogén-oxidok szennyezőanyag eloszlását tekintve hasonló szénmonoxidhoz, azonban a levegő terheltsége szempontjából a nitrogén-oxidok

szennyezettség jóval súlyosabb a szénmonoxid szennyezettségénél, bár határérték túllépés nem volt tapasztalható. Kéndioxid szennyezőanyag mennyisége tekintetében a levegő szennyezettsége nem jelentős.

A zaj- és rezgés fő forrása ugyancsak a közlekedés. Nagyvárosokban a lakosság 60-65%-a érzékeli zavarónak a közlekedési eredetű zajt. A kerület forgalmasabb útjain a zajterhelés is rendszeresen határérték feletti.

A technikai fejlődéstől nem várható a probléma megoldása, a kisebb kibocsátású (csendesebb, katalizátorral felszerelt) járművek alkalmazása ellenére. Ugyanis a gépkocsik számának gyarapodása és a lakott részeket elkerülő utak hiánya miatt folyamatosan nő az embereket érő terhelés.

Óbuda-Békásmegyer kerület esetében mindenképpen meg kell említeni, hogy 2008-ban elkészül az M 0 autópálya hídja, és ez komoly hatással lesz a közlekedésre. A fővárossal együttműködve olyan forgalomszabályozást kell kialakítani, hogy ne a Szentendrei útra terelődjön a forgalom, hanem legyenek kisebb terelőutak is. Ugyanakkor a lakossági kérdőívekből kiderül, hogy több Békásmegyeri lakos aggódik az M 0 elkészítése után várható növekvő forgalomtól és így a levegő minőségének a romlásától. Környezetvédelmi szempontból ezért az M 0-as alagútba vezetése ajánlott, természetesen az alagútban megfelelő szűrőkkel kialakítva, ami meggátolja a levegőszennyezést. Ki kell jelölni az M 0 levezető szakaszát is és a kerület lakosai számára úgyanúgy fontos a 10-es és a 11-es út összekötése is. A közlekedés terén várható a későbbiekben az Aquincumi híd megépítése, és az északi vasúti híd felújítása is.

Az agglomeráció okozta terhelést szintén csökkenteni lehet az elővárosi gyorsvasút megépítésével (ami a Podmaniczky programban is szerepel), illetve az 1-es villamos meghosszabbításával a Bécsi út végéig és a 17-es villamos budai rakpartig való kivezetésével.

A forgalomszabályozás, a közlekedés és az azt követő levegőszennyezés ugyanakkor fővárosi, kormányzati hatáskör.

A NORG Kft-től kapott információk alapján a következő adatok jellemzik Óbuda-Békásmegyer levegőminőségét az elmúlt években ($\mu\text{g}/\text{m}^3$):

EV	NEPES	FOSSZ	SO2	NOX	SZIL	CO	CO2
1996	136822	1758,00	47,00	90,00	10,00	170,00	114838
1997	135493	1564,00	23,00	79,00	6,00	145,00	100374
1998	134626	1378,81	17,14	69,44	4,97	126,33	88390
1999	138138	1172,60	14,19	59,02	4,00	107,17	75161
2000	129262	1287,96	14,80	64,77	4,19	117,08	82536
2001	127330	1344,22	15,60	67,57	3,99	122,46	86139
2002	126450	1350,47	16,05	67,88	4,29	123,18	86543
2003	125100	1526,92	18,37	76,74	5,43	139,15	97857

A 2003 utáni évekre csak NO_2 kibocsátásra van adat

EV	NO_2
2004	25,65
2005	36,70
2006	35,87

A táblázat rövidítései a következők:

EV- Év,
 NEPES- Népeség,
 FOSSZ- Fosszilis kibocsátás
 SO2- SO_2 kibocsátás ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)
 NO_2 -Nitrogén-dioxid($\mu\text{g}/\text{m}^3$)

NOX- NOX kibocsátás ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)
 SZIL - Szilárd kibocsátás ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)
 CO - CO kibocsátás ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)
 CO₂- CO₂ kibocsátás ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)
 O₂ - O₂ kibocsátás ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)

Jelentős mennyiségben kibocsátott légszennyező anyagok a kén-dioxid, a nitrogén-oxidok, a szén-monoxid, a szén-dioxid és a szilárd anyag. A kén-dioxid és a szilárd anyag kibocsátásában 1980 óta folyamatos és jelentős mértékű csökkenés következett be. A nem megfelelő levegőminőség és a légzőszervi megbetegedések, valamint egyes halálokok között összefüggés mutatható ki.

3.1.2.1 A porszennyezettség

A kerület Környezetvédelmi Cselekvési Programja a következő feladatokat irányozza elő 2007. évre (amely értelemszerűen vonatkozik a későbbi évekre is) ezen a területen:

Levegő-,por és zajvédelem

1. További földutak por-mentesítése.
2. További lehetőségek felkutatása a por- és zajártalomnak fokozottan kitett területek védelmére.

A porszennyezés forrása összetett. Származik a fedetlen talajfelületekből, közlekedésből (felkavarással) és a burkolatlan utakról is egyaránt. A szilárdanyag-szennyezést alapvetően a por felkavarása okozza. A mérési eredmények szerint a kerület légszennyezettsége gyakran megközelíti, olykor túl is lépi a határértékeket. (Ezen belül a porkoncentráció gyakran meghaladja a határértéket, s a szén-monoxid és nitrogén-oxid terhelés is túllépi esetenként a megengedett értéket.)

A kerület közterületeire jutó por főbb forrásai:

- az építkezések (talajlazítás, homok, szakszerűtlen szállítás, útépitések),
- az utakra hordott sár (építkezések, gyepre parkoló gépkocsik),
- a dízelmotorok koromkibocsátása (ami nem annyira mennyiségi, mint minőségi veszély),
- a por jelentős részben éppen a poros utakról fölvert por leülepedéséből származik.

Óbuda-Békásmegyér kerületben több helyen is előfordul, hogy az utcákat nem fedi szilárd burkolat-pl. Ürömhegyi lejtőn és ezen esetekben a por mennyisége jelentős.

A kerületben levő légállapot mérésekor meghatározásra került a por mennyisége is. A mérések eredménye a következő:

Porszennyezettség

A vizsgálatok során csak az átlagértékeket regisztrálták. Megállapítható, hogy a porkoncentráció alakulása kedvezőbb az általában tapasztalható nagyvárosi értékekhez képest.

Por szennyezés mérési eredmények ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)

Kerületi minimum:	66
Kerületi maximum:	109
Kerületi átlag:	89

1	Fő tér	87
2	Flórián tér	109

3	Nagyszombat u. - Pacsirtamező u.	77
4	Kolosy tér	97
5	Bécsi u. - Vörösvári u.	100
6	Mozaik u. - K-híd	66
7	Szentendrei u. - Zsófia u.	84
8	Szentendrei u. - Czetz I. köz	79
9	Madzsar J. u. - Pünkösdfürdő u.	96
10	Ezüsthegy u. - Kőbánya u.	81
11	Bécsi u. - Harsány lejtő	93
12	Bécsi u. - Váradi S u.	96
13	Köles u.	97
14	Pünkösdfürdő u. - Királyok útja	85
15	Erdőalja u. - Mármaros u.	93
16	Virág Benedek u. - Mátyáshegyi u.	101
17	Szép völgyi u. - Pusztaszeri u.	104
18	Csillaghegyi HÉV állomás	83
19	Római part 31.	69
20	Kolostor u. - Kiscelli u.	96
21	Hévízi u. - Hunor u.	88

Határérték-túllépések a következő pontokban tapasztalhatók:

Szám	Hely	Átlag	Túllépés
2	Flórián tér	109	9
16	Virág Benedek u. - Mátyáshegyi u.	101	1
17	Szép völgyi u. - Pusztaszeri u.	104	4

Ezekben a pontokban a levegő minősége szálló por szennyezőanyag tekintetében **nem megfelelő**.
A további pontokban a levegő minősége szálló porszennyezőanyag tekintetében **megfelelő**.
A porterhelés alakulása a száraz tavaszi időszak függvényében a várható értékeket mutatta.

Szálló por mérési eredmények:

Por		24 órás megengedett érték (ug/m ³)	
Minta		100	
Szám	Hely	Átlag	Túllépés
1	Fő tér	87	
2	Flórián tér	109	9
3	Nagyszombat u. - Pacsirtamező u.	77	
4	Kolosy tér	97	
5	Bécsi u. - Vörösvári u.	100	
6	Mozaik u. - K-híd	66	
7	Szentendrei u. - Zsófia u.	84	
8	Szentendrei u. - Czetz I. köz	79	
9	Madzsar J. u. - Pünkösdfürdő u.	96	
10	Ezüsthegy u. - Kőbánya u.	81	

11	Bécsi u. - Harsány lejtő	93	
12	Bécsi u. - Váradi S u.	96	
13	Köles u.	97	
14	Pünkösdfürdő u. - Királyok útja	85	
15	Erdőalja u. - Mármaros u.	93	
16	Virág Benedek u. - Mátyáshegyi u.	101	1
17	Szépvölgyi u. - Pusztaszeri u.	104	4
18	Csillaghegyi HÉV állomás	83	
19	Római part 31.	69	
20	Kolostor u. - Kiscelli u.	96	
21	Hévízi u. - Hunor u.	88	
Kerületi minimum:		66	
Kerületi maximum:		109	9
Kerületi átlag:		89	

A szálló por szennyező anyag mérési pontjait a 14., a területi megoszlását pedig a 18. melléklet mutatja.

Érdemi előrelépéshez mérsékelni kell a legerősebb porforrásokat és gyorsítani a por eltűnését. A por „életútja” alapján az alábbi intézkedések indokoltak:

- az építkezések ellenőrzése, amely kiterjed a környező közterület tisztántartására, a szállításra, valamint arra, hogy a járművek ne hajtsanak az utakra sáros abronccsal;
- a gyepen, vagy csupasz földfelületen való parkolás visszaszorítása, közterületi ellenőrzéssel;
- a legforgalmasabb helyek közelében a növényzet bővítése, azon belül cserjék telepítése.

A nagy porterhelés csökkentése érdekében szükséges volna legalább az úttesten összegyűlő nagyobb mennyiségű por időnkénti eltávolítása. A kiépített közutak két oldalán a por föltakarítása átlagosan legalább havonta indokolt. Ez a munka a járdatarítás negyede-harmada, azzal együtt kerületi szervezésben elvégezhető.

Allergén gyomnövények

A környezetvédelmi kérdőív alapján látható, hogy a lakosokat komolyan foglalkoztatja az allergén gyomnövények elleni küzdelem. A lakosok a megoldást elsősorban abban látják, hogy a gyomnövényeket még a virágzás előtt kaszálni kellene, illetve kemény büntetésekkel sújtanak az ezt a tevékenységet elmulasztó polgárokat. Többen a környezettszennyezés okozta immunrendszeri legyengülésekben látják a nagyszámú allergia okát.

Ön szerint megoldott-e a kerületben az allergiát kiváltó gyomnövények megfelelő irtása?

<input type="checkbox"/> igen, nincs panaszom			38	29,46%
<input type="checkbox"/> a közterületeken igen			44	34,11%
<input type="checkbox"/> véleményem szerint nem			47	36,43%

Budapest Környezeti programja alapján a parlagfű pollenterhelése Budapesten kedvezőnek mondható és lényegesen alacsonyabb más magyar nagyvárosok jellemző értékeinél.

Mindezekkel összefüggésben a légúti megbetegedések száma – ideértve az asztmás, és allergiás megbetegedéseket is – Budapesten a 2000 utáni évtized első felében kissé csökkent.

Cél 2 Levegőminőség javítása

- Feladat 1. Kritikus méretű légszennyezés csökkentése a meglévő forgalmi rend felülvizsgálatával. (pl. M 0 híd megépítése, az M 0 levezető szakaszának kijelölése, a 10-es és a 11-es út összekötése, az Aquincumi híd megépítése, és az északi vasúti híd felújítása, az elővárosi gyorsvasút megépítése illetve az 1-es villamos meghosszabbítása a Bécsi út végéig és a 17-es villamos kihozása a budai rakpartig.). A feladat nem kerületi kompetencia, ezért a fővárosnál szükséges az ezirányú lobbitevékenység megszervezése.
- Feladat 2. Táv hőszolgáltatás versenyképességének megteremtése, támogatási rendszer kidolgozása, lakossági alternatív fűtési módok megismertetése, támogatási rendjének kidolgozása.
- Feladat 3. Fásítási program készítése a fővárossal együttműködve, a legszennyezőbb közlekedési útvonalak fásításának prioritásával.
- Feladat 4. Az építkezések ellenőrzése.
- Feladat 5. **Nyílászárócseré.** A terhelés enyhítésére javasoljuk a nyílászárócserét hő- és hangszigetelő üvegre. Ebben a lakosság az önkormányzat támogatására számíthat, a környezetvédelmi alap fedezetet adhat a nyílászárócserékre.

3.1.3 Szennyvizek és víziközművek

Jelen fejezet ismerteti a szennyvizek és víziközművek jelenlegi állapotát, illetve a szükséges feladatokat. A jelen dokumentummal felülvizsgálatra kerülő környezetvédelmi program más csoportosításban, felbontásban tartalmazza az egyes környezetvédelmi szabályozási területeket; a víziközművek állapotával foglalkozó fejezet nem is található az anyagban. Mivel a kerületben viszonylag sok helyen felújításra, cserére szorulnak a szóban forgó létesítmények, illetve mivel a kerület területfejlesztési koncepciója is tárgyalja ezen kérdést, szükségesnek éreztük, hogy a program felülvizsgálata során, jelen dokumentumban is foglalkozzunk e problémákkal.

Ezenfelül a lakossági kérdőívekben is sokan panaszkodtak arra, hogy a vízvezetés a kerületben nincs jól megoldva.

Az utak, utcák csapadékvíz-elvezetése

<input type="checkbox"/> Kiváló			9	7,03%
<input type="checkbox"/> Megfelelő			39	30,47%
<input type="checkbox"/> Tűrhető			24	18,75%
<input type="checkbox"/> Kedvezőtlen			56	43,75%
mert az elvezető hálózat (csapadékgyűjtők, árkok):				
<input type="checkbox"/> jól kiépült			14	10,94%
<input type="checkbox"/> gondozott, rendben tartott			15	11,72%
<input type="checkbox"/> részben épült ki			26	20,31%
<input type="checkbox"/> gondozatlan			43	33,59%
<input type="checkbox"/> nincs			23	17,97%

Látható, hogy több esetben (kb. 50 %) vagy csak részben épült ki a csapadékvíz-elvezető árok vagy egyáltalán nincsen. A válaszadó lakók majdnem fele ezt kedvezőtlen kategóriába is sorolta.

3.1.3.1 Szennyvizek

A Duna harminc kilométeren keresztül halad át a fővároson, ahol 16 szabadkiömlő és úgynevezett sodorvonalis szennyvízbevezetések torkollanak a folyóba. Az ilyen parti szennyvízbevezetések hatása hosszabb szakaszon és nagyobb mértékben észlelhető, mint a sodorvonalis bevezetéseké.

A Duna vize szennyezett, minősége változó. A korábbi kritikán aluli vízminőségéhez mérve az elmúlt

évtizedekben javulás történt, de fürdésre továbbra sem alkalmas. A Dunát több forrásból is éri terhelés: egyrészt szennyezett talajvíz áramlik a Duna felé, ezt egészíti ki a beömlő patakok szennyezett vize és ugyanilyen koncentrált terhelést jelent a csatornahálózatból érkező szennyvíz, amely szintén biológiai tisztítás nélkül jut a Dunába.

Mivel a csatornázás a kerületben csak részben megoldott, a csatornázatlan területeken az el nem vezetett szennyvíz terheli az élővízfolyásokat. A csatornázott területek szennyvizei két szivattyútelepre érkeznek, az egyik a Zsigmond téri szivattyútelep, melynek jelenlegi feladata, hogy a szenny- és hígított vizeket a Duna sodorvonalába, a záporvizeket pedig parti kitorkolással a befogadó Dunába vezesse, a másik a Pók utcai szennyvízátemelő, ahonnan a szennyvíz Duna alatti átvezetéssel az Észak-pesti (Palotai szigeti) szennyvíztisztítóba kerül. A Pók utcai szennyvízátemelő kapacitása csak a jelenlegi terhelésre épült ki, ennek átépítése és felbővítése a közeljövő feladata. Folyékony hulladék keletkezése a csatornázásra váró területeken okoz gondot a nem megfelelő műszaki állapotú szikkasztók és kezelésük miatt.

A Hulladékgazdálkodási törvény értelmében azokat a lakossági hulladékká vált folyadékokat, amelyeket nem vezetnek el, és nem bocsátanak ki szennyvízelvezető hálózaton, illetve szennyvíztisztító telepen keresztül, folyékony hulladéknak kell tekinteni. A települési folyékony hulladékkal kapcsolatos tevékenységek végzésének feltételeit a 213/2001. (XI. 14.) Korm. rendelet szabályozza. A folyékony hulladék leürítése kizárólag szennyvíztisztító telep fogadó műtárgyába történhet. Folyékony hulladék keletkezése a csatornázásra váró területeken okoz gondot a nem megfelelő műszaki állapotú szikkasztók és kezelésük miatt pl. Mocsárosdűlő, Aranyhegy, Ürömhegy, Péterhegy, Zsellér-hegy, Ezüst-hegy, Solymár-völgy, Testvér-hegy egyes területein. Szennyvíziszaplerakó a kerületben nem működik, az átemelőkön keletkező szennyvíziszapot az agglomerációba (Vácdukára) szállítják el.

A vízfolyások vízminőségi problémája csak a közel teljes körű csatornázással oldható meg. A szennyvízcsatornák megépítése azonban nem fogja önmagától megoldani a vízfolyások problémáját, három okból:

- El kell érni az ingatlanok tényleges rákötését,
- Meg kell szüntetni a szennyvizek bekötését (illegális tevékenység),
- A továbbra sem csatornázott területeken számos veszélyforrás marad fenn (további talajvíz-szennyezés, esetleges közvetlen bekötések).

3.1.3.2 Viziközművek

A kerületben a felszíni vízelvezetést meg kell oldani. A Mélyépterv Kft. elkészítette a kerületre érvényes felszíni vízelvezetési tervét, amely jelen pillanatban még megvalósításra vár.

A kerület kedvező helyzetben van, mivel a térség közel van a Szentendrei vízbázisokhoz és a vizet átadó nagynyomású Békásmegyeri gépházhoz. Problémát jelent az elöregedett régi városrészben lévő vízhálózat cseréje és a SENTAB csőből épített főnyomócső kiváltása (az acélbetét-korrozió miatt), mivel ezeket csak 50 éves élettartamra tervezték.

3.1.3.2.1 Csatornázás

Budapest Főváros Önkormányzata arra törekszik, hogy a csatornázottság aránya teljes körű legyen a fővárosban. A 2005-ben az Európai Unió és a Magyar Kormány támogatásával elindult nagyarányú csatornázási projekt minden résztvevője azon dolgozik, hogy a jelenlegi 92 százalékos arányról a főváros csatornázottsága 2010 végére közel száz százalékosá váljon.

A kerület Aranyhegyi pataktól délre eső területe egyesített rendszerrel, a pataktól északra lévő terület

a Pók utcai lakótelep kivételével elválasztó rendszerrel csatornázott. Elmaradás tapasztalható az északi térségben a szennyvízcsatornák és a csapadékvíz-csatornák kiépítése terén. A hálózat befogadója az átépítendő Pók utcai szivattyútelep, ahonnan a szennyvíz a IV. ker. Palotai szigeti (Észak-pesti) szennyvíztisztítóban kerül. Az átvezetés fővárosi beruházásban épül ki a jövőben.

Az önkormányzat az elmúlt években jelentős szennyvízcsatorna építést hajtott végre: (m)

2002		2003		2004	
Mennyiség	Költség	Mennyiség	Költség	Mennyiség	Költség
101	9,500,000	7,380	537,988,495	21,093	1,382,265,655

2005		2006		2007	
Mennyiség	Költség	Mennyiség	Költség	Mennyiség	Költség
2,423	153,362,054	553	23,156,870	0	0

A vízfolyások rendezett kezeléséhez, a hordalékbecsődés csökkentéséhez szükség volna a vízvezető árkok teljesebb kiépítésére. A lakosok is jelentős számban panaszkodtak arra, hogy egy-egy nagy esőzés után a víz nem tud a megfelelő helyre elfolyni, pl. az utak rossz állapota miatt a mélyedésekben összegyűlik a víz, a járdák szélénél a vízvezetők nincsenek takarítva. (Kaszásdűlőn az iskola mellett nagy esőzésnél áll a víz, vagy Békásmegyeren a Királyok útja, Vízművek megálló esetén csapadékos időszakban szinte lehetetlen a lakóházakhoz való eljutás, a kavicsos megoldás sem oldotta meg a problémát).

A <http://www.budapestcsatornazas.hu/> honlap tartalmazza a kerületre vonatkozó csatornázási terveket a 2007-2010 közötti kivitelezési időszakokra. Ezek a területek a következők:

3 A II. középtávú program 2008-2014 – 3.1. Kiemelt környezeti problémák

III. kerületi tervezett csatornák (Kelenföldi vízgyjűjtő) Zsigmond téri szivattyútelep vízgyjűjtő területe							
Ssz.	Utca/Szakasz	Szakaszhatárok	Tervezett csatorna		Befogadó		Vizgyűjtő
			Méret	Hossz [m]	Utca	Méret	
1	Domoszló köz	Domoszló útja	Ø30	209,5	Domoszló útja	Ø30	
2	Domoszló lejtő	Testvérhegyi út- Domoszló útja	Ø30	148,5	Domoszló útja	Ø30	SZ 3-0-0-0
3	Erdőszél köz	Erdőszél út- Testvérhegyi út	Ø30	254,5	Testvérhegyi út	Ø30	SZ 3-0-0-0
4	Erdőszél u.	Testvérhegyi út- Domoszló útja	Ø30	187,0	Domoszló útja	Ø30	SZ 3-0-0-0
5	Farkastorki lejtő	Jablónka út - Laborc u.	Ø30	164,0	Laborc u.	Ø30	
6	Fereteg u.	Szélvész u.- Szépvölgyi út	Ø30	225,0	Szépvölgyi út	50/75 T	1-10-3-0
7	Forrás u.	Domoszló útja	Ø30	48,0	Domoszló u.	Ø30	SZ 3-0-0-0
8	Göllöncsér út- Kubik út	Testvérhegyi lejtő - Kubik utca	Ø30	1 775,0	Bécsi út	Ø30	SZ 3-0-0-0
9	Haránt köz	Haránt köz 11 és 19 sz. között	Ø30	109,5	Haránt köz	Ø30	1-10-2-0
10	Jablónka lejtő	Harsány lejtő - Jablónka út	Ø30	187,1	Kisdomb utca	Ø30	SZ 3-0-0-0
11	Kapaszkodó u.	Testvérhegyi út - Domoszló útja	Ø30	227,0		Ø30	
12	Kisdomb u.	Jablónka lejtő - Kisdomb u.-i meglévő csatorna	Ø30	133,1	Testvérhegyi út	Ø30	SZ 3-0-0-0
13	Kolostor út	Remetehegyi út - Kiscelli u.	Ø30	508,6			
14	Körtvélyes köz	Viharhegyi út - meglévő csat.	Ø30	88,0	Körtvélyes köz	Ø30	1-9-5-0
15	Körtvélyes u.	Zúzvara u. - meglévő csat.	Ø30	73,0	Megl.csat	Ø30	
16	Bécsi út - orbán balázs út	Bécsi út 240 sz. - Orbán Balázs u. 5 sz.	Ø30	322,0	Orbán Balázs út	Ø30	SZ3-1-0-0
17	Pomázi út	Bécsi út- Törökkő u.	Ø30	389,0	Törökkő u.	Ø30	SZ 3-0-0-0
18	Pomázi út	Törökkő út - Pomázi út 4 sz.	Ø30	102,0	Törökkő u.	Ø30	SZ 3-0-0-0
19	Remete köz	magas pont -meglévő csat.	Ø30	470,0	Remete köz	Ø30	1-10-2-0
20	Szőlőkert u.	Meglévő csat. - Kunigunda útja	Ø30	163,0		Ø30	
21	Táborhegyi lépcső	Táborhegyi lépcső - Táborhegyi lejtő	Ø30	62,0		Ø30	
22	Törökkő u.	Pomázi út- Csillaghegyi út	Ø30	400,0	Csillaghegyi út	Ø40	SZ 3-0-0-0
23	Verhovina u.	laborc u. - Farkastorki út	Ø30	109,0		Ø30	
			összesen:	6 354,8			

3 A II. középtávú program 2008-2014 – 3.1. Kiemelt környezeti problémák

III. kerületi tervezett csatornák (Észak-Budai vízgyűjtő) Pók utcai szivattyútelep vízgyűjtő területe							
Ssz.	Utca/Szakasz	Szakaszhatárok	Tervezett csatorna		Befogadó		Vízgyűjtő
			Méret	Hossz [m]	Utca	Méret	
1	Ádámföldi u.	Aranyalma u. - Ádámföldi u. 5.	Ø30	87,5	Aranyalma u.-i csatorna	Ø30	1-1-0-0
2	Ádámföldi u.	Ringató út - Ádámföldi út 7.	Ø30	53	Ringató u.	Ø30	
3	Álmos u.	Árpád u. - Csillaghegyi árok	Ø30	49,0	Árpád u.	Ø30	3-2-0-0
4	Álmos u.	Szentendrei út - Csillaghegyi árok	Ø30	85,0	Szentendrei út	Ø60	3-2-1-0
5	Aranyalma u.	Rózália u. - Zsófia u.	Ø30	241,0	Rozália u.	Ø30	1-1-0-0
6	Aranyalma u.	Rozália u. - Gladiátor u.	Ø30	72,0	Rozália u.	Ø30	1-1-0-0
7	Attila u.	Czetz János k. - Nefelejcs u.	Ø30	152,0	Czetz János u.	Ø30	
8	Attila u.	Nefelejcs u. - Kalász u.	Ø30	80,0	Nefelejcs u.	Ø30	
9	Bajtárs u.	Bivalyos u. - Igló u. (kieg.)	Ø30	24,0	Bajtárs u.	Ø30	2-0-0-0
10	Czetz János köz	Attila u. - Szentendrei út	Ø30	120,0	Szentendrei út	Ø30	2-0-0-0
11	Czetz János u.	Czetz János köz - Attila u.	Ø30	137,8	Attila u.	Ø56	2-1-0-0
12	Czetz János u.	Jókai u. - Czetz János u. 55	Ø30	22,5	Jókai út	Ø40	2-1-0-0
13	Czetz János u.	Attila u. - Czetz János u. 55	Ø30	95,0	Attila u.	Ø30	
14	Csalma u.	Attila u. - Csalma u. 9 sz	Ø30	64,0	Attila u.	Ø30	
15	Gladiátor u.	Gladiátor u. - Nádszál u.	Ø30	281,5	Ringató u.	Ø136	1-1-0-0
16	Julika u.	Szamovár u. - Napfény u.	Ø30	76,0	Napfény u.	Ø120	2-0-0-0
17	Kalászi u.	Bocskai u. - Dózsa u.	Ø30	112,5	Bocskai u.	Ø40	1-2-0-0
18	Kalászi u.	Kossuth u. - Kalászi u. 10	Ø30	50,0	Kossuth L. u.	Ø40	1-2-0-0
19	Kalászi u.	Halastó u. - Kalászi u. 2.	Ø30	30,0	Halastó u.	Ø40	1-2-0-0
20	Margó u.	Ármány u. - Ságvári Endre u.	Ø30	146,0	Ságvári Endre u.	Ø50	3-2-1-0
21	Naplemente u.	Margó u. - Naplemente u. 40	Ø30	55,5	Margó u.	Ø40	2-0-0-0
22	Naplemente u.	Árpád u. - Naplemente u. 38	Ø30	157,9	Ármány u.	Ø30	3-2-1-0
23	Naplemente u.	Ármány u. - Ságvári Endre u.	Ø30	167,0	Ságvári Endre u.	Ø50	3-2-1-0
24	Ringató u.	Kanóc u. - Zsófia u.	Ø136	613,0	Pók utcai gyűjtő	Ø136	1-1-0-0
25	Rozália u.	Rozália u. 73 sz. - Határ út	Ø30	87,0	Határ u.	Ø30	1-1-0-0
26	Rozália u.	Ringató u. - Zsófia u. 9	Ø30	210,0	Ringató u.	Ø136	1-1-0-0
27	Rozália u.	Ringató u. - Zsófia u. 9	Ø30	56,5	Ringató u.	Ø40	
28	Rozália u.	Ringató u. - Rozália u. 16	Ø30	6,0	Ringató u.	Ø40	
29	Szentendrei út	Petőfi tér - Mátyás király út	Ø30	543,0	Petőfi téri átemelő	Ø30	1-1-1-0
30	Szentendrei út	Szent István u. - Szentendrei út 401	Ø30	102,0	Petőfi téri átemelő	Ø30	
31	Szent István u.	Szentendrei út - 11-es főút	Ø30	162,5	Petőfi téri átemelő	Ø30	
32	Emőd utca	Anikó utca - Csalma utca	Ø30	245,0	Emőd utca	Ø30	
33	Valéria u.	Róza köz - Botond utca	Ø30	125,0	Botond u.	Ø30	1-1-1-0
34	Zsófia u.	Gladiátor u. - Rozália u.	Ø30	88,0	Ringató u.	Ø136	
35	Zsófia u.	Ádámföldi út - Zsófia u. 7 sz.	Ø30	34,5	Aranyalma u.	Ø80	1-1-0-0
			összesen:	4 631,7			

3 A II. középtávú program 2008-2014 – 3.1. Kiemelt környezeti problémák

III. kerületi tervezett csatornák Pók utcai szivattyútelep vízgyűjtő területe - Aranyhegy-Ürömhegy-Péterhegy (Bécsi út felé)							
I. ütem alapsomag							
Ssz.	Utca/Szakasz	Szakaszhatárok	Tervezett csatorna		Befogadó	Vízgyűjtő	
			Méret	Hossz [m]	Utca		
1	Almáskert u.	Óvár utcáig	Ø30	442,0	Óvár u.	Ø30	Bécsi út
2	Aranyvölgy u.	Óvár u. - Szőlővész u.	Ø30	282	meglévő	Ø40	Bécsi út
3	Jeles u.	Óvár u. - Szőlővész u.	Ø30	255	Szőlővész u.	Ø30	Bécsi út
4	Jeles u.	Ürömhegyi u. - Szőlővész u.	Ø30	324,5	Szőlővész u.	Ø30	Bécsi út
5	Jeles u.	közép - Ürömhegyi út	Ø30	330,2	Ürömhegyi út	Ø30	Bécsi út
6	Jeles u.	közép - Újvár u.	Ø30	312,85	Újvár u.	Ø30	Bécsi út
7	Jutas köz	Kőpor u. - Jutas u.	Ø30	195	Jutas u	Ø30	Bécsi út
8	Jutas u.	nyomócső - Ürömhegyi út	Ø30	496,95	Ürömhegyi út	Ø30	Bécsi út
9	Jutas u.	Jutas köz - Ürömhegyi út	Ø30	47	Ürömhegyi út	Ø30	Bécsi út
10	Jutas u.	Kőpor köz. - Jutas köz.	Ø30	226,5	Jutas u.	Ø30	Bécsi út
11	Jutas u.	Kőpor köz - Óvár u.	Ø30	314	Óvár u.	Ø30	Bécsi út
12	Kőpor köz	Kolta u. - Jutas u.	Ø30	129,9	Jutas u.-	Ø30	Bécsi út
13	Kőpor u.	város határ- Jutas köz	Ø30	356	Jutas köz	Ø30	Bécsi út
14	Óvár u.	Jutas u.- Jeles u.	Ø30	65,5	Jeles u.	Ø30	Bécsi út
15	Óvár u.	Pirkadat - Aranyvölgy u.	Ø30	215,5	Aranyvölgy u.	Ø30	Bécsi út
16	Pirkadat u.	Taliga u. - Óvár u.	Ø30	471,5	Óvár u.	Ø30	Bécsi út
17	Szőlővész u.	Jeles u. - Bécsi út	Ø30	388,1	meglévő	Ø30	Bécsi út
18	Szőlővész u.	Új u. - Jeles u.	Ø30	114,1	Jeles u.	Ø30	Bécsi út
19	Névtelen u.	Szőlővész úttól	Ø30	41,9	Szőlővész u.	Ø31	Bécsi út
20	Tarhos u.	középtől - Óvár u.	Ø30	137	Óvár u.	Ø30	Bécsi út
21	Tarhos u.	közép - Szőlővész u.	Ø30	145	Szőlővész u.	Ø30	Bécsi út
22	Tarhos u.	Ürömhegyi u. - Szőlővész u.	Ø30	319	Szőlővész u.	Ø30	Bécsi út
23	Tarhos u.	közép - Ürömhegyi út	Ø30	278,45	Ürömhegyi út	Ø30	Bécsi út
24	Tarhos u.	közép - Újvár u.	Ø30	445,45	Újvár u.	Ø30	Bécsi út
25	Újvár u.	Bécsi út - városhatár	Ø30	514,4	meglévő	Ø30	Bécsi út
26	Becsati út	Újvár u.-városhatár	Ø30	40	Újvár u.	Ø30	Bécsi út
27	Ürömhegyi út	Jutas u. - Bécsi út	Ø30	648,2	meglévő	Ø30	Bécsi út
			összesen:	7 536,0			

3 A II. középtávú program 2008-2014 – 3.1. Kiemelt környezeti problémák

III. kerületi tervezett csatornák Pók utcai szivattyútelep vízgyűjtő területe - Aranyhegy-Ürömhegy-Péterhegy (Határ út felé)							
I. ütem alapsomag							
Ssz.	Utca/Szakasz	Szakaszhatárok	Tervezett csatorna		Befogadó		Vízgyűjtő
			Méret	Hossz [m]	Utca	Méret	
1	Apátkút u.	utca vége - Lepence u.	Ø30	41,7	Lepence u.	Ø30	Határ út
2	Apátkút u.	Lepence u. - Hajlékos u.	Ø30	40	Hajlékos u.	Ø30	Határ út
3	Apátkút u.	Lepence u. - Hajlékos u.	Ø30	24	Hajlékos u.	Ø30	Határ út
4	Apátkút u.	Hajlékos u. - Öregbúkk u.	Ø30	66	Öregbúkk u.	Ø30	Határ út
5	Apátkút u.	Öregbúkk u. - Csikóvár u.	Ø30	73,4	meglévő	Ø30	Határ út
6	Aranyhegyi út	Héthalom u. - Saroglya u.	Ø30	174,4	meglévő	Ø30	Határ út
7	Cserszömörce u.	Muzsla-Ürömhegyi lejtő	Ø30	82,4	meglévő	Ø30	Határ út
8	Dobogókő u.	Héthalom u. - Rámhegy u.	Ø30	83,3	Héthalom u.	Ø30	Határ út
9	Dobogókő u.	Rámhegy u.-ig	Ø30	45,1	Rámhegy u.	Ø30	Határ út
10	Hajlékos u.	Apátkút u.- meglévő	Ø30	106	meglévő	Ø30	Határ út
11	Héthalom u.	Mészkö u. -	Ø30	222,6	meglévő	Ø30	Határ út
12	Iringó u.	Kolta u. - Saroglya u.	Ø30	365,9	meglévő	Ø30	Határ út
13	Kolta u.	Tündérrózsa u. - Iringó u.	Ø30	195	Iringó u.	Ø30	Határ út
14	Kőpor u.	Jutas köz - Kőpor köz	Ø30	169,4	Kőpor köz	Ø30	Határ út
15	Kőpor köz	Kolta u. -Saroglya u.	Ø30	342,6	meglévő	Ø30	Határ út
16	Lepence u.	Apátkút u. - Saroglya u.	Ø30	222,5	meglévő	Ø30	Határ út
17	Mácsonya u.	Kolta u. - Saroglya u.	Ø30	343,2	meglévő	Ø30	Határ út
18	Muzsla u.	Iringó-Cserszömörce	Ø30	80,1	Cserszömörce	Ø30	Határ út
19	Óarany u.(Lajtorja u.)	Tündérvirág u.-Iglice u.	Ø30	246	meglévő	Ø30	Határ út
20	Óarany u. (Olga u.)	Cecília u. - Iglice u.	Ø30	72	meglévő	Ø30	Határ út
21	Öregbúkk u.	Apátkút u. - Mészkö u.	Ø30	235,3	meglévő	Ø30	Határ út
22	Rámhegy u.	Dobogókő u. - Mészkö u.	Ø30	130	meglévő	Ø30	Határ út
23	Saroglya u.	Aranyhegyi út - Mészkö u.	Ø30	563,4	Aranyhegyi út	Ø30	Határ út
24	Saroglya u.	Saroglya vége - Kőpor köz	Ø30	49,8	meglévő		
25	Szélfű u.	Kőpor köz-ig	Ø30	91,2	Kőpor köz	Ø30	Határ út
26	Tündérrózsa u. (Tündérvirág u.)	Óarany u. - Saroglya u.	Ø30	406,1	meglévő	Ø30	Határ út
27	Ürömhegyi lejtő	Saroglya - Kőpor köz	Ø30	108,1	Kőpor köz	Ø30	Határ út
			összesen:	4 579,5			

Tervezett áttemelők					
			Átmérő	Hossz[m]	Hossz[m]
1	Bajtár utca	Bajtár utcai áttemelő bővítése	Ø50	28,0	28,0
		DN200	nyomócső	4,0	4,0
		DN400	nyomócső	50,9	50,9
			összesen:	82,9	82,9

3.1.3.2.2 Fürdőellátás

A Csillaghegyi, Pünkösdfürdő, Római fürdő strandok a Budapest Gyógyfürdői és Hévízei Zrt. tulajdonában és kezelésében vannak. Fejlesztéseiket saját- és magán beruházások bevonásával tervezik megvalósítani.

A víz vizsgálata 1995-2004-ig minden évben többször is megtörtént a következő mintavételi pontokon: (EOV koordináta, és Adria feletti magasság)

CIM	XCOORD	YCOORD	JEL	MAXVIZ	MAXDAT	MINVIZ	MINDAT
Kőrös út	649961,10	248336,30	III/8	103,99	1977.02.16	102,32	1993.08.24
Drótos út 1.	650992,14	247441,28	III/9	101,71	1970.06.19	98,37	1983.11.24
Aranyvölgy út	648268,94	247521,13	III/13	112,53	1987.05.29	109,70	1990.09.19
Tímár út16.	649495,26	243408,53	B.VI	99,06	1945.09.25	93,78	1990.02.02
Óbuda MGTSZ	651514,68	251134,05	III/1	102,01	1987.06.29	98,57	1972.01.19
Zsófia út	649580,02	247267,50	III/11	103,83	1977.02.16	102,05	1983.11.24
Erdőalja út	647840,70	245182,24	III/12	214,51	1997.07.21	208,99	1972.04.15
Bécsi út 182.	648520,03	245224,62	B.II	109,30	1938.03.02	105,31	1968.08.12

A vizsgálat a következő szennyezőanyagokra terjed ki az általános vízvizsgálat (MSZ 448) és toxikus elemek vizsgálata (MSZ 12750) alapján: (a határérték az 10/2000 (VI.2.) KÖM-EÜM-FVM-KHVM egységes rendelet szerint)

KEPLET	NEV	HATARERTEK	M.EGYSEG
Mg	Magnézium	30,000	mg/l
Cl	Klór	100,000	mg/l
Az	Arzén	0,010	mg/l
Cd	Kadmium	0,005	mg/l
Co	Kobalt	0,020	mg/l
Cr	Króm	0,050	mg/l
Cu	Réz	0,200	mg/l
Fe	Vas	0,300	mg/l
Hg	Higany	0,001	mg/l
Mn	Mangán	0,200	mg/l
Mo	Molibdén	0,050	mg/l
Pb	olom	0,010	mg/l
Se	Szelén	0,005	mg/l
Zn	Cink	0,200	mg/l
pH	Kémhatás	6,800	
EC	Fajl. elektr. vezetikéesség	1,500	ms/cm
NH4	Ammónium	0,500	mg/l
SO4	Szulfát	250,000	mg/l
NO2	Nitrit	0,300	mg/l
NO3	Nitrát	25,000	mg/l
PO4	Foszfát	0,500	mg/l
Olaj	Ásványolaj	0,300	mg/l
Coli	Coliform	2,000	db/100ml

A táblázatból látható, hogy az említett években a legmagasabb érték az Aranyvölgy úton (3.sor), az Erdőalja úton (7.sor) és a Bécsi úton (8.sor) van, a legkisebb pedig a Kőrös úton (1.sor) és a Tímár út 16-nál (4.sor). A magnézium, a higany esetében jelentős a határérték túllépés, míg a klór, zink esetében ez nem jellemző. Az ólom értéke a 2002-es, 2003-as 0,050 mg/l érték után 2004-re mindenhol 0,006 mg/l értékre esett vissza.

A mintavétel alapján az értékek a következő táblázatban láthatóak (2002-től).

EV	CA	MG	NA	K	CL	PH	EC	SZA	NH4	KAT	CO3	HCO3	SO4	NO2	NO3	PO4	ANI	AL	AZ	CD	CO	CR	CU	FE	HG	MN	MO	NI	PB	SE	ZN	OLAJ	COLI	FEKAL
2002	121,820	53,310	35,390	4,850	65,580	7,050	1,080	691,200	0,460	12,150	0,000	477,710	192,800	0,860	14,510	0,080	13,690	0,010	0,100	0,010	0,020	0,010	0,020	0,010	0,030	0,370	0,010	0,010	0,050	0,100	0,050	0,000	170,000	100,000
2002	141,710	66,680	32,600	5,840	80,470	7,080	1,220	780,800	0,120	14,130	0,000	527,740	252,700	0,150	3,970	0,040	16,180	0,020	0,100	0,010	0,010	0,010	0,010	0,010	0,030	0,080	0,010	0,010	0,050	0,100	0,010	0,000	150,000	60,000
2002	432,160	176,500	95,240	13,100	146,050	6,810	3,040	1945,600	1,440	40,640	0,000	633,280	1566,000	0,150	0,800	0,570	47,120	0,020	0,100	0,010	0,010	0,010	0,010	1,700	0,030	0,240	0,010	0,010	0,050	0,100	0,020	0,000	150,000	100,000
2002	109,850	38,190	40,340	26,930	93,940	7,090	1,040	665,600	0,100	11,070	0,000	376,430	157,400	0,150	39,280	0,160	12,100	0,010	0,100	0,010	0,010	0,010	0,050	0,010	0,030	0,020	0,010	0,010	0,050	0,100	0,090	0,000	0,000	0,000
2002	136,850	75,800	31,250	23,570	45,730	7,280	1,320	844,800	9,960	15,530	0,000	724,800	177,600	0,150	0,800	6,730	17,080	0,010	0,100	0,010	0,010	0,010	0,070	0,060	0,030	1,590	0,010	0,010	0,050	0,100	0,020	0,000	0,000	0,000
2002	166,810	75,810	50,600	4,660	104,090	7,140	1,490	953,600	0,310	16,900	0,000	439,930	374,800	0,150	51,930	0,090	17,950	0,010	0,100	0,010	0,010	0,010	0,010	0,010	0,030	0,780	0,010	0,010	0,050	0,100	0,010	0,000	900,000	600,000
2002	116,700	96,490	82,340	28,390	175,230	7,250	1,640	1049,600	0,100	18,070	0,000	503,360	274,500	0,150	63,460	0,340	18,920	0,010	0,100	0,010	0,010	0,010	0,030	0,010	0,030	0,330	0,010	0,010	0,050	0,100	0,100	0,000	410,000	320,000
2002	463,160	131,100	17,730	5,590	32,800	6,710	2,510	1606,400	1,430	34,890	0,000	405,760	1557,000	0,150	0,800	0,360	40,000	0,030	0,100	0,010	0,010	0,010	0,010	2,540	0,030	3,780	0,010	0,010	0,050	0,100	0,250	0,000	0,000	0,000
2003	127,880	53,370	35,260	4,540	63,050	7,180	1,040	665,600	0,190	12,431	0,000	480,820	172,900	0,150	12,600	0,520	13,480	0,010	0,100	0,010	0,010	0,010	0,010	0,010	0,030	0,040	0,010	0,010	0,050	0,100	0,090	0,000	1200,000	200,000
2003	146,860	69,090	39,940	5,830	92,440	7,110	1,290	825,600	0,200	14,908	0,000	536,410	259,400	0,150	4,790	0,820	16,900	0,010	0,100	0,010	0,010	0,010	0,010	0,010	0,030	0,200	0,010	0,010	0,050	0,100	0,020	0,000	2000,000	200,000
2003	423,990	192,700	123,100	13,030	166,280	7,030	3,260	2086,400	0,250	42,706	0,000	556,700	1711,000	0,150	2,180	0,970	49,510	0,010	0,100	0,010	0,010	0,010	0,010	0,005	0,030	0,210	0,010	0,010	0,050	0,110	0,070	0,000	3000,000	100,000
2003	116,430	41,480	53,800	31,950	115,590	7,260	1,170	748,800	0,200	12,389	0,000	410,010	180,300	0,150	31,500	0,820	14,270	0,010	0,100	0,010	0,010	0,010	0,040	0,005	0,030	0,010	0,010	0,010	0,050	0,100	0,070	0,000	0,000	0,000
2003	140,180	61,440	31,750	17,220	59,780	7,090	1,100	704,000	1,180	13,935	0,000	429,320	262,400	0,150	0,800	1,340	14,230	0,040	0,100	0,010	0,010	0,010	0,060	0,860	0,030	1,230	0,010	0,010	0,050	0,100	0,060	0,000	0,000	0,000
2003	155,020	79,520	54,530	4,040	115,870	7,050	1,470	940,800	0,140	16,758	0,000	383,600	368,500	0,150	55,430	0,150	18,120	0,010	0,100	0,010	0,010	0,010	0,010	0,005	0,030	0,010	0,010	0,010	0,050	0,100	0,080	0,000	30,000	10,000
2003	138,690	114,300	104,600	29,490	225,920	7,120	1,860	1190,400	0,180	21,634	0,000	553,280	310,900	0,150	94,640	0,300	23,450	0,010	0,100	0,010	0,010	0,010	0,040	0,005	0,030	0,270	0,010	0,010	0,050	0,100	0,080	0,000	950,000	700,000
2003	477,080	134,800	19,330	5,490	34,930	6,560	2,500	1600,000	1,240	35,942	0,000	395,580	1565,000	0,150	1,660	0,390	40,090	0,010	0,100	0,010	0,010	0,010	0,010	0,680	0,030	2,960	0,010	0,010	0,050	0,100	0,060	0,000	10,000	10,000
2004	134,000	54,600	36,600	3,770	57,000	6,890	1,040	666,000	0,150	12,900	0,000	449,000	183,000	0,150	14,500	0,098	13,000	0,172	0,008	0,001	0,013	0,030	0,020	0,012	0,002	0,167	0,004	0,004	0,006	0,010	0,244	0,000	4000,000	3600,000
2004	141,000	63,800	29,100	4,510	50,000	6,840	1,080	691,000	0,120	13,700	0,000	510,000	189,000	0,150	2,570	0,040	13,700	0,207	0,008	0,001	0,001	0,030	0,020	0,013	0,002	0,017	0,003	0,002	0,006	0,010	0,010	0,000	30,000	0,000
2004	474,000	201,000	117,000	13,500	216,000	6,580	3,280	2100,000	0,270	45,500	0,000	559,000	1490,000	0,150	0,800	0,034	46,200	0,618	0,008	0,001	0,004	0,030	0,020	0,160	0,002	0,252	0,002	0,003	0,006	0,010	0,080	0,000	2000,000	50,000
2004	108,000	38,600	46,100	29,900	76,000	7,010	0,990	634,000	0,150	11,300	0,000	367,000	126,000	0,150	42,200	0,141	11,400	0,132	0,008	0,001	0,001	0,030	0,029	0,010	0,002	0,003	0,009	0,002	0,006	0,010	0,027	0,000	0,000	0,000
2004	139,000	84,400	41,000	9,360	50,400	7,390	1,400	896,000	0,210	15,900	0,000	496,000	327,000	0,400	12,000	0,362	16,600	0,260	0,008	0,001	0,001	0,030	0,020	0,021	0,002	1,500	0,002	0,003	0,006	0,010	0,041	0,000	0,000	0,000
2004	180,000	80,000	59,300	4,490	107,000	6,950	1,660	1060,000	0,190	18,300	0,000	473,000	369,000	0,150	57,400	0,040	19,400	0,240	0,008	0,001	0,001	0,030	0,020	0,017	0,002	0,009	0,002	0,002	0,006	0,010	0,038	0,000	4900,000	4200,000
2004	156,000	124,000	113,000	28,300	177,000	7,070	2,200	1410,000	0,260	23,600	0,000	592,000	387,000	0,150	148,000	0,083	25,100	0,379	0,008	0,001	0,001	0,030	0,066	0,019	0,002	0,340	0,002	0,007	0,006	0,010	0,393	0,000	200,000	180,000
2004	468,000	136,000	22,200	5,120	30,700	6,520	2,760	1770,000	1,300	35,700	0,000	430,000	1420,000	0,150	0,800	0,030	37,400	0,445	0,008	0,001	0,001	0,030	0,020	0,020	0,002	3,480	0,006	0,003	0,006	0,010	0,193	0,000	30,000	0,000

3.1.3.2.3 Árvízvédelem

Óbuda-Békásmegyer kerület esetében fokozott figyelmet kell fordítani az árvízvédelemre is. A Környezeti Program Budapest dokumentum 19. oldalán található információk szerint Budapest jelenleg saját árvízvédelmi szervezettel védekező város. Az árvíz- és belvízvédekezés, valamint a helyi vízkárelhárítás egyes kérdéseit a 47/1994. (VIII. 1.) Főv. Kgy. rendelet szabályozza. Az árvízvédelmi fővédvonalak hossza a bal parton 46,838, a jobb parton 42,048 km, amelyből földtöltés 16,09 illetve 19,499 km. Ezen kívül az árvízvédelmet szolgálja még 6,2 km-nyi másodrendű védvonal is.

Az árvíz elleni védekezés megkezdésével, illetve a különféle készütségi fokozatok elrendelésével párhuzamosan gondoskodni kell a csatornahálózat és az egyes vízfolyások zárásáról a visszaduasztás káros hatásainak elkerülése érdekében, valamint a csatornákon és a vízfolyásokon érkező (szenny)vizek átemeléséről. A kiömlők zárása és a szivattyúzás szükség szerinti megindítása minden átemelőnél egyedileg meghatározott Duna-vízállás jelentkezésekor történik. A legalacsonyabb zárási vízállás +5,00 m, a legmagasabb +9,00 m.

Óbuda-Békásmegyer kerület mentén a parti sáv keskenysége miatt a Duna mindenkori vízszintjének meghatározó szerepe van a talajvízszint alakulásában. A magas vízállás esetén a folyó visszaduasztja a talajvizet. A hegységperem közelsége magas talajvízszintet eredményez. A Duna magyarországi vízgyűjtőterületének nagysága meghaladja a 40 ezer km²-t, átlagos vízhozama Budapestnél 2340 m³/s, a minimális 590 m³/s, a maximális 8270 m³/s.

Az árvízvédelem megoldására a Nánási út, Királyok útja melletti árvédelmi rendszer nem biztosít végleges megoldást. A Duna áradása 2007. szeptember elején szintén komoly károkat okozott, és a turisztikai érdekek figyelembe vételével a fővárosi tervezők jelenleg egy mobil gátrendszer felállítását tervezik. A Római parti gáttal kapcsolatban a <http://www.romaigat.hu/> honlapon vannak információk, illetve lehetőség van a lakosok számára a véleményük kifejezésére is.

A 18/2003. (XII. 9.) KvVM-BM együttes rendelet szerint árvíz által erősen veszélyeztetett kategóriába tartozik a III., a IV., a XIII., a XXI., a XXII. és a XXIII. kerület kisebb-nagyobb területe. A védett, de az 1%-os valószínűséggel előforduló vízállások által veszélyeztetett területek nagysága (ártéri szigetekkel együtt) 29,9 km², ami Budapest közigazgatási területének 5,7%-a.

Budapest árvíz szempontjából veszélyeztetett területei (övezetei) a következők:

Budai oldal:

- Csillaghegyi III. kerület,
- Aquincumi III. kerület,
- Vizivárosi I., II. kerület,
- Albertfalvai XI. kerület,
- Káldor Adolf utcai XXII. kerület,
- Budafok-Nagytétényi XXII. kerület.

Óbuda-Békásmegyer kiemelt helyet kap az árvízvédelem terén, hiszen két veszélyeztetett terület is ebben a kerületben található. A fent említett veszélyeztetett területek közül a Csillaghegyi öblözetben nem megfelelő kiépítettségű az elsőrendű védvonal a Királyok útja – Nánási út vonalában körülbelül 3,1 km hosszú szakaszon. A földgát-jellegű védvonalnak sem a magassága, sem a keresztmetszete nem elegendő. További veszélyforrás a Kalászi út és a Pünkösfürdő utca közötti, a földmű alatt húzódó DN 800 víznyomóvezeték. A földmű vonalát közel 60 darab árvízvédelmi kapu szakítja meg. Az Aranyhegyi-patak balparti töltése a Szentendrei út felett átlagosan 1,10 méterrel alacsonyabb a kellenél. (Budapest Környezeti Programja 2007, 34. oldal)

Cél 3. A kerület korszerű vízhálózatának megteremtése ³

- Feladat 1. Aranyhegyi vízhálózat végleges kiépítése, Ürömi rendszerről való leválasztása. Ennek kb. 90%-a címzett állami támogatásból megvalósult. A Govula úton már gépház létesült. A hátralévő feladatok elvégzése szükséges.
- Feladat 2. A Királyok útján az árvízvédelmi védvonal alatt húzódó DN 800-as főnyomócső kiváltása (a kiváltás függ az árvízvédelmi megoldások véglegesítésétől is)
- Feladat 3. A 70 évesnél öregebb és a DN 80-as vízhálózatok rekonstrukciója.
- Feladat 4. Az ellátatlan és veszélyeztetett területek felszíni vízrendezésének, vízelvezetésének megvalósítása a rendezési terveknek, elfogadott ütemezésnek megfelelően, figyelembe véve a Mélyépterv tanulmányát.
- Feladat 5. Aranyhegyi térség és a Római part csatornázása, szennyvízelvezetés kiépítése.
- Feladat 6. A Csillaghegyi családi házas területek szennyvízelvezetésének végleges kiépítése.
- Feladat 7. Aranyhegy délkeleti részének és Mocsáros dűlő szennyvíz főgyűjtő csatornája és átemelő megépítése.
- Feladat 8. Csillaghegyi út, Törökkő utca, Pomázi út szennyvíz és csapadékvíz elvezetése.
- Feladat 9. Bécsi úti gyűjtő egyes szakaszainak felbővítése, illetve tehermentesítése, mert a kerület hegyvidéki területeinek vízrendezése nélkül nem lehetséges.
- Feladat 10. Az Árpád fejedelem úti gyűjtő egyes szakaszainak bővítése, illetve tehermentesítése.
- Feladat 11. Nyilvántartás készítése azokról az ingatlanokról, amelyeket a közműbefogadók rendelkezésre állása ellenére nem kötöttek rá a közcsatornahálózatra a csatornázási művek adatai alapján. Ezen túlmenően a kerület vonatkozó rendeletének a betartatása és a bírságolás is szükséges!
- Feladat 12. Csatornázatlan területek felszámolása (Bécsi út nyugati része).
- Feladat 13. A Békásmegyeri szennyvízátemelő közvetlen Dunai üzemszerű szennyvíz-bevezetésének megszüntetése (várhatóan a Duna alatti nyomócső üzembe helyezése után 1-2 évvel).
- Feladat 14. A Mocsáros dűlői és a Péterhegyi terület kiépítésével egyidőben a Péterhegyi árok és Schäffer árok átépítése. A Pusztakúti út melletti Péterhegyi árok záportározójának áthelyezése, bővítése a megnövekedett igények szerint.
- Feladat 15. Szépvölgyi árok felső szakaszának rendezése.
- Feladat 16. Az Ürömi bányáüregbe lerakott hulladék és csapadékvíz eltávolítása, a projektben az önkormányzat maximális és hatékony részvétele.
- Feladat 17. Az elválasztó rendszerű területeken a családi házas térségben a nyílt árkos, vagy zárt rendszerű csapadékvíz-elvezetés kialakítása.
- Feladat 18. A Környezetvédelmi Felügyelőség által a 10-es út Dunáig történő meghosszabbításához a Víz Keretirányelv alapján feltételként előírt a teljes patakra vonatkozó rekultivációs terv készítésében meghatározott rekultiváció megvalósítása.
- Feladat 19. Végleges döntés meghozása a Római parti elsőrendű árvízvédelmi helyéről és műszaki megoldásáról (parton, vagy a Királyok útján).

3.1.4 Éghajlatváltozás és energiagazdálkodás

Napjaink komoly, talán az eddigi legkomolyabb környezeti problémája az éghajlatváltozás, ezért a korábbi környezetvédelmi programtól (2002) és a kerületfejlesztési koncepciótól (2005) eltérve ennek a témának a felülvizsgálatban egy külön fejezetet szentelünk.

Mivel ez egy új terület az eddig ismertett környezetvédelmi területekhez képest, ezért a fejezet

³ Részben a Kerületfejlesztési koncepcióból, illetve Melegh Miklós és Kozmér István urakkal történt egyeztetés alapján

elején egy rövid szómagyarázat szerepel.

A fejezetben szereplő szavak illetve az éghajlat változás témakörében gyakran használt kifejezések értelmezése a következő:

Klímaváltozás: A klímaváltozás a Föld klímájának, éghajlatának globális, vagy helyi változását jelenti. Klímaváltozás történhet a Földön végbemenő természetes folyamatok következményeként, a bolygót érő külső hatások eredményeképpen, vagy emberi tevékenység folytán.

Globális felmelegedés: Globális felmelegedésnek az utóbbi évtizedek éghajlati változásait nevezzük: emelkedik az óceánok és a felszínközeli levegő hőmérséklete. A folyamat várhatólag folytatódik; végállapotát még becsülni sem tudjuk. Az Éghajlatváltozási Keretegyezmény a globális éghajlatváltozás kifejezést az ember által okozott klímaváltozásra használja.

Megújuló energia források: A megújuló energiaforrások olyan anyagok, természeti jelenségek, melyekből energia nyerhető ki, és amelyek vagy folyamatosan rendelkezésre állnak, vagy jelentősebb emberi beavatkozás nélkül legfeljebb néhány éven belül újratermelődnek.

Széndioxid: A szén-dioxid (CO₂) légköri nyomáson légnemű, gáz halmazállapotú vegyület. A tiszta levegő 0,035 % (térfogatszázalék) szén-dioxidot (350 ppm) tartalmaz. Ez a mennyiség az elmúlt évtizedekben jelentősen növekedett (100 éve még kb. 280 ppm volt), ami bizonyítottan hozzájárul a globális felmelegedéshez, azaz a szén-dioxid üvegházgáz.

Metán: Összegképlete CH₄, a [földgáz](#) fő alkotórésze (97%-ig metán), előfordul még kisebb mennyiségben a kőolajban is. Keletkezhet állati és növényi részek rothadásakor. A mocsárgáz is jelentős metántartalmú gázelegy. A biogáz egyik jelentős (45-70%) alkotórésze.

Biomassza: A biomassza kifejezés alatt tágabb értelemben a [Földön](#) lévő összes élő tömeget értjük. A mai elterjedt jelentése: [energetikailag](#) hasznosítható növények, termés melléktermékek, növényi és állati hulladékok.

Üvegházhatású gázok:

Fokozatosan nő a légkörben azoknak a gázoknak a mennyisége, amelyek az üvegházhatást mesterségesen erősítik. Az üvegházhatásáért kiemelten hat gázhalmazállapotú vegyület, illetve vegyületsorozat a felelős. Ezek a gázok a következők:

- szén-dioxid (CO₂),
- metán (CH₄),
- dinitrogén-oxid (N₂O),
- fluorozott szénhidrogének (HFC vegyületek),
- perfluorkarbonátok (PFC vegyületek),
- kén-hexafluorid (SF₆).

Intergovernmental Panel on Climate Change, IPCC: Az Éghajlat-változási Kormányközi Testület (IPCC, Intergovernmental Panel on Climate Change) [1988](#)-ban alakult meg. Célja, hogy megvizsgálja és összefoglalja az emberi tevékenység által kiváltott klímaváltozással kapcsolatos kutatási eredményeket. Az IPCC a megalakulása után [1990](#)-ben, [1996](#)-ban, [2001](#)-ben és 2007-ben hozta nyilvánosságra a jelentéseit.

Nemzeti éghajlat-változási stratégia: A Nemzeti éghajlat-változási stratégia Magyarország a [globális felmelegedési válságra](#) való felkészülésének terve. Az [Éghajlatkutatók Fóruma](#) ajánlását a Nemzeti éghajlat-változási stratégia kapcsán [2006 december 12.](#)-én tette meg. A 2007. évi LX törvény kimondja, hogy az Országgyűlés a globális éghajlati válság miatt egy Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégiát (NÉS) fogad el. A stratégiát először a [2008-2025](#)-ös időszakra kell kidolgozni.

A társadalom felelőssége abban van, hogy ezt a globális környezeti problémát minél hamarabb orvosolni kell. Népszerűsíteni kell az alternatív (megújuló) energiaforrások használatát és a fosszilis tüzelőanyagok kibocsátását pedig csökkenteni kell. A nemzetközi egyezményeket be kell tartani.

A városi környezet annyiban járul hozzá ezekhez a problémákhoz, hogy sajnos nem a megfelelő, hanem inkább pont az ellenkező irányban mozgatja a folyamatokat. A városi életmód, az energiapazarlás, a mérhetetlenül nagy mértékű közlekedés, a zöld növényzet elpusztítása mind mind felgyorsítja a klímaváltozás folyamatát. Ezeken a tevékenységeken sürgősen változtatni kell.

3.1.4.1 Éghajlatváltozás

Mai globális környezeti kérdések közül kiemelkedik a klímaváltozás. Ennek megfelelően az energiapolitikai döntéseket minden szinten a széndioxid kibocsátás-csökkentés és az egyéb szennyezőanyag-kibocsátási normák betartásának figyelembevételével kell meghozni.

Éghajlatváltozási irányvonalak az Európai Unión belül

Az Európai Tanács 2007 márciusi ülésén határozott arról, hogy az Unió 2020-ra legalább 20 %-kal csökkentse az üvegházhatású gázok kibocsátását az 1990-es szinthez képest, 2012-2030 között pedig 30%-al.

A Független Ökológiai Központ szakanyaga - Épített környezet és az éghajlatváltozás (letölthető http://fenntarthato.hu/epites/leirasok/nes/index_html) alapján jól látható az energiafelhasználás és a CO₂ változás összefüggése.

A Második Nemzeti Környezetvédelmi Program (NKP II) hangsúlyozza az egyéb ágazati törekvésekkel való összehangolt megvalósítás fontosságát, megnevezve a 20 legfontosabb ágazati koncepciót. A program meghatároz ezen felül több „különleges kezelést igénylő” területet, melyekkel kapcsolatban részletesebben kidolgozott tematikus akcióprogramok megvalósítását tűzi célul. Ezen akcióprogramok második pontja a következő:

Éghajlatváltozási akcióprogram. Ennek célkitűzése többek közt az energiagazdálkodásból származó emisszió csökkentése, megújuló energiahordozók hasznosításának előmozdítása, a közlekedési eredetű szennyezések és üvegházhatású gázok kibocsátásának mérséklése.

Magyarországon 2003 és 2006 között a Magyar Tudományos Akadémia és a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium aktív részvételével zajlott a VAHAVA projekt -<http://www.vahava.hu/>, amely a hazai hatásokat és válaszokat vizsgálta. A projekt zárókonferenciája 2006. március 9.-én volt, de a kutatások azóta is folyamatosan zajlanak.

Magyarországon mostanában készítették el a Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégiát, amely olvasható a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium honlapján: <http://klima.kvvm.hu/>.

3.1.4.2 Energiagazdálkodás

Budapest energiamérlege a következő (Környezeti program Budapest, 2007):

Villamos energia

Az egy háztartásra jutó villamosenergia-fogyasztás az 1990. évi 2310 kWh-ról a 2000. évre 2051 kWh-ra csökkent, majd 2005-re – feltételezhetően a háztartási energiafogyasztó eszközök (például klímaberendezések) gyarapódása következtében – 2315 kWh-ra nőtt.

Gáz

A Budapesten értékesített összes gáz mennyisége az 1990. évi 2527,3 millió m³-ről 2000-re 2317,7 millió m³-re csökkent, majd további csökkenést követően 2005-re 2484,28 millió m³-re nőtt. A lakásállomány növekedését lényegesen meghaladó mértékben nőtt a háztartási fogyasztás, ami a

lakások fűtésének a hagyományos szilárd tüzelésről a földgázra való átállítását jelzi. Leszámítva az időjárás hatásából származó éves ingadozásokat, az egy háztartásra jutó gázfogyasztás az elmúlt tizenöt évben csaknem 20%-kal nőtt.

Távhőszolgáltatás

A gáz fokozatos térnyerésével szemben 1990. óta lényegében stagnál a távhőszolgáltatás igénybevétele.

A kerület energiaellátás szempontjából kedvező helyzetben van. Az országos nagyrendszerekről leágazó vezetékek és létesítményük, a 120 kV-os távvezetékek, vagy a nagynyomású gázvezetékek elsősorban külső területen találhatóak, ezen felül villamosenergia-átalakító állomások és nagynyomású gázátadó állomások üzemelnek a kerületben.

A lakótelepek hőellátására két fűtőmű került elhelyezésre, amelyek közül a Zápor utcai fűtőmű kiváltására a Kunigunda utca melletti Észak Budai Fűtőmű területén gázturbinás fejlesztés várható. A fejlesztéshez kapcsolódóan a volt óbudai Gázgyár területéről kell kiépíteni a nagynyomású gázvezetékét, illetve a megtermelt villamosenergia elszállítására a Kaszásdűlőn lévő 120/10 kV-os alállomást bővíteni kell. A városfejlesztési területek részére a szükséges energia mennyisége a nagy rendszereken rendelkezésre áll, az ellátó hálózatokat vagy ki kell építeni, vagy a kapacitásukat bővíteni szükséges.

A Podmaniczky Program (2006) szerint (30.oldal) a Fővárosi Távfűtőművek a következő években a teljes hőtermelését átállítja hulladékhőre, így a korszerűsítés rövidesen megtörténik. A Fővárosi Önkormányzatnak együtt kell működnie a létező támogatási rendszerek maximális felhasználása érdekében, a FŐTÁV-val, valamint a kerületekkel.

A fenntartható fejlődés megvalósulása érdekében nem csupán a megújuló energiaforrások terjedése fontos, legalább ugyanekkora hangsúllyal kell törekedni az energiatakarékosságra is. A fővárosnak célja, hogy a megújuló energiaforrások kiaknázása és az energetikai fejlesztések mellett folyamatos népszerűsítő magatartásával ezen értékeket folyamatosan közvetítse és beépítse programjaiba.

A KEOP az NKP II célkitűzéseinek figyelembevételével, az Új Magyarország Fejlesztési terv többi operatív programjának (GOP, KÖZOP, ÁROP, EKOP, ROP-ok) figyelembe vételével fogalmazza meg a prioritásrendszerét. A KEOP negyedik és ötödik pontja a megújuló energiaforrások felhasználásának növelését, illetve a hatékony energiafelhasználást szorgalmazza és rendel ezen célkitűzésekhez támogatási forrásokat:

Példa a kerületi szintű energiagazdálkodásra, hatékony energia-felhasználásra⁴

- Óbuda-Békásmegyer önkormányzata jelentős összeget fordít az intézmények fenntartási költségeire. Megtakarítást jelentene, ha kidolgoznánk egy tervet a költségek csökkentésére, ami elsősorban az energiafelhasználás hatékonyságának növelését jelentené.
- A terv lényege, hogy a költségvetésben szereplő karbantartási és felújítási előirányzatokat a fenntartási költségsökkentésre koncentrálna, egy előre meghatározott terv szerint használna fel az önkormányzat.
- Korábban az önkormányzat elvégezte 6 iskola épületének energiahatékonysági felújítását, az ablakok cseréjét és a tetőszigetelés felújítását. A 6 iskola kiválasztását az a tény határozta meg, hogy a lehető legnagyobb mértékű fenntartási költséget takarítsanak meg, biztosítva ezáltal a pályázat kiírásában szereplő meghatározott energia-hatékonysági mutatókat. A 6 iskola a következő volt: Medgyessy Ferenc Általános Iskola, Zipernovszky Károly Általános

⁴ Quirin Andrásné, EU referens, 2007

Iskola, Óbudai Nagy László Általános Iskola, Első Óbudai Általános Iskola, Óbudai Harrer Pál Általános Iskola és a Csillaghegyi Általános Iskola.

Az Európai Unió pályázat finanszírozása:

támogatás forrása		Összesen
ERFA forrás	támogatási szerződés szerinti vissza nem térítendő támogatás 30%-a	23 934 000
hazai központi költségvetési forrás	támogatási szerződés szerinti vissza nem térítendő támogatás 70%-a	55 846 000
kifizetésre elfogadott uniós támogatás összesen		79 780 000
EU Önerő alap	önkormányzati önrész 60%-a	116 560 486
önkormányzat tényleges önrésze		77 706 991
önkormányzat önrésze önerő alap nélkül(eredeti saját forrás)		194 267 477
igényelt elismert támogatásokhoz kapcsolódó teljes bekerülési költség		274 047 473

Az intézmények fenntartási költségeire vonatkozó 2004-ben elvégzett vizsgálatok ismertetése a következő:

- Az ENSZ alapból az Energiaközpont KHT által kiírt UNDP pályázaton az önkormányzat 2,5 millió forintot nyert el az 5 millió forint értékű energia–audit vizsgálatra. A 3 teljes évre vonatkozó részletes és tételes elemzés során 25 oktatási intézményt vizsgáltak.

Javaslat az önkormányzati intézmények fenntartási költségeinek csökkentésére irányuló akciótervhez

- Önkormányzati intézményekre vonatkozó energiapolitika kidolgozása
 - Energia audit készítése épületenként pályázati támogatással
 - Megvalósulási terv készítése pályázati támogatással
- Minden önkormányzati intézménynél feltárni a megtakarítási lehetőségeket a főbb beavatkozási pontokon
 - Fűtés - hőközpontok felülvizsgálata
 - Világítás
 - Vízfelhasználás
 - Szigetelés
 - Hőmérséklet mérés és szabályozás igény szerint
 - Ablakok cseréje
 - Villamos fogyasztó rendszerek felülvizsgálata energiatakarékosági szempontból
- Megtakarítási kapacitás szerint rangsorolni a beruházásokat
 - Üzemelési költség megtakarítási szempontok szerint kell rangsorolni
- Közüzemi szerződések felülvizsgálata
 - Tárgyalások folytatása a FŐTÁV-val
 - ELMŰ szerződések felülvizsgálata
- Üzemeltetési karbantartási struktúra kidolgozása

- Energiapolitikai nyilvántartási rendszer kidolgozása
- Energetikus vagy alkalmazása

Ezen a területen a következő célokat és feladatokat határoztuk meg:

Cél 4. Energiaellátó hálózatok bővítése

Feladat 1. Észak-Budai Fűtőmű gázturbinás fejlesztése.

Feladat 2. Óbudai Gázgyár és a fűtőmű közötti nagynyomású gázvezeték kiépítése.

Feladat 3. Zápor utcai fűtőmű funkció váltása

Feladat 4. Harsánylejtő beépítése előtt a nagynyomású gázvezetékek átépítése.

Feladat 5. Koncentrált területfejlesztéshez kapcsolódóan (Mocsárosdűlő, volt Óbudai Gázgyár területe) Óbudán egy kis teljesítményű és helyigényű 120/10kV-os alállomás létesítése.

Feladat 6. Az alállomásból kiinduló 10 kV-os kábelhálózat igények szerinti bővítése.

Feladat 7 A meglévő 120 kV-os légvezetékek belterületi szakaszon fokozatos földkábeles átépítése.

Cél 5. A környezeti fenntarthatóság szempontjainak érvényesítése

Feladat 1. Javaslat kidolgozása a természeti erőforrások felhasználásában a megújuló erőforrások alkalmazásának előnyben részesítésére.

Feladat 2. Környezetvédelmi célra előírányzott források növelése.

Feladat 3. Folyamatos lakossági tájékoztatás a környezet minőségéről, jól hozzáférhető folyamatosan karbantartott információs rendszer, adatbázis megteremtésével, lakossági, civil szervezeti jelzések fogadásával.

Feladat 4. Kerületi klímapolitika kidolgozása.

Feladat 5. Az energiahatékonyság növelése a környezeti fenntarthatóság figyelembevételével, különös tekintettel az épületek energiaköltségének megtakarítására.

Feladat 6. A szervezet struktúrájában jelenjenek meg a környezeti fenntarthatóság biztosításához kapcsolódó munkakörök és a folyamatos továbbképzés terve.

3.2 Közterületek és az épített környezet állapota

3.2.1 Köztisztaság – a közterületek takarítása

3.2.1.1 Köztisztaság

A közterületek tisztasága jelentős részben a **szilárd hulladék, a szemét eltávolítását igényli**, de a kérdéskör csak kisebb részben függ a települési szilárd hulladék kezelési rendjétől. **A közterületek takarításában és ellenőrzésében a kerületi önkormányzat jelentős mozgástérrel bír**, ami azért is fontos, mert ez az ügy komoly lakossági elégedetlenség forrása.

A kerületben a lakosok gyakran panaszkodnak, hogy a közterületek, a parkok, a fák, bokrok, a Duna-part gondozatlanok, szemetesek. A lakosoktól visszaérkezett környezetvédelmi kérdőívekből látszik, hogy a közterületek állapota, tisztasága a kerületi lakosokat zavaró problémakör.

A közterületek gondozottsága, tisztasága

Kiváló			3	2,33%
Megfelelő			31	24,03%
Tűrhető			46	35,66%
Kedvezőtlen			49	37,98%
mert az utcák, közterületek				
<input type="checkbox"/> tiszták, rendezettek			12	9,30%
<input type="checkbox"/> időnként szemetesek, gondozatlanok			47	36,43%
<input type="checkbox"/> gyakran szemetesek, gondozatlanok			60	46,51%
<input type="checkbox"/> egyéb			2	1,55%

A lakosok kb. 90%-a szemetesnek, gondozatlannak értékeli a közterületek állapotát.

A jogszabályok szigorú felosztással, meglehetősen bonyolultan határozzák meg, kinek kell a járdákat és utakat tisztán tartani. (Az utakért azok kezelője felelős, tehát a fővárosi, illetve a kerületi önkormányzat, a járdáért és az úttestig tartó zöldfelületért az ingatlan tulajdonosa.)

A probléma sajnos elég összetett és több tényező is akadályt jelent a probléma megoldásában. Ez kiterjed arra is, hogy alapvetően sok szemét és por kerül a járdákra és az utakra, a takarítás elégtelen, gyakorlatilag nincs is ellenőrzés és bírságolás. Ugyanakkor több esetben nem egyértelmű, hogy milyen hatáskörrel rendelkeznek a megbízott cégek, nem minden esetben érvényesíthető az a cél, hogy a kerület adott része rendben legyen tartva, több esetben a feladat nincsen teljes mértékben elvégezve, csak részfeladatok vannak megoldva több esetben akár más részfeladat kárára is. A lakosok hozzáállásán is javítani kell.

A helyzet javulására ugyanakkor reális esély van, hiszen a 2008. évben már rendelkezik az önkormányzat önálló közterület-felügyelettel. A közterület-felügyelők jelenléte komoly lépést jelenthet a kerület közterületeinek tisztasága, tisztán tartása érdekében.

3.2.1.2 Kommunikációs eszközök a köztisztaság érdekében

A takarítás mellett az ehhez tartozó kommunikációt is szükséges fejleszteni. Az önkormányzat honlapja alkalmas arra, hogy naprakészen megjelenhessen rajta az utcák tisztításának ütemterve, amelyen keresztül a lakosság hozzájuthat a szükséges információhoz. Ezzel kapcsolatban a következő kommunikációs eszközöket javasoljuk:

- **Információs pontok:** A lakosság tájékoztatására az oktatási intézményekben, a polgármesteri hivatal ügyfélszolgálatán (a bejárat közelében), könyvtárakban, civil szervezetek nyilvános irodáiban, stb. információs pontok kialakítására kerülhet sor.
- Számlareklám: Konkrét üzenetek, információk átadására alkalmas kommunikációs eszköz. A lakos kézhez kapja a számlával együtt, így nagy az esélye annak, hogy észre is veszi.
- **Újságcikk:** A kerületi lapok a kerületre vonatkozó specifikusabb üzenetek eljuttatására is alkalmasak, de érdemes a fővárosi szinten megjelenítő kiadványokban is felhívni a figyelmet arra, hogy a kerületi lapban még bővebb információt találnak.
- “Kisokos”(tájékoztató füzet): Mindenféle konkrét, gyakorlati információ közlésére alkalmas. Ez azt jelenti, hogy az összes köztisztasággal kapcsolatos feladat (szemétszállítás, közterületek takarítása, veszélyes hulladékgyűjtés, lomtalanítás stb.) egy naptárban van összefoglalva, ezáltal a lakos egy évre előre tudja, hogy melyik nap milyen köztisztasági tevékenység várható.
- **Honlap:** A honlap fontos információhordozó, hiszen pl. a média munkatársai is egyre gyakrabban az Internetről szerzik információikat. Interaktívvá tehető, ha fórumot vagy on-line tanácsadás szolgáltatást vezetünk be rajta.
- **“Zöld szám”(infovonal):** A zöld számok lényege, hogy az emberek közvetlenül (és azonnal) feltehessék kérdéseiket. Ennek természetesen az az alapfeltétele, hogy a zöld számról sokan tudnak és a szám a nap nagy részében és a hétvégén legalább egy nap elérhető.

3.2.1.3 A hulladék-kommandó modell

A figyelemfelkeltés, az illegálisan lerakott hulladék felszámolásának megszervezése mellett nagyon fontos a probléma kialakulásának megelőzése, valamint a megtisztított területeken a tisztaság megőrzése, fenntartása. Javasoljuk a **hulladékkommandó** modell kialakítását pl. Budafok, Miskolc, Nyíregyháza mintájára. A hulladékkommandó (hulladékos őrszolgálat) csoport feladata az, hogy a településen és környékén rendszeresen járőrözzön, ellenőrizzen, és távol tartsa az illegális szemetelőket.

A hulladékkommandóba bevonhatóak a következő személyek:

- Közterület felügyelők: a település közterületnek számító részein felléphetnek az illegálisan szemetelőkkal szemben, helyszíni bírságot szabhatnak ki, vagy szabálysértési feljelentést tehetnek;
- Rendőrök: igazoltathatnak, feljelentést tehetnek;
- Polgárőrök: ők szintén felszólíthatják a szemetelőt a szemét eltakarítására, személyi igazolványát elkérhetik, feltartóztathatják rendőr érkezéséig, feljelentést tehetnek szükség esetén;
- Természetvédelmi őrk: védett területeken ők az illetékesek a rend és a tisztaság fenntartásában, bírságot szabhatnak;
- Környezetvédelmi felügyelőség ellenőrzési csoportja: őket csak alkalomszerűen, indokolt esetben szükséges értesíteni, pl. magánterületen tapasztalt szemetelésért, hulladékégetés esetén;
- Önkéntesek: terepszemle, kritikusabb gócok figyelése: értesíthetik valamely hatóságot, akik intézkedni tudnak, vagy maguk is feljelentést tehetnek.

3.2.1.4 A kutyapiszok

A Környezeti Program Budapest című dokumentum úgy ítéli meg, hogy eredményesnek mondható az elmúlt két-három évben lefolytatott kutyapiszok elleni kampány, és ez azt bizonyítja, hogy a tudatosságnövelő munka eredményes lehet. Az újabb felmérések szerint ugyanis a kutyapiszok, mint közterületi probléma visszaszorulóban van, a szemetelést már fontosabb problémának érzik a budapestiek.

A környezetvédelmi kérdőívre adott válaszokból látható, hogy a lakosokat zavarja ez a probléma, bár többen megemlítették, hogy a helyzet javult az elmúlt években. A zöldfelületek fenntartásának egyik feltétele a kutyasétáltatás helyigényének biztosítása. A kerületben élő kutyák száma 14 000-re tehető, és ez napi kb. 1 tonna ürüléket jelent. ⁵A helyzet javításának feltétele a közzgondolkodás alakítása, tájékoztatás, valamint a meglévő kutyafuttatók számának növelése, hálózattá alakítása és fenntartása. Jelenleg 9 kutyafuttató terület működik a kerületben:

- Kecse-hegy keleti oldala;
- Laktanya utcai Tűzoltóképző Iskola déli kerítése, a HÉV pálya és a Laktanya utca által határolt terület;
- Újpesti Dózsa Sportteleptől északra fekvő, a Duna és Dunaparti út által határolt terület;
- Békásmegyeri lakótelep nyugati oldalán az Ezüsthegyi út kanyarulatától délnyugatra fekvő terület;
- Pusztadombi út és Égető utca találkozásától északra fekvő terület,
- Római úti lakótelep déli oldalán a Városhal utca és Aranyhegyi patak közötti terület;
- Kaszásdűlő lakótelepen a Huszti út nyugati oldala teljes hosszában kb. 100 méteres széles sáv a Szőlőkert és Keled utca között;
- Békásmegyeri lakótelep keleti oldalán a Királyok útja – Hatvany L. utca közötti parkosítatlan terület;
- Hadrianus utca északi részén az Óbuda Tsz területével határos terület.

A kerületben legalább 20 kutyafuttató (optimális esetben 25-30 kutyafuttató hely kiépítése szükséges.

A kerületben Ön szerint problémát jelent-e a kutyapiszok által okozott közterület-szennyezés?

<input type="checkbox"/> igen, jelentős problémának tartom		73	51,77%
<input type="checkbox"/> a jelenlegi állapotot tűrhetőnek tartom		53	37,59%
<input type="checkbox"/> nem, a kutyapiszok feltakarítása megfelelően megoldott		15	10,64%

Véleménye szerint hogyan lehetne a kutyatartás által felmerülő problémákat a legmegfelelőbben megoldani? (több válasz is megjelölhető)

<input type="checkbox"/> a kutyatartás szabályainak szigorításával		50	17,54%
<input type="checkbox"/> fokozott ellenőrzéssel, büntetésekkel		85	29,82%
<input type="checkbox"/> lakossági tudatformálással		87	30,53%
<input type="checkbox"/> a megfelelő gyűjtődényzetek számának növelésével		63	22,11%
<input type="checkbox"/> a kutyafuttatók számának növelésével		60	21,05%
<input type="checkbox"/> egyéb		6	2,11%

⁵ Kerület fejlesztési koncepció

Többen javasolták a gyűjtőedények számának növelését, míg a lakosok nagyrésze a tudatformálásban és a büntetésekből látja a megoldást.

A kutyatartás szabályairól Óbuda-Békásmegyer Önkormányzat 26/1999. (VII. 28.) rendelete szól az ebtartásról a 8/2000. (IV. 14.), a 18/2001. (VI. 19.), a 15/2003. (VII. 21.), a 36/2004. (X. 7.) és a 1/2005. (II. 9.) rendelettel egységes szerkezetben.

A rendelet főbb pontjai a következők:

- Közterületen, többlakásos lakóház udvarán, valamint közös használatú helyiségeiben az ebet pórázon kell vezetni.
- Bekerítetlen ingatlanon ebet szabadon tartani tilos.
- Az ebtulajdonos vagy az eb felügyeletével megbízott más személy gondoskodni köteles arról, hogy az eb a gyalogjárdát, sétányt, nyilvános parkot, lakóház közös használatú területeit ne szennyezze.
- Gondoskodni kell arról, hogy az eb közterületre felügyelet nélkül ne tudjon kijutni.
- Az ingatlan, a ház (lakás) bejáratán a harapós kutyára utaló, megfelelő figyelmeztető táblát kell szembetűnő módon elhelyezni.
- Játszótérre ebet beengedni vagy bevinni tilos.
- Lakásokban - kertes házak kivételével - az eb korától függetlenül csak egy eb tartható. E korlátozás nem vonatkozik az eb szaporításából származó, három hónapos kort be nem töltött ebekre.
- Az ebrendelet előírásainak végrehajtása érdekében az 1957. évi IV. tv. alapján százezer forintig terjedő pénzbírság szabható ki.

A kutya gazdájának gondoskodnia kell arról, hogy az eb ne szennyezze be a közterületet, ha pedig megtörténik, akkor az ürüléket föl kell takarítani (kivéve a kutyafuttatókban). Az ide vonatkozó jogszabályok hiányosak, a bizonyítás és a bírságolás nehézkes, s a közterület-felügyelet nem rendelkezik elegendő erőforrással a kérdéskör ellenőrzésére. A helyzet általános elégedetlenséget vált ki.

Nem rendezett a kutyák közterületi sétáltatásának többi része sem, így rendszerint nem tartják be azt a szabályt, hogy kutyát csak pórázon szabad sétáltatni, valamint azt a követelményt, hogy harapós természetű ebet csak szájkosárral szabad közterületre vinni.

Különösen fontos szabály volna, hogy eb nem vihető be játszótérre, ennek ellenére gyakran sétáltatnak kutyákat a játszótereken is. A kialakult helyzet következménye, hogy egyre inkább el kell keríteni a játszótereket (az esti órákban ez a tényleges gyakorlat). Jelenleg 122 játszótér van a kerület gondozásában, ezek felújítása folyamatos.

A kerületi környezetvédelmi programban megemlítésre került, hogy mivel a kutya-ügyek rendezésekor mindig fölmerül a finanszírozás kérdése, érdemes lenne ebadót bevezetni. **A kerületi környezetvédelmi program felülvizsgálatában nem teszünk javaslatot ebek utáni fizetési kötelezettségre.** Elsősorban azért, mivel több fővárosi kerület tapasztalatai alapján a kutyatartással kapcsolatos tervezetek rendkívül nagy társadalmi ellenállást váltanak ki.

Egyedül a kompromisszumos megoldásoknak van esélyük a sikerre. Kutya-ügyekben az előrelépés alapja, hogy a kutyatartók többségét, a jóérezésű tulajdonosokat meg lehessen nyerni a kulturált tartási szokásoknak. Ez sokféle eszköz alkalmazását igényli, ezek között kulcsfontosságúak a kutyafuttatók. Előrelépést csak egymást segítő intézkedésekkel lehet elérni (kutyafuttatók létesítése, meggyőzés, a futtatók kiemelt gondozása, esetleg hatósági lépések, s közben a visszajelzések figyelése stb.).

Óbuda-Békásmegyer kerületben ajánlatos a meglévők mellett további kutyafuttatókat létesíteni.

Alapvető feladat a kutyaürülék ügyének rendezése, ezért minden futtatóban el kell helyezni

kutyavécét is. Ha egy körzetben nem sikerül kutyafuttatót kialakítani, ott is szükség van kutyavécére. A **kutyavécét** eleve úgy kell kialakítani, hogy szagtalanítható, fertőtleníthető legyen. A felületét cserélhető, fertőtleníthető anyagból (gyöngykavics, homok, esetleg zeolit, fakéreg) célszerű borítani. Sövénnyel vagy más, zárást biztosító növényzettel kell elkeríteni (hacsak nincs nagy távolságra házaktól, játszótértől, sétautaktól). A keletkező ürüléket össze kell gyűjteni, és gyorsan elszállítani, vagy klórmeszes kezeléssel fertőtleníteni.

Az intézkedések eredményeként jelentős mértékben csökken az utcákra, parkokba kerülő melléktermék. Ez nemcsak a városkép szempontjából értékes eredmény, de előrelépés komoly közegészségügyi problémák megelőzésében, a kutyapiszok összegyűjtésében és ártalmatlanításában is. A kutyatartók lehetőséget kapnak arra, hogy kulturált környezetben töltsék a sétáltatás idejét.

Kutyafuttatók hálózatának bővítése

A futtató létesítésénél elkerülhetetlen költséget jelent a kerítés, tábla, valamint a kutyavécé. További költséggel járhat a világítás biztosítása, a növényzet telepítése, valamint a különböző berendezések telepítése (padok, kutyajátékok, kút stb.). Az új kutyafuttatók létesítésével együtt célszerű a közterület-felügyelők feladatkörében a kutyatartás ellenőrzését súlyponti feladatként rögzíteni. A futtatók használata érdekében a közterület-felügyelők az utcákon figyelmeztetik a kutyák tulajdonosait, s később szükség szerint esetenként büntethetnek is.

A program pont megvalósítását elősegítő kommunikációs és nevelési teendők

A futtatók esetében alapvető követelmény, hogy jól megközelíthető helyen legyenek. Az önkormányzat kihelyezett táblákkal és elkerítéssel gondoskodik arról, hogy a terület funkciója mindenki számára egyértelművé váljon. Érdemes bevonni a helyi sajtót is a tájékoztatásba, ezen kívül az önkormányzati honlapon is megjelenhet a futtatók hálózatának térképe. Fontos szerepet tölthetnek be a tájékoztatásban az eboltást végző állatorvosok szóbeli tájékoztatás, szórólapok segítségével.

Kutyafuttatók hálózatának folyamatos fenntartása

A kutyafuttatók fenntartása folyamatos takarítást igényel. A kutyavécét kétnaponta, a futtató többi részét a terhelés mértéke szerint egy-két hetente meg kell tisztítani az ürüléktől. Tíz kutyafuttató 1-2 közhasznú munkást igényel. A szag és fertőzés elkerülésére a kutyavécénél (legkésőbb 1,5-2 hónap után) talajt (homokot/gyöngykavicsot) kell cserélni, vagy a gyöngykavicsal felszórt területet fertőtleníteni kell (például lángszórával). Az intenzív használatból a futtatók könnyen lepusztulnak, s ezután a gazdák nem szívesen viszik oda a kutyákat, ezért nagy figyelmet kell fordítani a karbantartásra.

3.2.2 A közterületeken elhelyezett műtárgyak állapota

A kerület egyes részein a közterületi berendezési tárgyakon gyakran a rongálás jelei láthatók. Emellett több ezer különböző műtárgy található, döntően az utcákon, változó állapotban. Az Önkormányzat folyamatosan javíttatja a megrongálódott műtárgyakat. Az egyes leromlott területeken következetes és összehangolt intézkedésekkel jelentősen mérsékelhető a rongálás. Ennek érdekében szükséges a hulladék rendszeres eltávolítása, a javítások elvégzése, a rongálások megelőzése, a továbbiakban pedig rendszeres ellenőrzés (a szemét elszállítása után még gyakrabban). Ehhez a tevékenységhez is szükséges a közterület-felügyelet megerősítése.

Hasonló gondok jellemzik a nagy forgalmú játszótereket és a szem előtt lévő köztárgyakat is. A játszótereken a gyorsabb elhasználódás, esetenként a rongálás figyelhető meg. Egyes szobrok, közterületi kutak és más tárgyak esetében a karbantartás késlekedése említhető problémaként. Sok panasz érkezett a közterületeken észlelhető vandalizmusra, rongálásra is.

A program pont megvalósítását elősegítő **kommunikációs és nevelési teendők**: A leromlott területek fölmérése a lakosság segítségével is történhet, hiszen az ő véleményüket érdemes kikérni a megvalósítás előtt. A megújuló területekről, a takarítási akciókról a helyi médiumokban megjelenő,

fényképekkel illusztrált cikkek adhatják a legjobb tájékoztatást a lakosoknak. A szemétyűjtésbe bevonhatók a civil szervezetek is, akik így nyilvánosságot kaphatnak.

3.2.3 Az épített környezet állapota

A lakosok által visszaérkezett környezetvédelmi kérdőívekből a következő derül ki:

Az épített környezet (utcák, közterek, épületek) állapota

Kiváló			2	1,49%
Megfelelo			41	30,60%
Tűrhető			56	41,79%
Kedvezőtlen			35	26,12%

Graffitik

A Podmaniczky Program alapján szükséges a **város működését, a lakosság hangulatát javító kisebb felújítások, beavatkozások felgyorsítása**. Ezen intézkedések közé sorolhatók a graffiti- és falragasz- eltávolítások, a köztisztasági beavatkozások. Ezen feladatok olyan alapvető, évtizedek óta felhalmozódott hiányosságokra kínálnak megoldást, amelyeket a városlakók ma a legfontosabb elmaradó tevékenységeknek tartanak. A köztisztasági feladatokért elsősorban a Fővárosi Önkormányzat felelős, így a graffitik eltávolítása is a fővárosi önkormányzattal együtt valósulhat meg. Ezen a téren javasoljuk a térfigyelő rendszerek felállítását, amely alapján büntetés is kiszabható az elkövetőkre.

A Környezeti Program Budapest című dokumentum úgy ítéli meg, hogy a tudatosság növelő munka eredményes lehet. Pozitív visszajelzések várhatók a legújabb köztisztasági kampány, az illegális plakátolás visszaszorítása érdekében is, noha ennek jogi háttere még további erősítésre szorul. Hasonló kampányok szervezése lesz szükséges az illegális falfirkák ügyében is. Emellett a gyakori kisebb rendellenességek gyors és hatékony elhárítása közterületi monitoringrendszer kialakítását és napi rendszerességű működtetését igényli, amely regisztrálja, és diszpécserszolgáltatón keresztül az illetékes fenntartóhoz továbbítja a kiküszöbölendő rendellenességről szóló értesítést, ellenőrizve azt is, hogy megtörtént-e a megfelelő intézkedés.

A kerület önkormányzata az elmúlt években több millió forintot költött a graffitik eltávolítására a graffiti mentesítő program keretében. A társadalmi közösségek a Városvédők Egyesületével kötöttek szerződést és közösen eltávolították a graffitiket, illetve a szerződés értelmében a társadalmi közösségek vállalták, hogy újabb graffitik esetén intézkednek és eltávolítják azokat. Az önkormányzat az önkormányzati tulajdonú épületeket, intézményeket mentesíti a falfirkáktól, de úgy tűnik, hogy azok időről-időre újra megjelennek. Ezt a problémát mindenképpen fővárosi segítséggel kell megoldani. Ez esetben is megoldás a környezettudatos szemlélet elterjesztése, illetve a szigorú büntetések alkalmazása lenne.

Útfelújítások

Az épített környezet felújítása témakörbe tartoznak a kerületet érintő útfelújítások is. Az elmúlt években ez a főbb utakon megtörtént, a kerületi lakosok örülnek is ennek, de úgy érzik, hogy a

- mellékutak felújítására is szükség van ;
- illetve több olyan panasz is érkezett, hogy a felújítás ellenére sem jó minőségű az utak állapota.

A nagyobb útfelújítási, szönyegezési munkákról a Budapest Főváros Önkormányzata Főpolgármesteri Hivatal (B.F.F.H) Közlekedési Ügyosztálya egy hároméves tervet készített. A B.F.F.H. megbízásából az alábbi utcák kerültek felújításra a III. kerületben az elmúlt években:

2006.: Nánási út, Palicsi u., Sújtás u, Kőbánya u., Bécsi út, Rákóczi u.-Batthyány u., Pacsirtamező u., Lajos u., Szentendrei út,

2007.: Vörösvári út-Flórián tér-Tavaszi u.-Serfőző u., Bécsi út, Czetz J. u., Folyondár u., Monostori út, Pók u.,

Az FKF Zrt. 2006. év folyamán az alábbi munkákat végezte el:

- Budai alsó rkp.-Mozaik u. aszfaltburkolat javítás
- Bécsi út árok és padkarendezés
- Flórián tér járdajavítás
- Jablonka úton felszíni vízelvezetéssel összefüggő útjavítás
- Viharhegyi út –Erdőalja út csomópontban járdajavítás
- III. ker. több utcájában vízelvezető rendszerek tisztítása
- Váradi u. 15. előtt aszfaltburkolat-javítás

Az FKF Zrt. 2007. év folyamán az alábbi munkákat végezte el, illetve fogja elvégezni:

- Törökkő u. szikkasztókút tisztítás
- Jablonka u. 20-26 sz. között vízelvezető rendszerek tisztítása
- Czetz J. köz szikkasztós víznyelő tisztítás
- Bécsi út-Nagyszombat u. csomópontban vízelvezető rendszerek javítása
- Bécsi út földárok profilozása, tisztítása
- Bécsi út-Szépölgői út-Kolosy tér járdajavítás

Cél 6. A közterületek állapotának javítása

Feladat 1. Az előző években hagyománnyá vált, a lakossággal közös akciók folytatása. Két alkalommal kerületi nagytakarítási akció lebonyolítása.

Feladat 2. Közterületek intenzívebb takarítása.

Feladat 3. Utcabútorok, műtárgyak javítása, felújítása.

Feladat 4. A graffittik elkerülése érdekében a kerület bekamerázása a főbb csomópontokban, következetes szankcionálás;

Feladat 5. Fokozott ellenőrzéssel megakadályozni az illegális szemétkerakók kialakulását.

Feladat 6. A gyepeken, vagy csupasz földfelületen való parkolás visszaszorítása, közterületi ellenőrzéssel.

Cél 7. Kutyapiszok-probléma megoldása

Feladat 1. A kutyapiszok mennyiségének csökkentése a kerület közterületein (és gyűjtőzacskók elhelyezése és folyamatos pótlása).

Feladat 2. Kutyák elől elzárt parkok, közterek és játszóterek kialakítása.

Feladat 3. Igényes, gondozott kutyafuttatók számának növelése és rendben tartása.

3.3 Hulladékgazdálkodás

A Környezeti Program Budapest dokumentum alapján elmondható, hogy az elszállított és ártalmatlanított kommunális hulladék mennyisége Budapesten az elmúlt tizenöt évben nagyjából az ország gazdasági helyzetével összefüggésben alakult: 1990 és 1996 között nagyjából stagnált, míg 1997-től 2005-ig dinamikusan, mintegy 20 %-kal növekedett, 916 ezer tonna/év mennyiségre.

Óbuda-Békásmegyer Hulladékgazdálkodási Tervének a felülvizsgálata 2006. augusztusában készült el és így ennek a területnek a részletesebb vizsgálata ott található. A terv javaslatot és akciókat dolgoz ki a szemléletformálás – oktatás programjaira, a közgazdasági és jogi környezet kérdéseire, valami egyedi problémák megoldására. Jelen felülvizsgálat természeténél fogva nem tárgyalja a hulladékgazdálkodást olyan mélységében, mint a hulladékgazdálkodási terv felülvizsgálata, így a részletesebb állapotelemzés és a hulladékgazdálkodással kapcsolatos célok és feladatok a Hulladékgazdálkodási Terv felülvizsgálata során kerültek elemzésre és ott található.

A lakossági kérdőívek eredményei szerint a lakók meg vannak elégedve a szelektív hulladékgyűjtés tényével, bár több hulladékszigetet igényelnének. Az is kiderül, hogy a lakosok pontos tájékoztatást szeretnének, hogy milyen hulladékfajtát hova kell tenni a hulladékszigeteken.

A lakossági hulladék gyűjtésének gyakorisága, módja

Kedvező			32	24,62%
Megfelelő			67	51,54%
Tűrhető			25	19,23%
Kedvezőtlen			6	4,62%
mert				
<input type="checkbox"/> jól szervezett és rendszeres			74	56,92%
<input type="checkbox"/> időnként akadozik			13	10,00%
<input type="checkbox"/> nem megfelelő			5	3,85%
<input type="checkbox"/> egyéb			1	0,77%

A közterületeken megtalálható hulladékgyűjtő szigetek és udvarok száma, elérhetősége

<input type="checkbox"/> Kedvező			19	15,32%
<input type="checkbox"/> Megfelelő			43	34,68%
<input type="checkbox"/> Tűrhető			39	31,45%
<input type="checkbox"/> Kedvezőtlen			23	18,55%

3.3.1 A települési szilárd hulladék mennyisége és összetétele

A keletkező települési szilárd hulladék mennyisége folyamatosan emelkedik. A települési szilárd hulladék elszállítása a kerületben megoldott, az elszállító az FKF Zrt. A hulladékgyűjtés során ugyanakkor komoly gondot jelent a gyűjtőedényzet térfogata. Elsődleges cél a keletkező kommunális hulladék mennyiségének csökkentése, a szervesanyag tartalom csökkentése, a szemléletformálás megvalósítása.

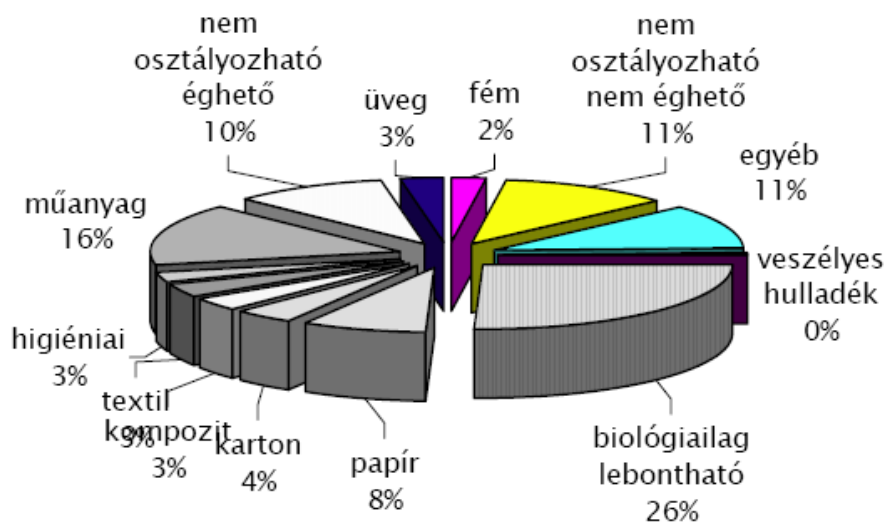
A III. kerületben 2004-2005-ben begyűjtött hulladékok mennyiségére és típusára vonatkozóan az 2006. augusztusában készült Óbuda-Békásmegyer Hulladékgazdálkodási Tervének a felülvizsgálata

című dokumentum 2.1.1. fejezet Nem veszélyes hulladékok (12. oldal) alatt találhatóak a releváns adatok.

A felülvizsgálat során megállapítható, hogy a hulladékgazdálkodási tervben szerepelt értékek növekedési mértéke a 2004-2005 években a települési szilárd hulladékok esetében 1,13-szoros.

A keletkező kommunális hulladék összetétele

A Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium 2006. november 14.-án megjelent A Települési szilárd hulladékgazdálkodás Fejlesztési stratégiája 2007–2016 című tanulmánya alapján (2006. november) a települési szilárd hulladék fajta szerinti megoszlása látható a következő ábrában (2006. évi adatok, tömegszázalékban, országos szinten).



3.3.2 A lakossági szemétszállítás

A kerületben a szemétszállítási teljes körűnek tekinthető. A keletkező szilárd hulladékok többnyire a lerakókba és égetőművekbe kerülnek. A hulladék térfogata azonban egyre nagyobb mértékben növekszik évről évre, s ezen belül is jelentős arányt képviselnek az újrahasznosítható hulladékok, valamint a veszélyes hulladékok is.

A kerületi önkormányzat évente 2 alkalommal "szemétszüretet" tart (tavasszal és ősszel) és ennek keretében a civil szervezetek segítségével (pl. Csillaghegyi Polgári Kör, Óhegy Egyesület, Mocsáros Egyesület) a lakosok begyűjtik a kommunális hulladékot.

A Fővárosi Közterület-Fenntartó Zrt. 2007. augusztus 28-án kelt 7562/35/2007. sz. levelében kérésünkre a következőket válaszolta: A III. kerület mintegy 130,000 lakosától, üzletekből, kereskedelmi egységektől, intézményektől szállítja el az FKF Zrt. a települési szilárd hulladékot.

A szállítás gyakorisága: a kerület családi házas részein egyszeri, társasházak területén heti kétszeri, a lakótelepeken heti kétszeri és háromszori

A kerületben gyűjtést végző edényzetek száma 5 db 110/240 literes és 8 db 110/240/1100 literes.

A kerületből az FKF Zrt. által elszállított hulladék éves mennyisége 2006-ban: 349.000 m³, ebből lakossági 262.000 m³ és intézményi, közületi 87.000 m³

Ezen kívül a kötelező szolgáltatás keretében a cég társvállalkozói további 56.000 m³ hulladékot szállítottak el a kerületben található vállalkozásoktól, intézményektől.

A hulladékszállításra rendelkezésre bocsátott tartályok száma: 110 literes 8.844 db, 120 literes 487 db, 240 literes 5.710 db, 1,1 m³-es 1.539 db.

A rendeltetésszerű használat során megsérült tartályok cseréjét is az FKF Zrt. végzi. A kerületben összegyűjtött hulladékok a Fővárosi Hulladékhasznosító Műben kerülnek ártalmatlanításra, energetikai hasznosítás (elektromos és hőenergia) formájában.

A kerület oktatási, egészségügyi intézményeiben, valamint a kerületi önkormányzat épületében a cég elhelyezett összesen 31 db szárazelemgyűjtésre alkalmas tartályokat. Ezek ürítését heti gyakorisággal végzik. Az ide elhelyezett tárolókba papír, műanyag, színes üveg, fehér üveg és fém italosdoboz tehető. A lakosság által ide hordott hasznosítható hulladékok szállítását folyamatosan végzik.

A gyűjtőedényzet térfogata egyes házaknál szűkös, emiatt egyes időszakokban túltelítetté válnak a kukák. A gyűjtőedényzet szűkös térfogata a hulladékdíj bevezetésével, kalkulációjának módjával kapcsolatos. A szolgáltatás-arányos (a „kukatérfogattal” arányos) díj bevezetése a '90-es évek közepén úgy történt, hogy a fölöslegesnek ítélt edényzetet le lehetett adni. Ezt a folyamatot korlátozta a minimális szemétmennyiség (térfogat) megállapítása. Külön gondot jelent a hetente háromszori szállításnál, hogy eltér a hulladék keletkezésének és elszállításának üteme. Emiatt hétvégén különösen szűkös a gyűjtőedényzet.

A szemétszállítás és az ezért beszedett díjak a **főváros hatáskörébe** tartoznak, nem kerületi szinten történik az erről való döntés. A probléma a díjkalkuláció módosításával rendezhető. Egyfelől indokolt a minimális szemétmennyiséget magasabban megállapítani, másfelől csökkenteni kellene a térfogatra eső szemétdíjat úgy, hogy összességében ne növekedjen a fizetendő díj.

3.3.2.1 Lomtalanítás

A közszolgáltatáson belül rendezett a lomok elszállítása, de megfontolandó az évi kétszeri lomtalanítás bevezetése. A lomtalanítás a tapasztalatok szerint jelen formájában sok esetben zavarja az állampolgárokat, ám az FKF Zrt. hosszabb távon sem kíván változtatni a jelenlegi lebonyolítási módokon. A lomtalanítás nyújtotta lehetőségeket a kerület lakosai igénybe veszik és jönek a visszajelzések. Az önkormányzat szükségesnek tartaná az évente egyszeri lomtalanítási akció helyett kétszeri megtartását (ősszel és tavasszal), de a második alkalom külön költségekkel jár.

Az FKF Zrt. adatszolgáltatása alapján a 2006. évben a lakossági lomtalanítás során elszállított lom mennyisége 29.720 m³. 2007-ben június 25-július 3. között végezték el a lomtalanítási szolgáltatásunkat. Az elszállított lom mennyisége 27.060 m³. Külön megrendelés esetén az FKF Zrt. soron kívüli lomtalanítást végez: 5.200 Ft/m³ + ÁFA díj ellenében.

A problémák megoldása részben fővárosi hatáskör, ezeknél célszerű kezdeményezni a lomtalanítás gyakoribbá tételét.

3.3.3 Szelektív hulladékgyűjtés

A szelektív hulladékgyűjtés a kerületben tulajdonképpen sikertörténetnek is tekinthető. A kérdőívre adott válaszokból az alábbiak derülnek ki:

A szelektív hulladékgyűjtés megoldottsága a kerületben

Kiváló			11	9,24%
Megfelelő			45	37,82%
Tűrhető			48	40,34%
Kedvezőtlen			15	12,61%
mert (több válasz megjelölése is lehetséges)			0	0,00%
<input type="checkbox"/> a gyűjtőedényzet elérhető helyen található			48	40,34%
<input type="checkbox"/> a kihelyezett edényzetek száma elegendő			15	12,61%
<input type="checkbox"/> az edényeket rendszeresen ürítik, tisztán tartják			17	14,29%
<input type="checkbox"/> a lakosság tájékoztatását megfelelőnek tartom			13	10,92%
<input type="checkbox"/> több helyen is szükség lenne hasonló gyűjtők kihelyezésére			75	63,03%
<input type="checkbox"/> a gyűjtők ürítése nem megfelelő, környékük szemetes			46	38,66%
<input type="checkbox"/> nincs tudomásom szelektív-gyűjtő helyekről a kerületben			2	1,68%

Az Ön lakókörnyezetében lenne-e igény szelektív hulladékgyűjtők kihelyezésére? Igénybe venné-e a szelektív hulladékgyűjtő helyeket?

igen			110	90,16%
nem			5	4,10%
nem tudom			7	5,74%

Ön vállalná-e a háztartásában keletkezett hulladékok szelektív gyűjtését?

igen			121	92,37%
nem			3	2,29%
nem tudom			7	5,34%

Látszik, hogy a lakók örömmel fogadják a szelektív hulladékgyűjtés tényét és szinte 100% ban részt is vesznek ebben a környezetvédelmi tevékenységben.

A szelektív gyűjtésnek többféle változata lehetséges, amelyek egymás mellett is, lépésről-lépésre bevezethetők, akár kerületi szinten is. A gyűjtés bevezetésekor el kell dönteni, hogy

- mit (papír, üveg, műanyag, szerves hulladék, fém, textil, társított csomagolások, veszélyes hulladékok stb.) és
- milyen módszerekkel (házakban, iskolákban, áruházaknál elhelyezve; gyűjtőszigeten; hulladékudvarban; lakosságnál a keletkezés helyén; hulladékgyűjtő akciókkal stb.) akarunk gyűjteni.

A kerületben található szelektív hulladékgyűjtő edények használatával kapcsolatban pozitív visszajelzések vannak. A szelektív hulladékgyűjtés ugyanakkor hosszabb folyamat, mert mindenképp előtte a másodlagos nyersanyag-felhasználás feltételeit kell a háttérpar kiépülését elősegítő állami szabályozással és támogatással megteremteni, és csak ezzel párhuzamosan kerülhet sor a gyűjtés differenciált feltételeinek kidolgozására és fokozatos megvalósítására.

A szelektív hulladékgyűjtésnek három fő gyakorlati módszere ismert:

- Házhoz menő gyűjtés,
- Hulladékszigetek,
- Hulladékudvar.

Házhoz menő gyűjtés

Véleményünk szerint a házhoz menő gyűjtés a leghatékonyabb módszer kerületi szinten mind hulladékgazdálkodási, mind környezetvédelmi szempontból, mert itt már a hulladék keletkezésének helyén külön történik a hulladék válogatása. Ez a rendszer több külföldi városban jól kiépült és gond nélkül működik (pl. Ausztria, Németország, Nagy-Britannia). Persze a szelektív hulladékgyűjtő szigetek és udvarok is jelentős sikereket tudhatnak magukénak, de több esetben a hulladékot még utóválogatással kell a megfelelő hulladékfajtákra bontani.

Ilyen gyűjtési módszer működik az Örs vezér téri fák környezetvédelmi egyesület szervezésében (a lakótelepen) és az Erzsébetvárosban.

A hulladékudvarok és a hulladékszigetek a későbbiekben lesznek elemezve.

Óbuda-Békásmegyer kerületben a későbbiekben javasolt kapcsolódni a gyűjtőszigetek fővárosi szintű kezdeményezéséhez, s egyúttal továbbvinni a már működő programokat is:

- a jelenleg is működő papír- és szárazelemgyűjtés kiterjesztése a kerületre,
- továbbra is megszervezni a veszélyes hulladék-gyűjtési akciókat; a gyűjtés gyakorisága jelenleg évente két alkalom, három helyszínen.

Egy-egy sűrűbben lakott terület valamely központi helyére szívesen elviszik az emberek a veszélyes hulladékot, ahol a megbízott cég díjmentesen átveszi azokat. Az eddigi tapasztalatok alapján fáradt olaj, fénycső, gyógyszer, vegyszer, növényvédő szer, illetve kiemelt hulladékáramok, úgymint gumiabroncs és más anyagok gyűjthetők össze nagyobb mennyiségben.

3.3.3.1 Hulladékudvarok

Budapesten 1996 márciusa óta 14 hulladékudvarban gyűjtik a lakosságtól származó hulladékokat, összesen évi 700-750 tonna mennyiségben.

A FKF Zrt. 2006. évi adatszolgáltatása alapján a III. ker., Testvérhegyi úton működő hulladékudvarba a lakosság által beszállított, szelektíven gyűjtött csomagolási hulladékok típusai és mennyisége a kerületi Hulladékgazdálkodási Tervben megtalálhatóak.

Jelenleg a hulladékudvarok az alábbi *nem veszélyes hulladékokat* veszik át hasznosításra:

- papírhulladék fajták (fekete-fehér újság, vegyes és karton papír);
- öblös üveg hulladékok (fehér és színes);
- fém italos dobozok (alumínium és acéllemezes);
- elhasználdott háztartási gépek;
- PET palackok.

A *veszélyes hulladékok* köréből a hulladékudvarokon az alábbiak leadására van lehetőség:

- akkumulátor;
- szárazelem;
- sütóolaj és göngyölege;
- fáradt olaj és göngyölege;
- elektronikai hulladék.

A Testvérhegyi úti lakossági hulladékgyűjtő udvaron, használt gumiabroncsok leadására, a tárolásához szükséges nagy területigény miatt nincs lehetőség.

A lakossági igények felmérése után, Óbuda-Békásmegyér önkormányzata további hulladékudvarokat is szeretett volna kerületünkben létesíteni, de sajnos a kezdeti lendület után a főváros nem kereste meg az önkormányzatot.

Meg kell említeni, hogy a Testvérhegyi úti hulladékudvar sok lakos számára nehezen elérhető, illetve van aki nem is tud róla. Javasoljuk a hulladékudvar áthelyezését például a Bécsi út jobb oldalára, az Óbudai temető közelébe.

3.3.3.2 Hulladékgyűjtő szigetek

Budapesten a szelektív gyűjtést lehetővé tevő hulladékgyűjtő szigetek területi rendszerének kiépítése 2005-től három lépésben történt meg és összesen 600 szigetet telepített a Fővárosi Közterület-fenntartó (FKF) Zrt. A tapasztalatok birtokában az FKF Zrt. a 2010-ig tartó időszakban újabb 500 sziget közterületi telepítésével összesen 1100 sziget működtetését tervezi, egyúttal megkezdődtek az üzemi kísérletek a házi szelektív gyűjtés előkészítésére is némely budapesti kerületben. Óbuda-Békásmegyér kerület elsőként adott helyszínt a fővárosban hulladékszigetek telepítésére.

A közterületen elhelyezett szemetesedények számával kapcsolatban elég sok panasz merült fel a környezetvédelmi kérdőívre adott válaszok szerint. A panaszok nagyrésze arról szólt, hogy ezen gyűjtőkonténerek környéke szemetes, illetve ürítésük rendszertelen. Érkezett olyan lakossági javaslat is, hogy megfontolandó a műanyag hulladék gyűjtésére további konténer kihelyezése. A közterület-rendezési tervek elkészítése során ezt a kérdést is figyelembe veszi az önkormányzat és a lehetségesen kihelyezendő hulladékgyűjtő edényzet számáról is dönt. **Ugyanakkor javasoljuk, hogy az önkormányzat helyezzen ki további gyűjtőedényeket is.**

A szelektív hulladékgyűjtéssel kapcsolatosan figyelemre méltó kezdeményezések indultak meg a kerületben. Jelenleg harminchat kerületi tulajdonú helyszínen működik szelektív hulladékgyűjtő sziget. Az elkövetkező években lakossági igények figyelembe vételével a lehetőségekhez mérten további kerületi tulajdonú szigetek kihelyezését tervezi az FKF Zrt.

A kerületben található szelektív hulladékgyűjtő szigetek helyszíneinek a listája megtalálható a Hulladékgazdálkodási Terv 2.5.4. Szelektív hulladékgyűjtés című fejezete alatt, a 41. oldalon.

A Fővárosi Közterület-Fenntartó Zrt. 2007. augusztus 28-án kelt 7562/35/2007. sz. levele alapján:

A hulladékszigetokről begyűjtött hulladékok mennyisége hulladékfrakciónként (2006.)

Szelektív hulladékgyűjtő szigetekről gyűjtött hulladékok havi mennyisége <i>2006. év</i>												
Adatok Tomában és %-ban	2006	2006	2006	2006	2006	2006	2006	2006	2006	2006	2006	2006
Dátum	Január	Február	Március	Április	Május	Június	Július	Augusztus	Szeptember	Október	November	December
Papír	600,17	550,72	750,57	680,73	783,16	718,09	735,34	784,26	741,17	725,49	738,17	783,62
%	45,55	51,79	54,03	51,47	52,99	52,40	52,82	53,84	55,65	52,79	55,53	57,33
Műanyag	183,90	172,93	207,59	206,60	222,83	230,10	277,42	240,46	216,76	214,52	203,94	212,02
%	13,96	16,26	14,94	15,62	15,08	16,79	19,93	16,51	16,27	15,61	15,34	15,51
Színes üveg	292,66	186,30	221,59	184,15	190,99	189,42	160,9	192,63	164,62	175,22	191,42	173,86
%	22,21	17,52	15,95	13,92	12,92	13,82	11,56	13,22	12,36	12,75	14,40	12,72
Fehér üveg	216,27	129,48	180,29	228,52	254,27	204,66	189,69	206,1	186,79	230,6	171,55	175,02
%	16,41	12,18	12,98	17,28	17,20	14,93	13,62	14,15	14,02	16,78	12,90	12,80
Fémdoboz	24,58	23,95	29,22	22,50	26,82	28,08	28,94	33,13	22,52	28,51	24,34	22,45
%	1,87	2,25	2,10	1,70	1,81	2,05	2,08	2,27	1,69	2,07	1,83	1,64
Havonta begyűjtött mennyiségek:	1 317,58	1 063,38	1 389,26	1 322,50	1 478,07	1 370,35	1392,29	1456,58	1331,86	1374,34	1329,42	1366,97
Fenti súlyokból Maradék Hulladék	40,76	52,34	60,65	58,76	63,76	59,56	60,64	72,36	56,78	56,91	61,78	65,70
Fuvarszám	12	13	15	16	15	17	19	19	16	18	21	20
%	3,09	4,92	4,37	4,44	4,31	4,35	4,36	4,97	4,26	4,14	4,65	4,81
Összesen:	Papír	Műanyag	Színes Üveg	Fehér Üveg	Fémdoboz	Ebből Maradék Hulladék:						
16 192,60	8591,49	2589,07	2323,76	2373,24	315,04	710,00						
	53,06 %	15,99 %	14,35 %	14,66 %	1,95 %	4,38 %						

A hulladékszigetekről begyűjtött hulladékok mennyisége hulladékfrakciónként (2007.)

Szelektív hulladékgyűjtő szigetekről gyűjtött hulladékok havi mennyisége <i>2007. év</i>												
Adatok Tomában és %-ban	2007	2007	2007	2007	2007	2007	2007	2007	2007	2007	2007	2007
Dátum	Január	Február	Március	Április	Május	Június	Július	Augusztus	Szeptember	Október	November	December
Papír	647,96	571,54	678,12	778,63	774,13	790,37	791,71	841,72				
%	44,86	49,47	49,81	52,97	48,92	53,22	51,49	52,88	#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!
Műanyag	215,06	190,00	227,57	240,56	267,56	294,12	315,83	313,92				
%	14,89	16,44	16,72	16,37	16,91	19,80	20,54	19,72	#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!
Színes üveg	327,46	200,52	207,93	210,62	235,28	169,33	187,38	201,1				
%	22,67	17,36	15,27	14,33	14,87	11,40	12,19	12,63	#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!
Fehér üveg	223,28	171,84	218,06	211,39	268,10	201,81	206,78	204,06				
%	15,46	14,87	16,02	14,38	16,94	13,59	13,45	12,82	#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!
Fémdoboz	30,50	21,50	29,60	28,75	37,21	29,59	35,99	30,99				
%	2,11	1,86	2,17	1,96	2,35	1,99	2,34	1,95	#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!
Havonta begyűjtött mennyiségek:	1 444,26	1 155,40	1 361,28	1 469,95	1 582,28	1 485,22	1537,69	1591,79	0	0	0	0
Fenti súlyokból Maradék Hulladék	64,82	51,80	58,62	59,20	67,28	75,64	79,74	80,74				
Fuvarszám	19	20	22	20	21	25	25	26				
%	4,49	4,48	4,31	4,03	4,25	5,09	5,19	5,07	#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!
Összesen:	Papír	Műanyag	Színes Üveg	Fehér Üveg	Fémdoboz	Ebből Maradék Hulladék:						
11 627,87	5874,18	2064,62	1739,62	1705,32	244,13	537,84						
	50,52 %	17,76 %	14,96 %	14,67 %	2,10 %	4,63 %						

3.3.4 Egyes hulladékfajták külön gyűjtése

3.3.4.1 Papírgyűjtés

A kezdeti lépések 2000-ben történtek a papírhulladékok szelektív gyűjtése terén, a Böhm-Rondo Kft. megbízásával. A kerületben első lépésben óvodákban és általános iskolákban helyeztek el 60 szelektív hulladékgyűjtő edényt 2000 áprilisától kezdve. Eleinte havonta ürítették az edényeket, de hamarosan szükségessé vált a kéthetenként történő elszállítás. A lakossági gyűjtést Aquincum-Mocsárosdűlő területén kezdték meg 2000. augusztusában. Az önkormányzat fokozatosan kiterjesztette a papírgyűjtést egyre nagyobb területekre.

Több probléma is adódott azonban a papírgyűjtéssel pl. a papírhulladékok elszállítása rendszertelen volt, és a felhalmozott hulladékkal kapcsolatban sok volt a lakossági panasz. A papírhulladékok gyűjtésére szolgáló edényzetet a Böhm-Rondo Recycling Kft. telepítette több fővárosi kerületben is, de sok esetben volt lakossági kifogás a szolgáltatás minőségére.

Az önkormányzat 2003-ban elnyerte a szelektív hulladékgyűjtésben a papír hulladék kategóriában a legjobb szervezettségű hulladékgyűjtés címet.

Az Önkormányzat 2006. évtől új vállalkozással, az ASCO Hungária Kereskedelmi Kft-vel kötött szerződést a szelektív hulladékgyűjtés terén. A céggel kötött szerződés alapján a vállalat megbízottjai kéthetenként egyszer ürítik a gyűjtőkonténereket.

A szelektív hulladékgyűjtés bevezetésekor az eddigi tapasztalatok szerint gondot okoz, hogy a gyűjtött hulladékokra nincs állandó felvevőpiac, azok mindegyikét folyamatosan fogadni képes vállalkozás, továbbá, hogy a bevezetés időszakában a szelektív hulladékgyűjtés költségeit semmiképpen nem ellensúlyozza az, hogy ezáltal kevesebb az ártalmatlanítandó hulladék. A szelektív hulladékgyűjtés kialakításánál általános tapasztalat, hogy a gyűjtés megkezdése kiemelkedő többletköltséget igényel, ami csak lassan térül meg.

A hasznosítható anyagok nagyobb mértékű szelektív gyűjtésének érdekében a beindult papírgyűjtési rendszert bővíteni lehet további iskolák és intézmények bevonásával. Vállalkozói ajánlatok alapján további anyagfajták szelektív gyűjtését is meg kell kezdeni.

3.3.4.2 Veszélyes hulladékok gyűjtése

A veszélyes hulladékok a termelési szinten kezelhetők a jogszabályok megfelelő betartásával. A nagy mennyiségű veszélyes hulladékot termelő cégek környezeti kockázata nagy, a gondatlan kezelés, a havária költséges beavatkozásokat igényelne. Kiemelt figyelmet érdemel a Fővárosi Gázműveknél keletkezett gáztisztító massa, mely cianidokat, arzént, kénvegyületeket és nehézfémeket tartalmaz.

Jelentős továbbá egyes, lakosságnál keletkező veszélyes hulladékok gyűjtési akciója is, mint például a fáradt olaj-, fénycső-, gyógyszer-, vegyszer-, növényvédő szer-, gumiabroncs- és más anyagok gyűjtése. Ezekre az elmúlt évek során, több helyszínen, és több alkalommal szervezett a kerület önkormányzata akciókat.

A lakossági veszélyes hulladékokat tekintve a lakosság körében **széles körű tájékoztatás** szükséges a visszavételi kötelezettségekről (gyógyszer, kémiai áramforrások, elektronikai hulladékok), továbbá össze kell gyűjteni a többi lakossági veszélyes hulladékot hulladékudvaros/járdaszéli technikával, legalább évi két alkalommal.

Az FKF Zrt. adatszolgáltatása alapján a kerületi Lakossági Hulladékudvarban (Testvérhegyi út 10/A) a lakosság által leadott veszélyes hulladékok mennyisége a következő:

EWC kód	Hulladék	2006. összes (kg)	2007. I. félév (kg)
20 01 33	Akkumulátor	2.615	1.755
20 01 35	Elektronikai hulladék	6.479	4.689
13 02 05	Fáradt olaj	451	320
15 01 10	Fáradt olaj göngyöleg	44	26
16 02 13	Fénycső	1	67

A települési szilárd hulladék veszélyes összetevői a környezetbe, vagy égetőbe kerülve nagy veszélyt jelentenek. A gyűjtéssel jelentősen csökkenthető a veszélyes anyagok mennyisége. A részvételi lehetőség nagy szemléletformáló hatással bír, különösen gyermekeknél, fiataloknál.

A gyűjtés rövid távon alkalmazható formái már ismertek a kerületben:

1. veszélyes hulladék gyűjtési akciók (évi kétszeri akció továbbra is indokolt több helyszínen);
2. gyűjtőedényzet (szárazelemek számára) kihelyezése közintézményekben.

Célszerű továbbá intézmények (különböző irodák) bevonása a gyűjtési akciókba. A kémiai áramforrások, gyógyszerhulladékok, elektronikai hulladékok esetében már hatályosak azok a rendelkezések, amelyek a gyártói és forgalmazói felelősség elvének kimondásával a kereskedelmi egységek számára visszavételi kötelezettséget írtak elő. Ez fontos áttörés a veszélyes hulladékok kezelésének területén és a lakosság számára valós lehetőségeket kínál egyes veszélyes hulladékok szakszerű kezelésre történő átadására.

Az akciószerűen rendezett veszélyeshulladék-gyűjtés előkészítésénél a helyi önkormányzat, újság, a televízió tájékoztatói szükségesek. Kiemelt szerepe van a kommunikáció terén a zöld szervezeteknek. Hulladékgazdálkodással többek között a Hulladék Munkaszövetség (HuMuSz www.humus.hu), foglalkozik. A Hulladék Munkaszövetség komoly sikereket ért már el a lakossági kommunikációban, illetve a lakossági kommunikáció kapcsán több eredményes programot, tanulmányt is készítettek már.

3.3.4.2.1 Akkumulátorok és szárazelemek

Akkumulátort a III. kerületben, kizárólag a Testvérhegyi úti lakossági hulladékgyűjtő udvaron gyűjtenek. 2005-ben a telephelyükön begyűjtött savas akkumulátor (20 01 33 EWC kódszámú) mennyisége 2114 kg volt. A 2007. évben a kerületben 36 helyszínen telepített az FKF Zrt. a lakosság részére szelektív hulladékgyűjtő szigetet.

A használt szárazelemek szelektív gyűjtése a Fővárosban közintézményekben és oktatási intézményekben kihelyezett, zárt gyűjtőhelyeken történik, több, mint ezer helyszínen. Az ürítés a gyakorlat szerint bejelentés alapján történik, és a begyűjtött hulladék gyűjtőjáráttal kerül elszállításra. A III. kerületben jelenleg 17 helyszínen folyik a használt szárazelem szelektív gyűjtése. A 2005. évben III. kerületi telephelyre beszállított szárazelem mennyisége 16.191 kg volt. Az iskolákban és intézményekben további szárazelem-gyűjtők elhelyezése indokolt, valamint meg kell kezdeni a használt sütőolaj begyűjtését is.

3.3.4.2.2 Elektromos- és elektronikai hulladékok

Az elektromos és elektronikai hulladékok begyűjtésére és szakszerű ártalmatlanítására együttműködési megállapodást kötött Budapest Főváros III. Kerületi Önkormányzata és az Ökomat Elektronikai Hulladék-hasznosítást Koordináló Kht. Az együttműködés célja a

hulladékgazdálkodásról szóló 2000. évi XLIII. törvény, valamint a 2002/1996. EK irányelv előírásainak és ajánlásainak figyelembe vételével, az Önkormányzat közigazgatási határán belül keletkezett és folyamatosan keletkező elektromos és elektronikai hulladékok szakszerű begyűjtésének megszervezése. A begyűjtés Budapest Főváros III. Kerületi Önkormányzat közigazgatási határán belül az alábbi célterületeken történik:

- Budapest Főváros III. Kerületi Önkormányzat Polgármesteri Hivatala;
- Budapest Főváros III. Kerületi Önkormányzat intézményei, ideértve valamennyi szociális, egészségügyi és oktatási intézményt;
- Egyéb intézmények;
- Budapest Főváros III. kerületének lakossága.

3.3.4.3 Építési és bontási hulladék

A kerület környezetvédelmi előadójától kapott információ alapján az építési törmelék mennyisége és az elszállítás költsége 2004-2005-ben a következőképpen alakult:

Az önkormányzat által elszállított építési törmelék mennyisége és a szállítás költsége

	Mennyiség (m ³)	Az elszállítás költsége (mFt)
2004	4.381	16
2005	3.290	12

A pontos helyszínekről az önkormányzat nem vezet nyilvántartást; elszállításkor minden esetben építési naplóban, vagy jegyzőkönyvben helyszíni ellenőrzés során rögzítik a ténylegesen lerakott, elszállított mennyiségeket. Említésre méltó továbbá, hogy 2005. októberétől pénzforrás hiánya miatt nagy mennyiségű építési törmelék (a szóban forgó mennyiség kb. 1.300 m³) elszállítása nem történt meg.

3.3.4.4 Állati tetemek elszállítása

A Fővárosi Közterület-felügyelet Állategészségügyi (Ebrendészeti) Telepe az 169/2007 számú válaszában (2007. augusztus 6.) adott információk szerint a 2005. és 2006. évben begyűjtött és ártalmatlanított kisállat hullák darabszáma a III. kerület területéről: 2005. évben 491 db; 2006. évben 579 db; 2007. évben annak ellenére, hogy szerződést nem kötöttek a Teleppel, február hónapig 59 db. A begyűjtött kisállathullák ártalmatlanításáról az ATEV Zrt. gondoskodott.

3.3.4.5 Zöldhulladékok kezelése

Jelenleg a magánszemélyeknél, csakúgy, mint az intézményeknél a keletkező zöld- és biohulladék jelentős része a kommunális szemétkerébe kerül, de igen elterjedt az égetés is. Sajnálatos és megszüntetendő megoldás a kerti zöldhulladék „eltüntetésére” az illegális lerakás, amely indokolatlan és jelentős terhet jelent az önkormányzat, illetve a többi közterület és közcélú terület kezelői számára. (Forrás: Somlóai Viktória önkormányzati főtanácsadó)

A kerület területén hozzávetőleg 7,44 km² a közhasznú zöldterület nagysága, amelyből 3,21 km² gondozott parkterület. A zöldfelületeken keletkező hulladék nagyságát jelen pillanatban nem lehet pontosan meghatározni, hiszen az több forrásból is származik; részben a magánszemélyeknél, részben pedig az önkormányzati, állami, intézményi tulajdonú területeken keletkezik. A vonatkozó adatokról, tehát hogy mely területekről milyen gyakorisággal és mekkora zöldhulladék-mennyiségeket szállítanak el időnként, sajnos nincs egységes nyilvántartás.

A zöldhulladék begyűjtésére egy alkalommal a kerület hulladékgyűjtő zsákokat bocsátott a lakók

rendelkezésre amelyet a lakosok az okmányirodában térítésmentesen átvehettek egy adatszolgáltató lap ellenében. Egy lakos maximum 5 zsák átvételére jogosult.

Óbuda-Békásmegyer területén a jelentősebb, a zöldfelületek fenntartásáért és a keletkező zöldhulladékok elszállításáért, elszállíttatásáért felelős intézmények, illetve vállalatok a következők:

1. Óbuda-Békásmegyer Önkormányzat;
2. Pilisi Parkerdő Zrt. illetve a
3. Budapest Főváros:
 - a) Fővárosi Kertészeti Zrt.;
 - b) Fővárosi Közterület-Fenntartó Zrt.

A felsorolt vállalatok ismertetése megtalálható a kerület érvényes Hulladékgazdálkodási Tervének 13.-16.oldalain a 2.1.1. Nem veszélyes hulladékok című fejezet alatt.

Az avar és kerti hulladék égetéséről, valamint a háztartási, vagy más tevékenységgel okozott légszennyezés szabályairól a kerület önkormányzatának 2/1994. (III.10.) számú rendelete szól. A kerületben az avar és a kerti hulladék szabadtéri égetése szabály szerint csak a rendeletben foglaltaknak megfelelően történhet.

A hulladékgazdálkodási törvény előírja a lerakásra kerülő hulladék bomló szervesanyag-tartalmának csökkentését. Ezen célkitűzéssel összhangban az Országos Hulladékgazdálkodási Terv úgy rendelkezik, hogy a biológiailag lebontható növényi és állati hulladékok lerakását gyakorlatilag teljes egészében meg kell szüntetni és ennek érdekében a talajba közvetlenül vissza nem forgatható hulladékok kezelésére komposztáló, fermentáló, biogáz-előállító és felhasználó, illetve bioenergia-hasznosító létesítményeket kell kialakítani. E létesítményekben kell megoldani az élelmiszeripari hulladékok kezelését is.

Az országos előírások alapján a bio- és zöldhulladék esetében az elkülönített gyűjtést követően aerob vagy anaerob lebontási eljárásokkal biztosítani kell a hulladék lebomlását és a képződő „komposzt” felhasználását.

Óbuda-Békásmegyer Önkormányzat Képviselőtestülete egyrészt jogszabályi kötelezettségének eleget téve, másrészt felismerve a társadalom környezet-tudatosságra nevelésében betöltött szerepét, 598/ÖK/2007.(XI.28.) számú határozatában elfogadta a kerület Komposztálási Programját. Ennek végrehajtása megkezdődött.

3.3.5 Illegális hulladéklerakás

Óbuda-Békásmegyer kerület közterületein az illegálisan lerakott hulladék változatlan problémát jelent. Az adott területek tisztántartása a vonatkozó fővárosi rendelet értelmében az ingatlan tulajdonosának feladata. Az illegális közterületi hulladéklerakás tekintetében programot kell indítani a konkrétan érintett helyek megtisztítására. A helyek kijelölésénél a civil szervezetek, a lakosság és a helyi képviselők javaslataira kell támaszkodni. A településeken megjelenő illegális hulladéklerakók felderítése és felszámolása környezetvédelmi és közegészségügyi szempontból egyaránt fontos.

A lerakások felderítésében a kerületben működő közterület-felügyelet játszhat fontos szerepet, az elszállítás és annak költsége azonban továbbra is az önkormányzat feladata marad (amennyiben a hulladék tulajdonosa nem azonosítható). Ez a feladat az önkormányzatnak folyamatos anyagi megterhelést jelent.

Sajnos többször előfordul, hogy a hulladékszigetek edényzetébe nem a megfelelő hulladékot rakják

a lakosok. A FKF Zrt. tájékoztatása alapján a következő szigeteken fordul elő leginkább illegális hulladéklerakás:

- Bécsi út 229.;
- Dózsa Gy. utcai iskolánál;
- Juhász Gyula u. 8.;
- Zápor u. iskola előtt;
- Temes u. 11-gyel szemben.

Az illegális hulladéklerakást a lakossági kérdőívekre adott válaszok szerint a kerület lakosai komoly problémának tartják, és kérésünkre ismertették az általuk felfedezett illegális hulladéklerakási helyszíneket is, amely felsorolás a 13. számú mellékletben található.

Cél 8. Korszerű hulladékkezelés megvalósítása

Feladat 1. Az adathiány kiküszöbölésére javasolt a kerület önkormányzatának felvenni a kapcsolatot a Fővárosi Önkormányzat illetékeseivel és a Központi Statisztikai Hivatallal arra nézve, hogy a közszolgáltatók az egyes adatokat a jövőben kerületi bontásban is gyűjtsék.

Feladat 2. A keletkező hulladékok mennyiségének, a lerakóra kerülő hulladék szerves anyag tartalmának, a veszélyes-hulladék összetevők, a csomagolóanyagok és egyéb hasznosítható anyagok mennyiségének csökkentése.

Feladat 3. Szelektív hulladékgyűjtés szemléletének erősítése, a gyűjtőszigetek kihelyezésének folytatása.

Feladat 4. Lomtalanítás gyakoribbá tétele.

Feladat 5. A kertés társasházakban keletkező nagy mennyiségű zöldhulladék (biomassza) megőrzése, a természet körforgásába visszavezetése, házi komposztálás támogatása.

Feladat 6. A jövőre nézve szorgalmazzuk, hogy a kerület önkormányzata vegye fel a kapcsolatot a Főváros illetékeseivel egy, a kerületben kialakításra kerülő újabb hulladékudvar helyszínének kijelölése és az udvar minél előbb történő kialakítása céljából.

Feladat 7. A lakossági veszélyes hulladékgyűjtési akciók megszervezése évente két alkalommal a kerület több forgalmas pontján (helyszín a képviselői javaslatok alapján).

Feladat 8. Használt sütőolaj gyűjtésének beindítása.

Feladat 9. Szárazelem-gyűjtők kihelyezése valamennyi oktatási és közintézményben.

Feladat 10. Illegális hulladéklerakás megszüntetése, a szennyezett területek megtisztítása.

3.4 Természeti értékek és városi zöldfelületek

Óbuda-Békásmegyer kerület a főváros természeti értékekben talán leggazdagabb kerülete. A kerületben található természeti értékek közé tartoznak a Pilishez tartozó hegyek, a Budai-hegyek, a Hármashatár-hegy, számos barlang illetve tavak is (pl. Götés tó) és ide tartozik a Duna, a Duna-part és az Óbudai sziget is.

A Guckler Károly Természetvédelmi Alapítvány kezelésében 1998-ban megjelent Mesél Óbuda földje című könyv részletesen ismerteti Óbuda-Békásmegyer természeti-táji értékeit. A könyv többek között tartalmazza a földtani felépítést, a felszíni és felszín alatti vizeket, a botanikai értékeket, a kerület állatvilágát illetve a zöldfelület-rendszert is.

A kerület lakosai által kitöltött kérdőívből kiderül, hogy általános panaszként jkjelentkezik az, hogy a hegyvidéki területen (Testvér-hegy, Tábor-hegy, Róka-hegy) a lakóparkok miatt rengeteg a beépítés, ami a természetes élőhelyek elvesztésével jár együtt. A lakók nagyrésze panaszkodott a fakivágásra, mert tudja, hogy ez egyben a helyi, egyedülálló fauna és flóra megbolygatását is jelenti. A természeti területek beépítésén felül sokan panaszkodtak arra, hogy a természeti értékekben gazdag területek (pl. Óbudai sziget) elhanyagoltak, gondozatlanok, szemetesek, vagy rongáltak. Ezen észrevétel hasonlóképpen megjelent a Duna-part esetében is. Ugyanakkor a lakók természetyszerűleg elsősorban a saját lakókörnyezetük, közterületük szemetes voltát hangsúlyozták. Ezek alapján elmondható, hogy a többség a mindennapi környezeti problémák után a természeti értékek megőrzését is fontos és megoldandó kérdésnek tartja.

A kerületben a főbb természetvédelmi vonatkozású problémák a következők:

- A természeti értékeke védelme nem minden esetben megoldott;
- A csak kerületi védettségű területeket fel kell terjeszteni helyi védelemre;
- A természetvédelmi koncepció felülvizsgálata szükséges.
- A védetté nyilvánítás folyamatát fel kell gyorsítani.
- Az erdők szemetesek, sok az illegális hulladéklerakás;
- Nagy mértékű a beépítéssel járó fakivágás;
- Jelentős a rongálás;
- Jelentős a gépjármű közlekedés is a természeti érték területén;
- Nincs rendszeres ellenőrzés és bírságolás;
- Tisztázni kell, hogy a területek milyen helyrajzi számon vannak nyilvántartva (több esetben nem egyértelmű és ez nehezíti a hatósági nyilvántartást, tervezést);
- Több esetben a tulajdonviszonyok nincsenek egyértelműen rendezve (pl. Árpád forrás);
- A zöldfelület fejlesztési koncepciót felül kell vizsgálni;
- A parkok felújítása időszerű;
- A fasorok felújítása szükséges;

3.4.1 Természetvédelem – védett területek

A kerületben nagyszámban található ritka növény és állatfajok, csakúgy, mint fasorok, növények is. A földtani értékek között barlangok, geológiai formációk és források is említhetőek. A védettség mértéke különböző, hiszen vannak országosan védett területek (a természetvédelmi törvény erejénél fogva) illetve vannak fővárosi, kerületi védettség alatt álló területek. A kerület az országos jelentőségű természetvédelmi területein (Duna-Ipoly Nemzeti Park, Budai Tájvédelmi Körzet) kívül helyi jelentőségű természeti értékekkel is rendelkezik. Ezek egyrészét a fővárosi és kerületi önkormányzat védetté nyilvánította, így a Róka-hegyet valamint a Mocsáros-dűlő egy részét, másik részük viszont még nem került védettség alá.

A terület természeti értékeinek megőrzésében fontos a holisztikus elv alkalmazása, azaz az egyes természeti rendszereket általában kell védelemben részesíteni, s csak ezen belül lehet megkülönböztetett védelmi formákat érvényesíteni. A terület nélküli védett természeti értékek megóvása nem lehetséges az élőhelyek megóvása nélkül. A korszerű természetvédelmi kezelés nem hagyja figyelmen kívül a folyamat elvet sem: ennek alapján a természet állapotának megőrzése nem egy pillanatnyi helyzet konzerválását jelenti, hanem a természeti rendszer működésének folyamatosságát biztosítja, a funkcionális épség megóvása érdekében.

A kerületben a védetté nyilvánítható értékcsoportok közül az alábbiak találhatók meg:

1. **Földtani értékek** (ebből a barlangok a természetvédelmi törvény erejénél fogva védett értékek, amelyek e módon országos jelentőségűnek minősülnek);
2. **Víztani értékek** (ebből a források, amelyek szintén a törvény erejénél fogva élveznek védelmet, e módon országos jelentőségűnek minősülnek);
3. Növénytani értékek;
4. Állattani értékek;
5. Tájképi értékek;
6. Kultúrtörténeti értékek.

Fontos **környezeti nevelési feladat** az élő és földtani értékek megismertetése, bemutatása, esetenként felkutatása. Számos érdekesség még bemutatásra vár kerületi szinten, ilyen bemutatásra váró természeti értékek többek között a források, a földtörténeti közelmúlt eseményei és emlékei.

A Magyar Madártani- és Természetvédelmi Egyesület (www.mme.hu) „Madárbarát kert” programja révén a kerületi lakosok helyi szinten sokat tehetnek a védett énekesmadarakért (jellemző kultúrákövető fajok pl. feketeterítő (Turdus merula), házi rozsdafarkú (Phoenicurus ochruros), csóka (Corvus monedula), vörösbegy (Erithacus rubecula). Javasoljuk, hogy kerületi önkormányzat támogassa a program kerületi elterjesztését, akár anyagilag is támogatva a csatlakozást, illetve a rendelkezésre álló propaganda-eszközökkel minél szélesebb körben ismertesse meg a kerület lakosságával.

Egyéb zoológiai értékek:

- Ebből a szempontból a különböző hulló- és kételtűfajok érdemelnek kiemelt figyelmet, amelyeknek valamennyi faja védett. Itt él például a fali gyík (Podarcis muralis) is.
- Jellemző városi természetvédelmi probléma a házak (elsősorban panelházak) falrepedéseiben, padlástereiben éjszakázó, illetve telelő különböző denevérfajok jelenléte. Tekintettel arra, hogy hazánkban valamennyi fajuk védett, az egyedek, kolóniák, telelő és éjszakázóhelyek zavarása, károsítása tilos. A problémakörrel ismeretterjesztő kiadvány jelent meg a Környezeti Tanácsadó Irodák Hálózatának kiadásában (www.kothalo.hu).

3.4.1.1 Jogsabályi háttér

A környezet védelmének általános szabályairól szól a 1995. évi LIII. törvény (Kvt.), melynek célja az ember és környezete harmonikus kapcsolatának kialakítása, a környezet egészének, valamint elemeinek és folyamatainak magas szintű, összehangolt védelme, a fenntartható fejlődés biztosítása.

A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (Tvt.) meghatározza az Önkormányzatok természetvédelmi feladatait. A törvényben meghatározott esetekben természetvédelmi feladatokat települési önkormányzatok is elláthatnak. A törvény alapján a védett természeti terület a védelem kiterjedtségének, céljának, hazai és nemzetközi jelentőségének megfelelően lehet: nemzeti park, tájvédelmi körzet, természetvédelmi terület és természeti emlék.

Az 1996. évi LIII. törvény értelmében léteznek úgynevezett EX-LEGE, tehát felfedezésük, létrejöttük után közvetlenül védett területek.

Az Országgyűlés 2005. november 13-i ülésnapján elfogadta az egyes környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi feladat- és hatásköröket megállapító 2005. évi CXXVII. Törvényt és ez a törvény átfogóan módosította a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. tv-t (Kvt.). A módosítások közül kiemeljük a környezeti információk megismeréséhez való jog részletesebb szabályozását (12. §), az előzetes vizsgálati eljárás intézményének bevezetését (67. §), illetve a környezeti hatásvizsgálati eljárás (68-69. §), valamint az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásra (70. §) vonatkozó szabályok módosítását. A hivatkozott törvény módosította a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvényt (Tvt.) elsődlegesen a Natura 2000 területek szabályozásával.

◆ A 2007. évi XXIX. törvény egyes környezetvédelmi tárgyú törvények környezeti felelősséggel összefüggő módosításáról szintén módosította a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. Törvényt.

A kerületben van Nemzeti Park részét képező terület, ezzel szemben Natura 2000 terület nincsen. Hazánkra a Víz Keretirányelv rendelkezései vonatkoznak.

Víz Keretirányelv

A 2000. december 22-én az Európai Unióban hatályba lépő Víz Keretirányelvben 2015-öt tűzte ki az európai vizek "jó állapotának" elérésére. Tagországként a Víz Keretirányelv rendelkezései hazánkra is vonatkoznak, ezért fontos, hogy minél szélesebb kör kapjon tájékoztatást a zajló folyamatokról és vegyen részt a "vizek jó állapotának" elérését célzó tevékenységekben.

3.4.1.2 Partnerszervezetek

A fenntartható fejlődés és a környezetgazdálkodás alapvető feltétele a környezeti ügyek komplex kezelése. Ez az érdekeltek és az érintettek (államigazgatási- és egyéb szakmai szervek, önkormányzatok, civil szervezetek, stb.) széles körű együttműködése révén valósítható meg.

A legfontosabb intézmények, szervezetek, amelyek az önkormányzatok környezetvédelmi munkájában partnerként megjelenhetnek:

- Közép-Duna-Völgyi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség;
- Közép-Duna-Völgyi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság;
- Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság;
- Országos Műemlékvédelmi Hivatal;
- Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium;
- Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium;
- Gazdasági és Közlekedési Minisztérium;
- Fővárosi és Pest Megyei Növény- és Talajvédelmi Szolgálat;
- Pest Megyei Közigazgatási Hivatal;
- Pest Megye Önkormányzata;
- ÁNTSZ Pest Megyei Intézete.

3.4.2 Természeti értékek

3.4.2.1 Élőhelyek védelme – egyedi védelem

A kerület növény- és állatvilága kiemelkedően gazdag, ennek felsorolása a 19. számú mellékletben található.

A következő területeken vannak természeti értékek: (Forrás: Környezetvédelmi program 2002)

- Budai Tájvédelmi Körzet (Mátyás-hegy, Tábor-hegy, Vihar-hegy ÉK-i lejtője, Csúcs-hegy vonulat) pl. méhbangó – fokozottan védett orchideafaj,
- Götés-tó,
- Mocsáros-dűlő,
- Róka-hegyi kőbánya,
- Óbudai sziget galériaerdeje,
- Felső-hegy –pl. pilisi len,
- Ezüst-hegy pl. gyapjas gyűszűvirág.

Egyes védett növények

- Királyhelmece utca 3. (16702/2 hrsz.) alatti hársfa, helyi védettségű természeti érték;
- Zöldjuhar a Kis-Budagyöngye étterem teraszán, helyi védettségű természeti érték.

A természetvédelemhez tartozik a Götés-tó megóvása, az alábbiak szerint:

A Götés-tó és tágabb környezete eredetileg a Duna felé terjedő vizenyős rét volt, melyet a réteg- és talajvízből táplálkozó a „Róka-forrás” vagy „Béka-forrás” táplált, és amely a beépítések során fokozatosan csökkent. Sorsát a békásmegyeri lakótelep építése pecsételte meg: megmaradt részének túlnyomó többségét 1977-ben feltöltötték, és a lakótelep-építkezés felvonulási területe lett. Óbor utcai oldalán betonelem-előregyártó telep létesült. A darupálya beton alapjait éppen az egykori forrásra építették. Ennek következtében a forrás több helyen a szomszédos bányagödörben fakadt fel. Az építkezés befejezése után a területet nem rendezték, de nem is töltötték fel, mivel a vízfeltöréseket nem tudták megszüntetni. A hegyláb és a békásmegyeri lakótelep között megmaradt a nádas, zsombékos terület. A „gazdátlan” terület hamarosan illegális hulladéklerakóvá vált. Az élőhely lecsökkenése és a sirtó-lerakás ellenére a viszontagságokat a nedves biotópban a névadó pettyes és tarajos götte túlélte. A természeti értékeket Ambrusné Kenézy Judit, Csorba László és Száraz Péter biológusok felismerték. Kezdeményezésükre a Götés-tó védelme bekerült Óbuda–Békásmegyer Önkormányzat Természetvédelmi Koncepciójába (Lohrberer Á.– Pethő Á.– Vajda J., 1992). Az önkormányzat rehabilitációs tervet készített, kutató fúrásokat finanszírozott és a kotrási munkákra jelentős összeget szánva a kiviteli munkákat megrendelte. A munkák megindításában Farkas György környezetvédelmi előadónak, valamint Kondor Kálmán helybéli lakosnak elvülhetetlen érdemei vannak. A Götés-tó rehabilitációja az Önkormányzat, a Guckler Károly Természetvédelmi Alapítvány, az aktív helyi lakosok, tanárok és diákjaik kezdeményezésére 1996 őszén kezdődött. A helyreállítási munkálatok terveit és ütemezését Zacskó Balázs és Zoltán Csaba, a Kertészeti Egyetem tájépítész hallgatói készítették el, Csemez Attila egyetemi tanár irányításával. Első ütemben a felső (Honvéd u. felőli) tó formáját, mélységét és partját alakították ki, a vízpótlás biztosítására a forrást megkotorták, a tóból kiemelt földet és iszapot elszállították. A következő tavason elvégezték a tó partjának megkötését és a környezet tereprendezését, valamint a növények telepítését. 1997 végére a további tórészek kialakítása is elkészült, így létrejött a négy, egymással összefüggő vízfelület, amelyeket kisebb csatornák kötnek össze. A tó faunája több védett fajt is számlál, ezzel növelve a tó értékeit. A Götés-tó nem csak a hullók és kételtűek számára biztosít megfelelő élőhelyet, de kiemelkedő szerepet játszik az ízeltlábúak és a madárfajok gazdag populációjának fenntartásában is. A tó karbantartását évek óta a Fővárosi Közhasznú Foglalkoztatási Kht. végzi. 2006. első felében az önkormányzat 5 millió forintot költött a terület karbantartására és fejlesztésére, amelyből a tórendszer kotrása és tisztítása, a téli nádvágás, a kerítés javítása, kapu készítése és a park-karbantartási feladatokon túl egy botanikai tanösvény is létesült, ismertető táblák, pihenő padok és esőházak elhelyezésével. (forrás: Somló Viktória)

3.4.2.2 Tájképi és kultúrtáji értékek

Óbuda- Békásmegyer mai területe már az őskőkorban lakott területnek számított. A legfontosabb adottságok mind a mai napig meghatározzák a kerület karakterét. Fontos kiemelni a következő adottságokat, amelyek jelentős szerephez jutottak a kerület történetében:

- a Duna amelyet ebben a térségben átkelőhelyként lehetett használni és az árterülete pedig jó mezőgazdasági adottságokat biztosított;
- a nagyobb térség vízgyűjtőjeként szolgáló patakok környezete;
- a hegyek, a Hármashatárhegy és egységei: a Szarvas-hegy, a Csúcs-hegy, a Kecse-hegy és az Újlaki-hegy, továbbá a Csillaghegy, a Testvér-hegy, az Arany-hegy, a Remete-hegy, Viharhegy, Tábor-hegy, Üröm-hegy, Péter-hegy, Mátyás-hegy;
- a termékeny völgyek és fennsíkok, Kiscelli-fennsík, a Szépvölgy, a Remete-völgy, a Duna-ág maradványaként megmaradt Mocsáros-dűlő. Ebbe a területi kategóriába sorolható a Római-fürdő térsége, amely eredetileg Duna-sziget volt, majd az Ős-dunaág kavicsos-homokos feltöltődése következtében vált a „szárazföld” részévé;
- a ma komoly értéket jelentő hévízforrások, (amelyeket csak nemrég fedeztek fel).

A kerület három nagyobb és több kisebb természetföldrajzi tájegységre terjed ki, ezek a következők:

- Budai-hegység északkeleti vonulata;
- Pilis-hegység dél-keleti része, Pilisvörösvári-völgy alsó szakasza;
- Pesti –síkság Duna-menti szakasza.

A természeti adottságokat tekintve tájformáló tényező volt az Ős-Duna és az Aranyhegyi-patak. Uralkodó szélirány északnyugati, a szélesség mérsékelt, éves átlag 2-3 m/s. Éves csapadék: 575-650 mm, kerületen belül jelentős eltérésekkel, éves középhőmérséklet 10,5°- 11,5°.

A kerületben a következő főbb tájképi és kultúrtáji értékeket emeljük ki:

Gázgyár

Budapest egyik legszebb Duna-menti része, a sokak által alig ismert, szépséges ipari műemlékegyüttes sorsa várhatóan hamarosan egyenesbe kerül. Az épületek jó része ma már védett ipari műemlék.



Az óbudai gázgyár ügyében 2005 decemberében döntött a Fővárosi Közgyűlés a fejlesztési koncepcióról, a 2006. április 27-i döntéssel alapították meg a Budapesti Városfejlesztési és Városrehabilitációs Zártkörűen Működő Részvénytársaságot, amely a terület vagyionkezelője lett. Az egyik hírportál cikke alapján - <http://index.hu/politika/belfold/budapest/gazgyar0730/> - A terület jó része jelenleg meglehetősen elhanyagolt, életveszélyes, mostani állapotában nem lehet embereket beengedni, noha az érdeklődés nagy. Nemcsak a ipartörténet és építészet iránt fogékony átlagemberek, hanem rendezők, filmes stábok, rendezvényszervezők is érdeklődnek a komplexum iránt. A gond azonban minden esetben az, hogy nincsenek működő közművek a területen, tehát előbb ezekről kell valamilyen formában gondoskodni. A terület régészeti feltárása például külön kérdés a szomszédos Aquincum miatt rengeteg régészeti maradvány lehet a föld alatt. Ezen kívül az ipari

környezetszennyezés kérdése is napirenden van, mivel a gázgyár csaknem egy évszázados működése alatt nehézfémekkel szennyeződött nagymértékben a talaj. Ezzel kapcsolatban először fel kell mérni az szennyezettség mértékét és a veszélyességi skála alapján dönteni a földcseréről, a mentesítésről, vagy a szennyezett területek lefedéséről. Mindezek a beruházás ütemében elvégzendő feladatok. A gázgyár hasznosítása és a terület kármentesítése a főváros hatásköre.

3.4.2.3 Geológiai képződmények

A természetvédelmi törvény általános védelme kiterjed a táj védelmére, az élettelen és meg nem újítható természeti erőforrásokra, a földtani, felszínalaktani képződményekre. Ilyen geológiai képződmények a III. kerületben a Mátyás-hegyi alapszelvény, a Mátyás-hegyi kőfejtő, a Kiscelli párkánysík, a Szépvölgyi mészkő-fejtő a Fenyőgyöngye étteremmel szemben, a Guckler-szikla, a Kőtaraj földolomitsziklája, a Péter-hegy felsőtriász földolomit kibúvása, a Róka-hegy régebbi nagy kőfejtője, a Róka-hegyi kőfejtő, a Csókavár környéki dolomit fejtések, az Ezüst-hegy környékén lévő agyag- és homokkő-bányagödrök, valamint a Péter-hegyi dolomitfejtések.

A kerület főbb természeti értékei a következők:

1. Földtani-vízföldtani értékek

Barlangok:

- Mátyás-hegyi barlang (fokozottan védett);
- Róka-hegyi barlang (fokozottan védett);
- Remete-hegyi barlang (Hétlyuk zsomboly, Kőfülke, Remete-barlang);
- Táborhegyi-barlang;
- Erdőhát-úti barlang;
- Csókavári-barlang a kerület határán.

A természetvédelmi törvény alapján minden barlang az országos jelentőségű védett természeti területek és értékek közé tartozik.

Kőzettani értékek: kőzetfeltúráások, alapszelvények, formációk, forrásmészkövek:

- Mátyás-hegyi alapszelvény;
- Mátyás-hegyi felső kőfejtő;
- Kiscelli párkánysík;
- Szépvölgyi mészkőfejtő, Fenyőgyöngye étteremmel szemben;
- Guckler szikla;
- Kőtaraj földolomit sziklája;
- Péter-hegy felsőtriász földolomit kibúvása;
- Róka-hegy régebbi nagy kőfejtője;
- Róka-hegyi kőfejtő;
- Csókavár környéki dolomit fejtések;
- Ezüst-hegy környékén agyag és homokkő bányagödrök és
- Péter-hegyi dolomitfejtések.

3.4.2.4 Talaj

Állapotelemzés ⁶

A kerületben jelentős területeket fednek le a felszínmozgás-veszélyes területek: Pusztadomb-Békásmegyér-Ófalu – Róka-hegy térsége, Üröm-hegy térsége, Arany-hegy térsége, Békásmegyér,

⁶ Kerületfejlesztési koncepció

téglagyári agyggödör és környéke, Róka-hegy délkeleti oldala, Bécsi út III. sz. (Drasche) bánya és környéke, Bécsi út II. sz. (Bohn) bánya és környéke, Bécsi út I. sz. (Újlaki bánya és környéke, Bécsi út Farkastorki út közötti terület (régí temető) környéke, Óbuda, Doberdó úti terület.

- A beépített vagy beépítésre szánt mély fekvésű területek: Sport utca és környéke, Mátyás király út és környéke, Jókai Mór utca és környéke, Csermák Antal utca és környéke, Mocsáros-dűlő és térsége.
- Erózióveszélyes területek: Remete-hegy északi, keleti oldal, Mátyás-hegy északi, nyugati oldal, Csúcs-hegy északi, nyugati oldal, Testvér-hegy nyugati oldal.
- A Hármashatár-hegy jelentős területe fedetlen karszt, fokozottan szennyeződés-érzékeny terület.
- A talajszennyezéssel járó jelentős ipari tevékenységek visszaszorultak. Korábbi talajszennyezés: a Budai Nagy Antal, volt orosz laktanya – lakópark-építkezés előtt tisztították, Házgyár- Auchan építkezés során környezeti hatásvizsgálat készült.
- Jégtörő utcát és a Ganz telepet- megtisztították, a Csillaghegyi, Óbudai téglagyár nem okozott talajszennyezést, csak felszíni törmeléklerakást.
- Nagyméretű talajszennyezés a Fővárosi Gázművek Rt. területén keletkezett gáztisztító massa lerakása. A területen jelenleg talajfigyelő kutak működnek, folyamatosan ellenőrzik a talaj állapotát. Feltehetően a kerület más pontjain is történt lerakás egyéb mélyesések feltöltésére, mely máig felderítetlen szennyezőforrás lehet.
- A kerületre vonatkozóan átfogó önálló talajfelmérés nem készült, a talajvizsgálat fővárosi szinten történik 1100 db mintavételi helyen. A kerületben 42 db ponton mérték a talaj szennyezettségét. A fővárosi kerületek között a III. kerületben átlagos az ólomszennyezettség (80-85 ppm).
- Önálló potenciális talajszennyeződés a rekultivált bányaterületek környéke a korábban szennyezett talajjal, kommunális hulladékkal való feltöltés miatt (Remete-hegy, Testvér-hegy bányáinak feltöltése, Bécsi úti agyagbánya építési törmelékkel feltöltése).
- Potenciális talajszennyezés az illegális hulladéklerakók területe a rekultivatlan bányaterületeken (talaj-talajvízszennyezésen túl rétegvíz-szennyezést okozva), valamint a Mocsáros-dűlőben különösen érzékeny területen.
- Elkészültek a kerületben lévő bányák rekultivációs tervei, a megvalósítás részben elindult, részben anyagi források hiányában áll. Rekultivációt követően a bányák területe bemutatóterület, park, lakó- és sportfunkcióra alkalmas.
- Talajszennyezés folyamatosan jelentős a főközlekedési utak mentén; a 80-as évek óta új átfogó felmérés nem készül.

3.4.2.5 Természetes vizek

A kerületet határoló Duna a dunakanyari áttörés után délnek fordul és Budapest déli részéig a hegyek mellett halad. (A Duna folyását kijelölő egyik ilyen magaslat a Csúcs-hegytől a Kis kecske- hegyig húzódó hegyvonulat). A kerület Dunapartja mellett két sziget is húzódik; az Óbudai (Hajógyári) sziget, illetve a Szentendrei sziget. A kerület nyugati része két hegyvonulat által közrefogott völgy; vízfolyása az Aranyhegyi patak, amely több vízfolyás vizét gyűjti össze, amelyek közül utolsóként Üröm felől a Cigány-árok folyik bele. Észak felé ilyen vízfolyás a Barát patak, amely a kerület határán húzódik.

Állapotelemzés

A kerületben legnagyobb élővízfolyás a Duna (8 km hosszon keleti kerülethatár), a 60 m széles óbudai mellékággal. A vízminőség II. osztályú, a fürdőzés tilos. Az elmúlt években romlott a víz

minősége, emelkedtek a BOI, KOI⁷ értékek, csökkent az öntisztuló képesség. Különleges lehetőség a római parti sport, szabadidős területhasználat, melynek érdekében is a vízminőség javítása elengedhetetlen.

- Kisvízfolyások: Barát-patak, Csillaghegyi-árok, Békás-patak, Aranyhegyi-patak, Cigány-árok, Filatori árok, Rádl –árok.
- Az Aranyhegyi-patak vízminősége már a kerület előtt jelentősen romlik, a kerületben Csúcshegyi-dűlő, Aranyhegyi-dűlő, Ürömhegyi-dűlő szennyezett csapadékvizei, Mocsáros-dűlő illegális hulladéklerakással terhelt belvízcsatornája, Római fürdő vize tovább rontja a víz minőségét. Csillaghegyi-árok (Békás-patak betorkolásával) karszt, talajvízforrások, csapadékvizek befogadója, megyeri Ófalu, Róka-hegy környéki családi házas területek, Árpád-fürdő és szálloda szennyvízbefogadója.
- Barát-patak: szennyezettén érkezik a kerületbe, itt csapadékvíz, Bründl-forrás túlfolyójának befogadója.
- Filatori-árok: karsztvíz, forrás, csapadékvíz befogadója, tisztább a többi pataknál. A bányagödrök hulladékfeltöltése során a felszín alatti vízkészlet szennyeződött.
- Felszínközeli talajvizek: sík, lapályos területek ártéri üledékeiben – Mocsáros-dűlő mocsári élővilág, vadvízes jelleg megmaradása, természeti, természetközeli területeket eredményez. Parti szűrészű aknakutak: Fővárosi Vízművek Budaújlaki Telepének kútjai (Kajlinger féle kutak) – értékes ivóvízbázisok.
- Forrásvizekben gazdag a kerület: langyos karsztvízforrások, talajvíz rétegforrások (Schmidt-forrás, Kápolna-forrás, Kolostor utcai források, Róka-forrás). A források vízhozama tartósan csökkent az elmúlt évtizedekben. Megőrzésük, utánpótlási területeiknek védelme környezet- és természetvédelmi érdek.

A kerület forrásai a következők: (Forrás: Környezetvédelmi program 2002) Schmidt forrás; Kápolna-forrás; Perényi úti forrás; Lujza forrás; Máramarosi úti forrás; Hegyilépcső forrás; Körtvélyes utcai forrás; Judit utcai forrás; Torony utcai forrás; Várhegy bánya forrás; Egyetértés csorgókút; Római kút; Katalin forrás; Tulipán forrás; Róka forrás; Árok utcai forrás; Bründl forrás; Római forráscsoport; Árpád II. forrás és Óbudai árpád forrás. A kerület karsztforrásai a következők: Békásmegyeri Bründl forrás; Csillaghegyi Árpád forrás; A Római fürdő forrásai; Óbudai Árpád forrás. A források a természetvédelmi törvény erejénél fogva védettek.

Langyos karsztvíz források, kutak

- Csillaghegyi strandfürdő kútjai - (fővárosi, helyi jelentőségű);
- Pünkösdfürdő strandfürdő kútja - (fővárosi, helyi jelentőségű);
- Római strandfürdő forrásai és kútjai - (fővárosi, helyi jelentőségű);
- A korábbi Magyar Selyemipari Vállalat forrása és kútja - (fővárosi helyi jelentőségű);
- Attila (Bründl) forrás - (fővárosi helyi jelentőségű).

A visszaérkezett környezetvédelmi kérdőívekre adott válaszokból látszik, hogy viszonylag kevesen említettek természetes vizekkel, vagy víziközművekkel kapcsolatos problémákat. Ez az érintettség, vagy közvetlen tapasztalatok hiányát mutatja. Óbudán erős kettősség figyelhető meg a gátrendszerrel kapcsolatban, hiszen van aki szeretné hogy megépüljön, illetve van, aki határozottan tiltakozik ellené.

A jelentősebb folyások medrének kialakításánál meghatározó szempont az árvíz-elvezetés. Ez figyelhető meg az Aranyhegyi-pataknál, valamint részben a Testvérhegyi-, Laborc- és Csillaghegyi –ároknál is. A patakok medrének kialakítása elsősorban a Víz Keretirányelv szerint kell történnjen.

⁷ KOI = kémiai oxigénigény, BOI=biokémiai oxigénigény

A vízparti növényeket tekintve elmondható, hogy a burkolat gyakorlatilag megakadályozza a vízparti növényzet kialakulását. A vízben döntően csak moszatok élnek, a meder falán pedig jobb esetben fű, gyakran gyomnövények telepednek meg. Leginkább a Laborc-árok és a Csillaghegyi- árok említhető gondozottnak, ahol a fűvet kaszálják.

A Környezeti Program Budapest című dokumentum 17. oldala alapján Budapest meghatározó szerepet betöltő kisvízfolyásai – az Aranyhegyi-patak, az Ördögárok, a Hosszúréti-patak, a Szilas-patak, a Rákos-patak és a Gyáli-patak – a fővároson kívül erednek. Az elválasztott rendszerrel csatornázott (azaz elkülönített csapadécsatornával rendelkező) területeken jellemzően a csapadékvizek befogadói több – a budapesti agglomerációhoz tartozó – település tisztított szennyvizeit is befogadják. E patakok vízminősége a budapesti szakaszon – feltehetőleg az illegális szennyvízbevezetések következtében – lényegesen romlik, és több vízminőségi paraméter alapján is az „erősen szennyezett” osztályba tartozóan érik el a Dunát (vagy a Ráckevei Dunát).

A vízfolyások esetén ismét jelentkezik a korábban már említett kerület-főváros hatáskör- probléma. A nyílt árkok, vízfolyások kerületi hatáskörbe, míg a kerület határán túlnyúló árkok a főváros hatáskörébe tartoznak. Ez utóbbiakat, összesen mintegy 170 km-nyi szakaszt a Fővárosi Csatornázási Művek kezeli. Az FCSM a legveszélyesebbek közé sorolja a III. kerületi Kőbánya utcai árkot, ahol rendszeresen összegyűlik a hordalék.

3.4.2.6 Közparkok

A kerületben kevés az összefüggő, városrészsztintű közpark, a meglévők általában a lakótelepek lakóterületi szintű közparkjai. A hegyvidéken, a Budai-hegyek keleti oldalán a lakóterületek zöldfelületi igényét a saját kertek biztosítják, a közösségi igényekre (játszótér, sport) közpark nem épült. Az erdők, a korábbi bányák közparkpótló rekultivációja biztosítja e funkciókat. Aranyhegy, Ürömhegy területén nincsenek közösségi zöldfelületek az egyre jobban kiépülő lakóterületeken.

A kerületben található közparkok a következők: (Forrás: Kerületfejlesztési koncepció)

- Dugovics tér: a régi Óbuda hangulatát őrző tér, értékes gesztenye, páfrányfenyő fasorral.
- Fő tér - Szentlélek tér értékes berkenyesorral.
- Kolosy tér .
- Nagyszombat utcai Amfiteátrum.
- Dévai Bíró Mátyás tér övezetileg nem park, az óbudai lakótelep része, református templom körül japánakác-állomány, játszótér található.
- Duna-parti út- Árpád fejedelem út közötti park, fővárosi védetségu közpark.
- Flórián tér a tervezett városközpont mellett megőrzendő közpark.
- Hold udvar értékes fekvésű park, védett helyen, felújításra vár.
- Schmidt park a trinitárius rend kolostora, a Zichy-család temetkezési helye.
- Aquincum – polgárvárosi amfiteátrum és romkert
- Római tér értékes idős platánokkal, nyárákkal, füzekkel.
- Lékai bíboros tér értékes ezüstjuharok, platánok, nyárfák között.
- Petőfi tér Csillaghegy korábbi főtere, ma HÉV melletti gyepes zöldsáv.
- Máltai Szeretetszolgálat játszóterei.
- Alulhasznosított zöldfelületi szempontból az Aranyhegyi-patak környezete.

Zöldterület-fejlesztési terület: Flórián tér, Remete-hegy, Mátyás-hegy, Bécsi úti volt agyagbányák rekultivációs területei, Ezüst-hegy, Róka-hegy kőbányáinak területe, Aranyhegyi-patak sávja, Götés-tó, Kiscelli-kastély körül lévő területek, Óbudai-sziget, lakótelepek felújítandó közparkjai és közkertjei.

Városi jelentőségű közpark az Óbudai-sziget Május 9-e parkja. A lakótelepek szabadidőközpontjaként épült, 1975-től működik. Értékei: galériaerdő, játszóterek, sétaút, szánkózódomb, napozórét, tornapálya. Régészeti érték: Hadrianus helytartó palotája. Növényzet: intenzív lombkoronaszint (Margitsziget fáiak hétszerese, több mint 66 000 fa), jelentős számú, bár tájidegen örökzöld állomány.

3.4.2.7 Fasorok

A fasorok fenntartása, felújítása esetlegesen történik. A kerület kezelésében 21.800 db sorfa van. A fasorokról nincs részletes digitális nyilvántartás. Szükséges lenne a fasorok felmérése, amely felmérés a későbbiekben alkalmas alapja lenne a fenntartási, fejlesztési munkák megalapozásának. Alapját képezheti egy naprakész digitális állomány – mint zöld kataszter létrehozásának, s a folyamatos fejlesztési programok készítésének. A szakszerű, részletes fasorfeldolgozást össze lehetne hangolni a folyamatosan készülő szabályozási tervekben foglalt, védelemre javasolt fákkal és a tervezett új beépítésekhez ajánlott fásítással, a javasolt fajok jegyzékével. A ÓBVKSZ rendelet a fakivágási engedélyezési eljárást kiterjeszti a magánterületen lévő fák körére is.

A kerületben található fasorok a következők: (Forrás: Környezetvédelmi program 2002)

- Árpád fejedelem útja – kiemelt közcélú zöldterület;
- Szentendrei út-Ország út – kiemelt közcélú zöldterület;
- Szentendrei út Csillaghegyi szakasza – védett fasor;
- Szentendrei út Emőd utca-Monostor utca szakasz – védett fasor;
- 11-es főút budapesti szakasza – kiemelt közcélú zöldterület;
- Rozgonyi Piroska u. – kiemelt közcélú zöldterület;
- Emőd u. – kiemelt közcélú zöldterület;
- Keve u. – kiemelt közcélú zöldterület;
- Dósa u. – kiemelt közcélú zöldterület;
- Zaránd u. Monostori út Kalászi utca között – kiemelt közcélú zöldterület és védett fasor;
- Kossuth Lajos üdülőpart – kiemelt közcélú zöldterület;
- Királyok útja – kiemelt közcélú zöldterület és védett fasor;
- Nánási út Monostori út kalászi utca között – kiemelt közcélú zöldterület és védett fasor;
- Gázgyári rkp. – kiemelt közcélú zöldterület;
- Óbudai Gázgyár parti sétánya – védett fasor;
- Petúr utcai védett fasor;
- Bécsi út (Nagyszombat u-Vörösvári út között) – védett fasor;
- Kalászi utca – védett fasor.

A védettség alapján a csoportosítás a következő: (Forrás: Kerületfejlesztési koncepció)

Védett fasor - Fővárosi védelem:

Emőd utca, Keve utca (Monostori, Rozgonyi Piroska utca, Szentendrei út Csillaghegyi szakasza, Szentendrei út Emőd utca és Monostor utcai szakasza, Királyok útja, Óbudai Gázgyár parti sétánya, Nánási út (Monostori út és Kalászi utca között, Zaránd utca, Kalászi utca, Dósa utca, Bécsi út (Nagyszombat utca és Vörösvári út között)).

Kerületi védettségű utcai fasorok, terek:

Vadgesztenye fasorok: Losonc utcai kettős fasor (34 db), Fürdő utca (46 db), Kiscelli kastély sétány (18 db), Kiscelli utca (a Bécsi úttól a kastélyig 48db), Petur utca, Szabadka utca (13 db).

Egyéb terek és fasorok: A Fő tér berkenye fái (22db), az Árpád fejedelem útja – és a Duna közötti ún. „Fás liget”(teljes állomány).

Kerületi védettség alatt álló faegyed: Kenyeres utca – zöldjuhar.

3.4.2.8 Egyéb városi zöldfelületek

A kerület zöldfelületi ellátottságát nem lehet pontosan meghatározni. A kerületi átlag a kerület által fenntartott zöldfelületekre vonatkozóan 17,7 m²/fő, a fővárosi fenntartású területekkel együtt a fenntartott parkfelület 25,2 m²/fő. Az adatokban a parkok burkolt felületei is benne vannak, viszont nem tartalmazzák a kerületben lévő erdők területét. A kerület zöldfelületi ellátottsága a negyedik a budapesti kerületek között (KSH). A zöldfelületek eloszlása egyenetlen, különösen kevés az egy főre jutó zöldfelület belső Óbuda –Újlak területén.

Óbuda-Békásmegyér kerületi önkormányzat tulajdonában lévő közterületek nagysága: 2,92 km², amelynek kb. 80%-a zöldfelület.

A zöldfelületeket tekintve az érvényben lévő kerületi Hulladékgazdálkodási program 2.1.1. Nem veszélyes hulladékok című fejezete (13.oldal) tartalmaz bővebb információt.

A lakosok által kitöltött kérdőívekből látszik, hogy aggódnak a zöldfelületek beépítése miatt. Nagyon sok lakos fejezte ki ellenérzését az újabb- és újabb lakóparkok kapcsán.

A kerület beépített területeinek és a zöldfelületeknek az aránya

<input type="checkbox"/> Kedvező			19	14,73%
<input type="checkbox"/> Megfelelő			48	37,21%
Tűrhető			28	21,71%
<input type="checkbox"/> Kedvezőtlen			34	26,36%

Lakóhelye környezetében a zöldfelület, park nagysága, elérhetősége

<input type="checkbox"/> Kedvező			38	29,23%
<input type="checkbox"/> Megfelelő			46	35,38%
Tűrhető			22	16,92%
<input type="checkbox"/> Kedvezőtlen			24	18,46%

A zöldfelületek, parkok állapota

<input type="checkbox"/> Kiváló			7	5,51%
<input type="checkbox"/> Megfelelő			29	22,83%
Tűrhető			36	28,35%
<input type="checkbox"/> Kedvezőtlen			55	43,31%

Erdők

A kerület területén lévő erdőterületek (593 ha, kevesebb, mint a kerület 5%-a) jelentős része a Budai-hegyekben található. A hegyvidék nagy része a Budai Tájvédelmi Körzet területe. A Hármashatár-hegy térsége elsődleges rendeltetése alapján parkerdő. A táj karakterét még meghatározzák a beerdősült Hármashatár-hegy, Vihar-hegy, Csúcs-hegy beépítetlen területei. A Budai Tájvédelmi Körzethez tartozó erdők kezelője a Pilisi Parkerdőgazdaság Rt. Budapesti Erdészete. Dolomiton megtelepedett erdőtársulások: cserszömörccs karsztbokorerdő (molyhos tölgy, virágos kőris, cserszömörce, bibircses kecskerágó, ostorménfa), karsztbokorerdő (virágos kőris, molyhos tölgy, budai berkenye, nagylevelű hárs). Mészköre jellemző társulások: sajmeggyes karsztbokorerdő (molyhos tölgy, virágos kőris, sajmeggy), hársas törmeléklejtő (nagylevelű hárs, magas kőris, hegyi juhar). Extrazonális bükkös (bükk, gyertyán, madárcseresznye). Az erdőket teljes egészében beépülő hegyoldalak határolják, a folyamat csak az övezettel védett erdők és jogszabályok tényleges betartásával állítható meg.

Temetők

A temetők zöldfelületi szempontból kiemelkedőek, a funkció, a biológiai aktivitás és az ökológiai érték alapján. A temetőkre egységesen fővárosi védettség vonatkozik. A kerületben található temetők:

- Óbudai temető: kiemelkedő ökológiai értékei: fasorok – 200 db vadgesztenye, 600 db kőris, 300 db korai juhar, 100 db egyéb fafaj (a fák értéke kb. 600 millió forint).
- Békásmegyeri urnatemető (1,7 ha) a korábbi régi temető helyén épült. Értékei az egykori hársfa és vadgesztenye kettős fasorok.

Cél 9. A természetvédelmi értékek állapotfelmérése, megőrzése és fejlesztése, jogszabályi háttérének összehangolása

- Feladat 1. A kerület számára jelentőséggel bíró növénytani, állattani, földtani, víztani és kultúrtörténeti értékek felkutatása (pl. Mocsárosdűlő, Götés-tó), állapotfelmérése, összegzése és adatbázis építése. A védettség felgyorsítása.
- Feladat 2. A kerületi védettségű területek felterjesztése fővárosi védelemre, a fővárosi körbe nem kerülő természeti értékekre védelmi program készítése.
- Feladat 3. Természetvédelmi támogatási alap létrehozása a más támogatási forráshoz nem tartozó területek védelmének biztosítására.
- Feladat 4. Tulajdon és kezelői viszonyok tisztázása
- Feladat 5. A Nemzeti Park Igazgatósággal és természetvédelmi tevékenységet végző civil szervezetekkel, valamint oktatási intézményekkel közösen tanösvények, helyszíni tájékoztatásra alkalmas ismertető táblák kihelyezése és ez alapján a tudatformálás erősítése.
- Feladat 6. A közterület felügyelet során a természeti értékek védelme és a természetkárosító emberek szankcionálása. A szabadidős célra kialakított Mátyás-hegy és Remete-hegy folyamatos karbantartása.
- Feladat 7. Bánya-rekultivációk befejezéséhez források előteremtése, pályázatok készítése.
- Feladat 8. Óbudai-sziget kerületi érdekeltségének erősítése, zöldfelületének megvédése.
- Feladat 9. Potenciális zöldfelület fejlesztési területek kerületi érdekeltségének meghatározása, a fejlesztés szakmai előkészítése (Óbudai sziget, Arany-patak, Mocsáros-dűlő, Római-part, bányarekultivációk, lakóparkok járulékos beruházásaként közparkok, strandok, sportterületek, erdők)
- Feladat 10. Zöldfelület-fejlesztési koncepció felülvizsgálata. Ehhez elengedhetetlen kiindulási alapként kellene egy részletes geodéziai felmérés, állapotfelmérés, digitális feldolgozással.
- Feladat 11. A kerület sorfáinak részletes felmérése és értékelése (hely, faj, méret, állapot, teendő, érték meghatározás) digitális feldolgozással.
- Feladat 12. Az újonnan épülő lakóparkok szabályozási terveiben a tényleges közpark-igény területi biztosítása. Az engedélyezés során az építendő közparkok tervezésének beépítése az engedélyezés folyamatába. Épületek használatbavételi engedélyeinek összekapcsolása a parkok megvalósításával és átadásával.

Cél 10. Vízminőség javítása

- Feladat 1. A felszíni vizek minőségének javítása, a közvetlen szennyvíz-bevezetések feltérképezése, megszüntetése, a revitalizáció előkészítése. (különösen az Aranyhegyi-patak vízminőségét tekintve és a természeti értékekben gazdag területekre (Mocsáros-dűlő, Götés-tó).
- Feladat 2. A kerületet határoló és a kerület területén lévő élővízfolyásokra, a talajvizre vonatkozó mérési eredmények kerületi adatbázisának létrehozása, meglévő adatbázisokra építve.
- Feladat 3. A kerületben fakadó források rehabilitálása.
- Feladat 4. Az Árpád forrás tulajdonviszonyainak rendezése, hasznosítása a kerület feladata.

3.5 Környezeti nevelés és kommunikáció

A környezeti nevelés, amely a fenntarthatóságra nevelést is jelenti igen összetett feladat. Fel kell ölelje a legkülönbözőbb közösségi és egyéni tevékenységek környezetre gyakorolt hatásait, az oktatással kapcsolatos kérdéskört, a városi életforma hatásait helyi-, gazdasági- és ösztársadalmi szempontok bonyolult rendszerét figyelembe véve. Ezeknek az információknak a lakosság különböző köreihez való hatékony eljuttatása igen nagy kihívás.

Alapelv, hogy a környezeti nevelés élethosszig tartó folyamat. A természetes és épített környezethez kapcsolt alapvető attitűdök már korai gyermekkorban kialakulnak, de az idők szemlélete is módosul. Eredmény akkor érhető el, ha minden korosztályra egyidőben, folyamatosan, egységesen hat a nevelés. A környezettudatos szemlélet elsajátításának feltétele, hogy az egyén tevékenyen kapcsolódjon be környezetének életébe.

A környezeti tudat kialakításában életkortól függően más és más eszközök lehetnek a segítségünkre. Ilyen eszközök a: családi nevelés; intézményes oktatás (gyermek- és fiatalkor); média; önkormányzati hatáskörbe tartozó eszközök; társadalmi szervezetek által felvállalt tevékenységek.

A második Nemzeti Környezetvédelmi Program (NKP II), a 2003 és 2008 közötti időszakra szóló környezeti célokat fogalmazza meg az Országgyűlés számára. A program megnevezi a 20 legfontosabb ágazati koncepciót, és meghatároz ezen felül több „különleges kezelést igénylő” területet. Ezeknek az első pontja a következő (a második pont az Éghajlatváltozási akcióprogram, amely ott ismertetve is van) :

A környezettudatosság növelésének akcióprogramja. Az akcióprogram specifikus és operatív célkitűzései közé tartozik többek közt a környezet- és természetvédelmi ismeretek terjesztése az oktatásban, a társadalom környezeti értékrendjének javítása, a társadalmi részvétel erősítése a döntéshozatalban.

A környezetvédelmi kérdőívre adott válaszokból látszik, hogy a lakók igénylik az információt környezetük állapotáról.

Fontosnak tartja-e hogy lakókörnyezetéről, a kerület környezeti állapotáról rendszeresen információhoz jusson?

<input type="checkbox"/> nagyon fontos			80	62,02%
<input type="checkbox"/> fontos			46	35,66%
<input type="checkbox"/> közömbös			2	1,55%
<input type="checkbox"/> felesleges			1	0,78%

3.5.1 Oktatási intézmények bevonása a tudatos környezetvédelemre nevelésbe

Az oktatás, a nevelés és a tudatformálás, mint humán eszközök igénybevétele a program következetes végrehajtásához elengedhetetlen. A környezeti nevelést az oktatási intézmények bevonásával kell elvégezni. Ebben a feladatban a kerület számára nagy segítségre lehet a Természet-és Környezetvédő Tanárok Egyesülete elérhető: <http://www.ttk.pte.hu/TKTE/>.

A kerületi óvodák csaknem mindegyikében törekednek a környezeti nevelést előtérbe helyező tevékenységek szervezésére. Az óvodák legtöbbszörében nagy népszerűségnek örvendett az erdei óvoda lehetősége, ahol lehetőség nyílt az erdei életközösség csoportos megismerésére. Az általános és

középiskolák esetében tanórákon, de a tanórán kívül is lehetőség nyílik a környezeti nevelésre, s a legtöbb intézményben szakköri vagy diákköri foglalkozásokon is szélesíthetik a fiatalok ismereteiket. Elmondható, hogy egyre több iskola él az erdei iskola módszerének lehetőségével, ahol tantervi keretekhez igazítottan intézményesen tudnak az osztály, vagy évfolyam-közösségek távolabbi tájakon, több, élménnyel teli napot eltölteni.

Az erdei óvodák, iskolák részére a környezeti neveléssel kapcsolatban a következő szervezeteket ajánljuk:

- Zöld Szív Ifjúsági Természetvédő Mozgalom
2013 Pomáz, Mátyás király 2. T/ Fax: /26/325-957
<http://www.c3.hu/~zsziv/2oldal.htm>
- Körlánc
Bp. ELTE Neveléstudományi Intézet
1075 Kazinczy u. 23-27. Telefon: (1) 343-0148, 343-7136 Fax: (1) 343-4454
<http://korlanc.uw.hu/index.html>
- Magyar Környezeti Nevelés Egyesület
1113 Budapest Zsombolyai u. 6. Tel 06-1-321-4796
<http://www.mkne.hu/>

illetve a kerületben található

- Független Ökológiai Központ Alapítvány
is foglalkozik környezeti neveléssel, elérhetőségük
Budapest 1035, Miklós tér 1. Tel.: (06 1) 368-62-29 Fax: (06 1) 250-15-46
<http://www.foek.hu/>

3.5.2 Tájékoztatás és információ-szolgáltatás

Az önkormányzat környezetvédelmi stratégiájának kialakításakor három, igen fontos nevelési, kommunikációs szempont merül fel a környezetvédelmi-szakmai, illetve a praktikus szempontokon túl:

- Mi növeli és tartja fenn Óbuda-Békásmegyer kerület lakosainak komfortérzetét?
- Mi vonzza az ide látogató turistákat?
- Mi sarkallja az itt-tartózkodókat arra, hogy környezetük állapotát fenntartsák, környezetüket gondozzák rövid és hosszabb távon is?

A korábbiakban felsorolt eljárások, lehetőségek alapján Óbuda-Békásmegyer kerületben az alábbi rendszer egyes részeinek, vagy egészének alkalmazását javasoljuk.

Kiadványok

Kedvező lehet az önkormányzati lapban tematikusan csoportosítani a különböző rendelkezéseket, információkat.

Az eseti önkormányzati kiadványokban (népszerűsítő kiadványok, plakátok, szórólapok) a környezetvédelem szemléletét üzenő, indirekt jelzéseket lehet akkor is elhelyezni, ha a kiadvány tárgya nem szorosan kapcsolódik a környezetvédelemhez.

Jelzésértékű, ráadásul kifizetődő, ha a kiadványok környezetbarát, újrafelhasznált papírból készülnek. Ugyanígy jelzésértékű például egy-egy természetfotó is.

Egy környezetvédelmi célú kiadvány támogatását maga az önkormányzat is kezdeményezheti (pl. pályázat kiírásával): kisebb ráfordítást igénylő, hosszú távon ható eredményt érhet el vele.

Nemcsak környezetvédelmi szempontból fontos az önkormányzat számára a kerület internetes megjelenésének színvonalas, modern felülete, vagyis a kerület honlapja. Ezen a felületen a jövőben kihasználhatók az interaktív lehetőségek is. Célszerűen felhasználhatók környezetvédelmi ügyekben is a tájékoztatás elektronikus formái, a hírlevél, levelezőlista és SMS-küldés.

A kerület honlapjának fejlesztése elősegíti az önkormányzat és a lakosság közötti kommunikáció hatékonyabbá tételét, a kerület polgárainak pontosabb, rugalmasabb tájékoztatását és tájékozódását, az egyszerűbb és pontosabb ügyintézés, az önkormányzat részéről pedig a lakossági igények pontosabb megismerését. Hozzájárul továbbá működő interaktív fórumokkal ahhoz is, hogy a lakosságnak és az érintett csoportoknak az internet nyújtotta keretek között, lehetősége legyen az önkormányzat döntéseinek pontos megismerésére és a döntéselőkészítő folyamatokban való aktív részvételre is. Ezért szükséges:

- Internetes fórum létrehozása az önkormányzat és a lakosság, valamint a lakosság egymás közötti párbeszédének fejlesztése céljából. Az interneten keresztül is lehessen kérdésekkel, észrevételekkel fordulni az önkormányzat illetékeseihez.
- Panasz-levelesláda.
- Részletes, folyamatosan aktualizált rendelettar.
- Közgyűlési meghívók és munkatervek folyamatos elérhetősége a portálon.
- Közgyűlési (esetleg bizottsági) előterjesztések elérhetősége a portálon. Megjegyezzük, hogy ma már működnek olyan önkormányzati portálok is, amelyeken az előterjesztések véleményezésének jogát az interneten keresztül is gyakorolhatják a lakók.
- Közgyűlési jegyzőkönyvek és határozatok elérhetősége a portálon.
- Lakossági fórumok időpontjának közzététele, pontos tájékoztatás.
- A képviselő testület tagjainak közvetlen elérhetőségéről információk (emailcím, vagy telefonszám).
- Óbuda c. újság elérhetősége a portálon.

Közvetlen kommunikáció, rendezvények

A lakossággal való közvetlen találkozások során (lakossági fórumokon, illetve a különböző előadásokon: megnyitók, konferenciák stb.) javasoljuk, hogy az önkormányzat képviselője ne csak a környezetvédelem általános fontosságát hangsúlyozza, hanem annak praktikus, mindennapi hasznát, hosszabb távon a komfortérzet növekedését, a gazdasági szempontokat is. A programokban foglalt célkitűzések és az azokat szolgáló intézkedések ilyen, a környezet állapotát érzékelhetően javító lépések, így az intézkedések közül az alkalomnak megfelelőek kiemelése önmagában is javasolható.

Mindenképpen javasoljuk, hogy az önkormányzat aktív szervezőként vegyen részt a fontosabb környezetvédelmi rendezvények szervezésében. Fontos, hogy az önkormányzat egyeztessen az iskolákkal, művelődési központokkal, nagyobb szórakoztató központokkal.

Ilyen többé-kevésbé lefedett rendezvények az úgynevezett **jeles napok** (Föld napja, Madarak és fák napja stb.). Javasoljuk, hogy az önkormányzat segítse az iskolákat és más kezdeményezőket, hogy rendezvényük minél szélesebb körhöz jusson el, illetve, hogy helyszínül a kerület parkjait, zöldterületeit használják. Rendezvényként bonyolítható egy-egy nagyobb **faültetés vagy virágosítás**.

Nem lefedett, kifejezetten önkormányzati profilba illő rendezvény lehet például:

- Mintaprogramok indítása növényzet telepítésére;
- Ismeretterjesztő programok (pl. komposztálás, gyakorlati tanácsadással);
- Környezetvédelmi technikákat bemutató tanfolyamok, bemutatók;
- Alternatív mini-konferenciák, találkozók tanárok, nyugdíjasok stb. számára.

Adott környezetvédelmi célok, civil aktivitás támogatása

Lehetőségek a civil aktivitás serkentésére: Az önkormányzat szervezhet **versenyeket** is. Az önkormányzat alapíthat **díjakat**. A díj legyen jelképes és a cél egyértelmű. A **védnökség** lényegesen

kevesebb ráfordítást igényel, mint a díj alapítása. Az önkormányzat, ha lehetőségei engedik, **rendszeres támogatást** is nyújthat.

Nagyon fontos megemlíteni, hogy a kerület nemrég indított egy természetjáró csoportot és ennek keretében a kerület lakosai megismerhetik a kerületben található egyedülálló természeti értékeket. A természetjáró csoportot Somlói Viktória vezeti. Az időpontokról és a helyszínekről Óbuda-Békásmegyér kerület honlapján lehet tájékozódni, illetve természetesen személyesen, vagy telefonon is.

A természetjáró felfedező utak szimbóluma a következő:



3.5.3 Pályázatok kiírása

Érdemes gyakran, rendszeresen kiírni környezetvédelmi pályázatokat. Ezek lehetnek az **intézmények** számára kiírt pályázatok vagy közvetlenül a **lakosokhoz** szóló pályázat. Ez utóbbi elsősorban nem konkrét haszonnal jár de jelentős mértékben támogatja a civil aktivitás kialakulását és fenntartását, ha egy-egy csoport bevonható a környezetvédelmi tevékenységbe.

Példaként környezetvédelmi pályázat lehet:

- adatgyűjtés a korábban az III. kerület területén található védett, vagy védendő természetvédelmi értékekről;
- kert- vagy parkrészletterv, park egyes tereinek átalakítása stb.;
- szabadtéri programok megszervezése (adott célcsoportnak vagy adott alkalomra);
- Zöld iskola-zöld sarok pályázat;
- Öröm-bánat térkép készítése;
- Egészséges iskolabüfé pályázat;
- Mindennapi élet zöldítése stb.

Cél 11. Kommunikáció fejlesztése

Feladat 1. A környezetvédelmi témájú intézkedések, ismeretek széles körű hozzáféréseinek elősegítése. Internetes fórum létrehozása az önkormányzat és a lakosság, valamint a lakosság egymás közötti párbeszédének fejlesztése céljából.

Feladat 2. A környezettel kapcsolatos adatok nyilvánosságának biztosítása.

Feladat 3. A lakossággal való közvetlen találkozások szorgalmazása. Fontos ügyekben kampányok szervezése a lakosság számára az érintettek bevonásával.

Cél 12. Önkormányzati szabályozás fejlesztése

Feladat 1. Az önkormányzat környezetvédelmi tárgyú rendeleteinek módosítása a jogszabályi módosítások, a telepengedélyezések tapasztalatai és a környezetvédelmi program megfontolásai alapján.

Feladat 2. Az önkormányzat környezetvédelmi alapjának az áttekintése, szükséges intézkedések meghozatala, az alap megóvása.

Feladat 3. Az Önkormányzat minőségirányítási rendszerében jelenjen meg az ökoaudit.

Cél 13. A környezeti nevelés fejlesztése

Feladat 1. Környezetvédelmi rendezvények szervezése.

Feladat 2. Kerületi szintű környezeti nevelési koncepció elkészítése.

Feladat 3. Az Ökoiskola Hálózathoz való csatlakozás támogatása (www.okoiskola.hu).

3.6 Együttműködés a környezet védelméért

A környezet védelmében elengedhetetlen a különböző kerületi érdekcsoportok együttműködése.

Az együttműködés területei:

- A társadalmi igények felmérése és megfogalmazása, kommunikálása a döntéshozók felé.
- Információk visszacsatolása, a döntések megfelelő közvetítése az érintettekhez.
- Az összehangolt, korrekt, folyamatos információáramlás alapján történő együttműködés.
- A civil szervezetek humán erőforrásainak bevonása, munkájuk elismerése.
- Közös, hatékony lobbitevékenység, mely előrelépést jelent a folyamatok véghezvitelében.
- Együttműködés különböző projektek kidolgozásában, közös pályázatok megírásában.
- A fentiek megvalósulása és sikere attól függ, hogy a fejlesztési folyamatban hogyan vesznek részt a különböző társadalmi csoportok.

3.6.1 Önkormányzat

Az önkormányzat népszerűségét növeli, ha egyértelműen pozitív és mindenki érdekét szolgáló területekre – mint például a környezetvédelem – nagyobb figyelmet fordít.

Önkormányzati intézmények példamutatása: környezetbarát iroda

Az utóbbi években számos műszaki eszköz került kereskedelmi forgalomba, amelyekkel jelentős víz- és energia-megtakarítás érhető el. Ezek alkalmazása a kedvező környezeti hatás mellett csökkenti a költségeket, valamint referenciaként szolgál a kerület lakossága számára, hitelesebbé teszi a környezetvédelmi intézkedéseket. Számos eszköz, berendezés alkalmazása önmagában is gazdaságos, ráadásul az energiatakarékossági intézkedésekre többféle támogatási forrás is megpályázható.

Ennek elterjesztése érdekében:

- Célszerű első lépésben fölmérni az önkormányzati intézményekben az energia- és víztakarékossági intézkedéseket, ezt követően költségvetési döntés hozható az intézkedések finanszírozásáról.
- Jelentős víz- és energia-megtakarítási lehetőségek valósíthatók meg a társasházaknál is. Az önkormányzati tulajdonú társasházakban ez közvetlenül önkormányzati feladat, azonban magántulajdonú épületeknél is indokolt támogatni az ilyen intézkedéseket.
- Javasolt a minél teljesebb körű szelektív hulladékkezelés bevezetése az önkormányzati intézményekben, valamint hulladékcsökkentésre irányuló intézkedések megtétele.
- Javasoljuk az újrahasznosított papírból, műanyagból készült termékek használatát, ennek megfelelő propagálása mellett.

A lakossági kérdőívekből a lakosok véleménye alapján javaslatokat kaptunk arra, hogy a válaszadók véleménye alapján melyek lennének az Önkormányzat feladatai – ezen válaszokat részletesen a 20. számú mellékletben ismertetjük kerületrészenként. Itt csak néhány gondolatot sorolunk fel példaként. A lakosok véleménye alapján az Önkormányzat környezetvédelmi feladatai többnyire a következők lennének:

Ön szerint a kerület önkormányzata milyen további feladatokat kellene vállaljon a kerület környezeti állapotának javítása érdekében?

- határozott, kemény fellépés a környezetrongálókkal szemben;
- reagáljanak a lakosság bejelentéseire;
- bírságozzák meg az elkövetőket;
- lássa el a jelenlegi feladatait;
- ne engedélyezzen több beépítést;

- alakítson ki autómentes zónákat;
- támogassa a panelházak energiatakarékosági programjait;
- közmunkák bevezetése/növelése;
- ellenőrzések/büntetések fokozása;
- lakosság tájékoztatásának fokozása;
- építési engedélyek kiadásának előminősítése (jobb minőségben);
- nincs sétálóutca;
- közterület-tisztántartás, közmunka;
- jogszabályok betartatása, büntetések;
- közkultúra javulásának elősegítése (pályázatok a zöldterület karbantartására, szépítése, versenyek társasházak között, adókedvezmény a virággal beültetett házaknak, lakásoknak);
- közterület tisztítására több közmunkát és park-gondozást;
- szervezettebb, rendszeresebb takarítás;
- a kerti csapok nem működnek, így a locsolás sem megoldott;
- a járdák akadálymentesítése szükséges (babakocsik, mozgássérültek számára);
- közmunkaprogram;
- megfelelő hatásgyakorlással a főváros felé;
- a kiadott munka megvalósítását ellenőrizni;
- a tizenéveseket is bevonni a környezetvédelmi munkákba, pl. bicikli görzenál építése, futbalpálya rendbetétele;
- konténerek időszakos kihelyezése;
- ösztönözze az erkélyek virágosítását;
- több és nagyobb mértékű ellenőrzés;
- a Pete Ferenc tér megvédése;
- a randalírozók kitiltása;
- a hajléktalanok rendszabályozása;
- rendes parkolás betartatása.

3.6.2 Helyi civil szervezetek

A civil szervezetekkel való együttműködés különösen fontos. A civil szervezetek listája megtalálható a kerület honlapján: http://uj.obuda.hu/civil_szervezetek.

Ezek alapján a helyi érdekvédelmi egyesületek a következők:

- **Aquincum-Mocsáros Egyesület**
1031 Budapest, Szentendrei út 206.,
1031 Gladiátor u. 33. Tel: 242-2739 Képviselő: Progli Gabriella
e-mail: mocsaros@freemail.hu
- **Csillaghegyi Polgári Kör Egyesület**
1038 Budapest, Valéria utca 4-6. Tel: 240-9065 Képviselő: Debreczeny István
- **Gázgyári Lakótelepi Egyesület**
1031 Budapest, Sújtás utca 3. Képviselő: Rákos Iván
- **Óbuda Hegyvidékiek Egyesülete**
1037 Budapest, Toronya utca 33. Tel: 430-1326;06-30-230-6994 Képviselő: Felcsuti László
e-mail: egyesulet@ohegy.hu

- **Óbuda-Békásmegyer Polgárőr Egyesület**
1039 Budapest, Boglár utca 12. Tel: 244-3986 Képviselő: Katona István
- **Rómaifürdő Település-értékvédelmi Egylet**
1031 Budapest, Rozgonyi P. utca 18/b. Tel: 388-8999 Képviselő:Ébert Ágoston
- **S.O.S Békásmegyerért Egyesület**
1038 Budapest, Ádám u. 9-10/c Tel: 363-2355 e-mail: richvalsky@axelero.hu
Képviselő: Richvalsky Tibor
- **Új Óbudai Lakóterületi Egyesület**
1033 Budapest, Meggyfa utca 33. Tel: 388-0216 Képviselő: Schrötl Jenőné
- **Ürömhegy-Aranyhegy Érdekvédelmi Egyesület**
1037 Budapest, Jeles utca 97-99/B. Tel: 387-3524 Képviselő: Imre Károly
- **Óbuda-Hegyvidéiek Egyesülete**
1037 Budapest, Toronya u. 33. Táborhegyi Népház Tel: 430-1326 (iroda), 368-9406
e-mail: egyesulet@ohegy.hu
honlap: www.ohegy.hu
- **Aquincumi Baráti Kör**
1031 Budapest, Szentendrei út 139. Tel: 250-1650, 430-1083
e-mail: aquincum@iif.hu; aq.barati.kor@freemail.hu
Képviselő: Lengyelne Kurucz Katalin

3.6.3 Országos civil szervezetek

A környezeti problémák terén a tényleges előrelépés csak a hétköznapokban is érvényesülő szemléletváltozással együtt érhető el. Ebben lehet kimagasló szerepe azoknak a lakossági egyesületeknek, civil szervezeteknek, amelyek felvállalják a környezetükben élők körében a környezet javítása érdekében szükséges aktivitások szervezését, illetve az ehhez szükséges tudatosság-növelést.

Budapesten a civil szervezetek több esetben bizonyos téma köré csoportosulva alakultak meg. A kerületi önkormányzatnak ajánlott felvennie a kapcsolatot a következő civil szervezetekkel:

- **Független Ökológiai Központ Alapítvány**
Elérhetőség: <http://www.foek.hu/>
Budapest 1035, Miklós tér 1. Tel.: (06 1) 368-62-29, Fax: (06 1) 250-15-46,
Email: office@foek.hu

Főbb tevékenységek:

- Szaktanácsadás a fenntartható építés témakörében;
- Zöld könyvtár fenntartása;
- Tájvédelmi oktatóközpont üzemeltetése;
- Civil környezetvédelem, cselekvő természetvédelem akcióinak anyagi és szakmai támogatása;
- Természet- és környezetvédelmi akciók szervezése;
- Környezeti nevelés, oktatás, képzés, szemléletformálás;

- Az alkalmazott ökológia elveinek és eredményeinek terjesztése és érvényesítése egyének és közösségek életében.

- **Greenpeace Magyarország Egyesület**

Elérhetőség: www.greenpeace.hu

1022 Budapest Hankóczy Jenő u. 35. Tel: +36-1-392-7663 Fax: +36-1-200-8484

E-mail: info@greenpeace.hu

A Greenpeace egy nemzetközi szervezet, mely a világ 41 országában rendelkezik irodával. A Greenpeace nemzetközi környezetvédő szervezet 2002. júniusában nyitotta meg magyarországi irodáját. Az elmúlt évek alatt a szervezet nemcsak országos ismertségre tett szert, hanem a környezetvédelmi kérdésekben a lakosság véleményét is befolyásoló erővé vált. Az eltelt évek során hazánkban a szervezet fellépett a Tisza védelmében, a génmanipulált élelmiszerek és vetőmagok elterjedése ellen, felhívta a figyelmet a Paksi Atomerőműben bekövetkezett problémákra, valamint ezirányú kampányának eredményeképp Magyarország tagja lett a bálnák védelmét garantáló nemzetközi testületnek, a Nemzetközi Bálnavadászati Tanácsnak. A Greenpeace legemlékezetesebb magyarországi fellépése a Zengőre tervezett NATO lokátorhoz kapcsolódik. A Civilek a Zengőért Mozgalommal, a Védegylettel és az MTVSZ-el alkotott szövetség meg tudta óvni a Zengő-hegy fáit és védett virágait a nemzetközi katonai szervezet környezetpusztító beruházásától. A Greenpeace komolyan foglalkozik az éghajlatváltozás problémájával, ezzel kapcsolatban több kiadványuk is készült.

- **Védegylet**

Elérhetőség: <http://www.vedegylet.hu/>

1114 Budapest, Bartók Béla út 19. Tel: (1) 279-15-95, Fax: (1) 279-15-96,

e-mail: iroda@vedegylet.hu

Nagy figyelmet fordítanak fővárosunk és az agglomeráció környezetvédelmi állapotára, különösen a zöldterületek védelmére. Együttműködnek a fővárosi és több kerületi önkormányzattal a környezetvédelmi szempontok hatékonyabb érvényesítése érdekében. Munkacsoportjaik: Jövő Nemzedékek Képviselője, az Erdők, az Egészségügy, vagy az Alternatív Gazdaság és Globalizációkritika.

- **Magyar Természetvédők Szövetsége**

Elérhetőség: <http://www.mtvosz.hu/>

1091 Budapest, Üllői út 91/b. Telefon: (1) 216-7297 Telefax: (1) 216-7295

info@mtvosz.hu

A Magyar Természetvédők Szövetsége (MTVSz) 1989-ben alakult 32 tagcsoporttal. Az elmúlt 10 évben taglétszámunk többszörösére nőtt, s így a jelenlegi közel 33 ezres tagságunk 109 tagszervezetben fejt ki tevékenységét. A Szövetség legfőbb célja a természet egészének a védelme, s ennek érdekében állította programja középpontjába a fenntartható fejlődés megvalósításának elősegítését. A Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia stratégia környezeti vizsgálatát az Ökológiai Intézet a Fenntartható Fejlődésért Alapítvány irányítja, a társadalmi részvétel szervezését a Magyar Természetvédők Szövetsége végzi.

Programjaik a következő területeket fedik le:

- Fenntartható fejlődés és környezetpolitika;
- Vidékfejlesztés és mezőgazdaság;
- Természetvédelem;
- Génmanipuláció;
- Bankfigyelő;
- Ipar és környezetvédelem;

- Éghajlatváltozás;
- Élelmiszerbiztonság;
- Környezeti nevelés;
- Regionális politika.

- **Hulladék Munkaszövetség (Humusz)**

Elérhetőség: www.humusz.hu

Cím: 1111. Bp. Saru u. 11. Telefon: 1/386-2648

A Hulladék Munkaszövetség 18 magyar környezetvédő szervezet által alapított független társadalmi szervezet. A Humusz fenntart egy hulladékos lakossági tanácsadó irodát, mely tagja a Környezeti Tanácsadó Irodák (KÖT) hálózatának, interaktív oktatóközpontot és kiállítást kínálnak a gyerekeknek, Irodaházi Papírgyűjtő Programokat üzemeltet és tájékoztatja a lakosokat a hulladék gazdálkodás helyes módszereiről. Az egyik kapcsolódó honlapjukon a megelőzéssel kapcsolatban nyújtanak információt. Ez a honlap itt elérhető: <http://megelozes.humusz.hu/>

- **Energia Klub Környezetvédelmi Egyesület**

Elérhetőség: <http://www.energiaklub.hu/hu/>

1056 Budapest Szerb u. 17-19. Tel: 411-35-20 Fax: 411-35-29

E-mail: energiaklub@energiaklub.hu

Programjaik a következő területeket fedik le:

- Megújuló energia;
- Energia-hatékonyság;
- Klímavédelem;
- Nukleáris biztonság;
- Energia.politika.

- **Levegő Munkacsoport**

Elérhetőség: www.levego.hu

Iroda: 1075 Budapest, Károly körút 3/a. III. emelet 2. Telefon: 411-0509 Fax: 266-0150

E-mail: levego@levego.hu

Programjaik a következő területeket fedik le:

- Közlekedés;
- Éghajlat változás;
- Környezeti nevelés;
- Légszennyezés;
- Településügy – építésügy;
- Vegyi anyagok.

- **World Wide Life Fund (WWF)**

Elérhetőség: <http://www.wwf.hu/>

Cím: Budapest, 1124 Németvölgyi út 78/B Tel.: (1)214-5554 Fax: (1)212-9353

E-mail: panda@wwf.hu

A WWF célja a biológiai sokféleség megőrzése, a környezeti szennyezések csökkentése és a természeti erőforrások hosszú távon fenntartható használatának elősegítése. Tevékenységeiket azokra az ökorégiókra összpontosítják, amelyek a biológiai sokféleség megőrzése szempontjából különösen jelentősek, vagyis az erdőkre, az édesvizekre, az óceánokra és partjaikra. Ezen kívül foglalkoznak az éghajlatváltozás mérséklésével és

következményeivel, valamint a mérgező hatású és szennyező anyagok csökkentésével. Így próbálják elősegíteni a természeti erőforrások hosszú távon fenntartható használatát, megóvva a természet értékeit a jövő generációi számára.

3.6.4 Lakosság

A lakosság az Óbuda című újság megfelelő rovataiból rendszeresen tájékozódhat a környezetvédelem kérdéseiről, de, amint a lakosság által visszaküldött kérdőívekből is kiderül, ennél nagyobb méretű tájékoztatásra tartanak igényt.

Fontosnak tartja-e hogy lakókörnyezetéről, a kerület környezeti állapotáról rendszeresen információhoz jusson?

<input type="checkbox"/> nagyon fontos			80	62,02%
<input type="checkbox"/> fontos			46	35,66%
<input type="checkbox"/> közömbös			2	1,55%
<input type="checkbox"/> felesleges			1	0,78%

A lakosság kerület környezeti állapotáról, valamint a kapcsolódó teendőkről alkotott véleményét kérdőívekkel és az ezekre adott válaszok értékelésével próbáltuk megismerni. A kérdőívek összesítését a 20. számú melléklet tartalmazza, amelynek rövid értékelése már nagyrészt bemutatásra került jelen a program megfelelő fejezeteinél. Az eddigiekben nem közölt lakossági véleményeket és a kérdésekre adott válaszok arányát most ismertetjük:

Szórakozási, pihenési, sportolási célt szolgáló területek és lehetőségek a kerületben

Kiváló			5	3,94%
Megfelelo			56	44,09%
Tűrhető			39	30,71%
Kedvezőtlen			27	21,26%

Lakóhelye és munkahelye közötti közlekedés, a tömegközlekedési eszközök elérhetősége

Kiváló			24	18,90%
Megfelelo			67	52,76%
Tűrhető			23	18,11%
Kedvezőtlen			13	10,24%

A kerületben található közlekedési útvonalak állapota

Kiváló			6	4,65%
Megfelelo			39	30,23%
Tűrhető			55	42,64%
Kedvezőtlen			29	22,48%

Az autós közlekedés és a parkolás rendszere és színvonala

Kiváló			5	4,03%
Megfelelo			33	26,61%
Tűrhető			40	32,26%
Kedvezőtlen			46	37,10%

Gyalogos és kerékpáros közlekedési lehetőségek

Kiváló			7	5,51%
Megfelelo			41	32,28%
Tűrhető			49	38,58%
Kedvezőtlen			30	23,62%

A lakók többségének véleménye szerint:

- Kevés a kerékpárút a kerületben;
- Nincs megoldva a vízelvezetés;
- A kerület honlapját érdemes lenne fejleszteni, pl. lakossági fórumok, gyakran intézett kérdések rovatokat lehet ott indítani;
- Az Óbuda újságot is lehessen interneten olvasni (a kerület honlapján);
- Interneten keresztül is el lehessen indítani a kerület önkormányzatának hatáskörébe tartozó engedélyezési eljárásokat;
- Környezetvédelmi fórum létrehozása;
- A közös képviselők részére megtartott fórumokat folytatni kell;
- Nagy méretű a parkok, zöldfelületek gondozatlansága;
- Csillaghegyen sok panasz érkezett arra, hogy a Dózsa Gy. u - Ürömi út és kereszteződés nagyon kedvezőtlen, életveszélyes;
- Kevés a térfigyelő-rendszer;
- Ürömi út nagyon szűk, életveszélyes;
- Felül kellene vizsgálni a lakóparkok építési engedélyeit környezetvédelmi szempontból;
- A zöldfelületek beépítése komoly probléma (hegyek, Róka hegyi lakóparkok);
- Az önkormányzatnak a lakóparkok építési engedélye kiadása előtt konzultálnia kellene a lakosokkal;
- Pozitívum, hogy nem kell a parkolásért fizetni, de nagyon nehéz parkolni;
- Nincs trafipax, rengeteg az autó és túl gyorsan hajtanak;
- A lakosok pontos tájékoztatást szeretnének, hogy milyen hulladékfajtát hova kell tenni a hulladékszigeteken (pl. papírzsébkendő, Tetra Pak doboz stb.);
- A Testvérhegyi úti hulladékudvar megközelítése nagyon rossz, nem jó helyszínen van;
- Kaszásdűlőn igény van a hulladékgyűjtő udvarok létesítésére és elérhetőségeinek biztosítására;
- Több helyen is szükség lenne hulladékgyűjtő edényzet kihelyezésére;
- A hulladékgyűjtő szigetek gyorsan megtelnek, szemetes a környékük;
- A lakosok igénylik az önkormányzattól, hogy tegyen intézkedéseket a veszélyes anyagok égetése megszüntetéséért;
- Mocsárosban és a hegyvidéken sok az illegális égetés;
- Szakemberek végezzék a kertészeti munkákat;
- Zöldfelületek, fasorok állapota: a fapótlások rendre elmaradnak, ha pótolják is őket, a későbbiekben nem ellenőrzik állapotukat, nincs ápolás. A száraz fákat nem vágják ki.
- Csillaghegyi panasz: a repülőgépek nagyon közel repülnek a házakhoz, régebben ez nem volt így;
- A Független Ökológiai Központ 2 javaslata a következő:
 - Szervezetünk tevékenysége közvetlenül érinti a kerületet a honlapunkról kaphatnak róla tájékoztatást: www.foek.hu
 - Ezek közül kiemelném a <http://fenntarthato.hu> tudásbázisunkat, mely elsősorban a fenntartható építéssel foglalkozik az anyag, az épület és a település szintjén. Lehetne egyik mintaterületünk Óbuda is.
- Olyan térkép elkészítése, ahol a nevezetességeken kívül szerepelnek a kerékpárutak, a hulladékgyűjtő helyek, víznyerő helyek, illemhelyek, kutya-futtatók, parkok és játszótérek;
- Zöld napok rendezése összefogásban;

- Zöld sorok az Óbuda újságban;
- Nagyon jó, hogy bevezették a zöld hulladék gyűjtését (Testvérhegy);
- Illetve többen személyesen is szeretnék javítani a környezet állapotán, önkéntesen, szervezett keretek között is.

Cél 14. Együttműködés kialakítása a környezet védelme érdekében

Feladat 1. Legyen összehangolt, céltudatos együttműködés a Polgármesteri Hivatal irodái az önkormányzat bizottságai között a program megvalósítására. A település oktatáspolitikai koncepciójában érvényesüljenek a környezeti nevelés követelményei.

Feladat 2. Együttműködés más önkormányzatokkal, állami szervekkel.

Feladat 3. A civil szervezetek számára kiírt környezetfejlesztési pályázatokat – különösen a zöldfelületek gyarapításának témakörében – legalább 100 %-kal meg kell növelni.

Feladat 4. Ki kell dolgozni és gyakorolni kell a kerület által megvalósított beruházások előkészítése során a lakossági információcserére vonatkozó eljárásrendet.

Feladat 5. Létre kell hozni a kerületi környezeti tájékoztató központot, amely Internet-honlappal, papíralapú kiadványokkal, és személyes tanácsadással is rendelkezésére áll környezeti kérdésekben a civil és a gazdálkodó szervezeteknek, illetve az érdeklődő magánszemélyeknek különösen a környezetbarát közlekedés, az energia-megtakarítás, klímaváltozás és a zöldfelület-fejlesztés témaköreiben.

Feladat 6. A kerületi minőségi környezet alakulásáról, a megtett lépésekről a program célállapot-jellemzői alapján évente beszámolót kell készíteni, és azt nyilvánosságra kell hozni. Ez a beszámoló feltárja, milyen forrásokra támaszkodhatunk a környezetvédelmi célok megvalósításában, azaz tartalmazza a helyi közösség erőforrásait.

3.7 A környezetvédelmi feladatok megvalósításának pénzügyi háttere

3.7.1 Pénzügyi háttér, források

A környezetvédelmi fejlesztésekre több pályázati lehetőség is rendelkezésre áll. Ez lehet Európai Unió támogatás, vagy a helyi önkormányzat által nyújtott pályázati lehetőség egyaránt.

3.7.1.1 EU-s támogatási lehetőségek

Ezek közül kiemelkedik a Környezet és Energia Operatív Program (KEOP). A Környezet és Energia Operatív programon keresztül lehetőség van különböző környezetvédelmi pályázatok által támogatást nyerni. A KEOP dokumentumai itt letölthetők: <http://www.nfu.hu/palyazatok>. A támogatás az Európai Regionális Fejlesztési Alap és a Magyar Köztársaság költségvetése társfinanszírozásában valósul meg.

Környezet és Energia Operatív Program

A következő pályázati lehetőségek érinthetik Óbuda-Békásmegyer önkormányzatot illetve a területen lévő intézményeket:

1. Kódszám: KEOP-1.2.0.
Pályázat neve: Szennyvízelvezetés és tisztítás.
Rendelkezésre álló forrás: A konstrukció keretében a projektek megvalósítására 188,63 milliárd Forint áll rendelkezésre a 2007-2008. időszakban.
2. Kódszám: KEOP-1.3.0.
Pályázat neve: Ivóvízminőség-javítás.
Rendelkezésre álló forrás: A konstrukció keretében a projektek megvalósítására 56,30 milliárd Forint áll rendelkezésre a 2007-2008. időszakban.
3. Kódszám: KEOP-2.3.0.
Pályázat neve: A települési szilárdhulladék-lerakókat érintő térségi szintű rekultivációs programok elvégzése.
Rendelkezésre álló forrás: A konstrukció keretében a projektek megvalósítására 59,27 milliárd forint áll rendelkezésre a 2007-2008. időszakban.
4. Kódszám: KEOP-2007-4.1.
Pályázat neve: Hő- és/vagy villamosenergia-előállítás támogatása megújuló energiaforrásból.
Támogatható tevékenységek köre:
 - a) Megújuló bazisú szilárd tüzelőanyag előkészítése,
 - b) Biomassza-felhasználás,
 - c) Biológiai hulladék alapú biogáz termelés és felhasználás,
 - d) Geotermikus energia hasznosítása,
 - e) Hőszivattyús rendszerek telepítése,
 - f) Napenergia hasznosítása,
 - g) Vízenergia-hasznosítás,
 - h) Szélenergia-hasznosítás,
 - i) Megújuló energiaforrásokat hasznosító közösségi távfűtő rendszerek kialakítása, korszerűsítése.
Rendelkezésre álló forrás: A pályázat meghirdetésekor a támogatásra rendelkezésre álló tervezett keretösszeg 2007-2008 évre 13,26 milliárd Forint.

5. Kódszám:KEOP-2007-5.1.

Pályázat neve: Energetikai hatékonyság fokozása.

A prioritás célja az épületek (különös tekintettel a központi es helyi költségvetési szervek épületeire és az egyéb középületekre, de egyben a vállalkozások üzemi és irodaépületeire is), valamint a távhőszolgáltatók és –termelők energia-takarékosság, - hatékonyság fokozására irányuló beruházásainak elősegítése, vissza nem térítendő támogatás formájában.

Rendelkezésre álló forrás: A pályázat meghirdetésekor a támogatásra rendelkezésre álló tervezett keretösszeg 2007-2008 évre 8,76 milliárd Forint.

6. Kódszám: KEOP-2007-5.2.

Pályázat neve: Harmadik feles finanszírozás.

A pályázat a a költségvetési szervek fenntartóinak az intézményeiben, az egyházak és alapítványok intézményeiben (továbbiakban intézmények) található, jelenleg elavult és pazarló elektromos, világítási, és fűtési rendszereinek korszerűsítését támogatja.

Rendelkezésre álló forrás: A jelen pályázati konstrukció keretében 2007-2013. közötti időszakban 15 milliárd Ft, 2007-08 között 1,84 milliárd Ft áll rendelkezésre.

Közép Magyarország Regionális Fejlesztési Tanács

Ezen felül Óbuda-Békásmegyer kerületnek lehetősége van pályázni a Közép Magyarország Regionális Fejlesztési Tanács forrásaira is. Ezekről bővebb információ itt található: http://www.kozpontiregio.hu/hu_index.html

Ismét lehetőség van kiemelt projektek benyújtására annak érdekében, hogy a Közép-Magyarországi Operatív Program 2007-2008-as Akciótervében (KMAT) nevesítésre kerülhessenek. Kiemelt projektet az alábbi témakörökben lehet beadni:

- Közúti elérhetőség javítása - A régió belüli közlekedési kapcsolatok fejlesztése (KMAT 2.1.1 konstrukció/ A komponens);
- A közösségi közlekedés versenyképességének javítása - A közösségi közlekedés fejlesztése (KMAT 2.3.1 konstrukció/ A komponens);
- A turisztikai vonzerő- és termékfejlesztés előmozdítása (KMAT 3.1.1 konstrukció);
- Vízgazdálkodási és rekultivációs tevékenységek - Helyi és térségi jelentőségű vízrendszerek rekonstrukciója és fejlesztése (KMAT 3.3.1 konstrukció/ C komponens);
- Közép-magyarországi régió fekvőbeteg szakellátási intézményrendszerének fejlesztése - Súlyponti intézmények és a kiemelt régiós feladatokat végző kórházak korszerűsítése (KMAT 4.3.1 konstrukció/ A komponens);
- Bentlakásos intézmények korszerűsítése - Bentlakásos intézmények kiváltása (KMAT 4.4.1 konstrukció/ A komponens).

3.7.1.2 Önkormányzati pályázati lehetőség

Az EU-s támogatási lehetőségeken felül Óbuda-Békásmegyer lakosainak lehetősége van a helyi önkormányzat által nyújtott támogatást is igénybe venni. Ezekről további információ itt található: http://uj.obuda.hu/hivatal_palyazatok. Liebmann Katalin tájékoztatása alapján az önkormányzatnak egyetlen környezetvédelmi célú pályázata van, ennek célja pedig a zöldfelületek megóvása. Ezt „zöldforrás” pályázatnak is hívják, évente egyszer, tavasszal kerül meghirdetésre a társasházak részére. A megpályázható összeg 200 000 Forint és az önkormányzat saját költségvetéséből fedezi ezt az összeget; a pénz a házak előtti zöldfelület felújítására fordítható.

3.7.2 Végrehajtás és ellenőrzés

Minden program annyit ér, amennyi abból megvalósul. Ezért a Környezetvédelmi program II/II. kötete, a Cselekvési program a feladatokat részletesen ütemezi, hat évre lebontja, kiegészítve az

anyagi háttér lehetőség szerinti kibontásával. Ezért továbbra is fenn kell tartani az első programnál alkalmazott azon kitételt, hogy a kerületi önkormányzat kétévenként felülvizsgálja a megvalósulás ütemét, arányát, és a tapasztalatok alapján végrehajtja a szükséges korrekciókat. A hazai gyakorlat szerint is a hatéves ciklusra tervezett feladatokat (2008-2014) két éves időszakonként érdemes újragondolni, esetleg a prioritások módosulásával megváltoztatni. Ez jelen esetben a 2008-2014 évek közötti programozási ciklus esetében, a 2009-2010 évek tevékenységeinek a konkrét feladatmeghatározását jelenti. Az ellenőrzés során külön figyelmet kell fordítani a feladat felelősségi körére, a feladat időbeni megvalósulásának hatékonyságára indikátorok, mérőszámok alkalmazásával. A feladat végrehajtása során kiemelt szerepe van a kontrollingnak is. A jelen keretek között felülvizsgálatra került program 2002-ben készült el.

Cél 15 A program végrehajtásának ellenőrzése

Feladat 1. Az önkormányzat kísérelje különös figyelemmel a program végrehajtását és évente készítsen jelentést a végrehajtás mértékéről, az akadályokról, azok megoldásáról és törekedjen rá, hogy a kerület környezetvédelmi programjában célul tűzött feladatok, előírások, tervek és célkitűzések betartásra kerüljenek, érvényesüljenek.

3.8 Mellékletek

- 1.sz. Melléklet – Óbuda-Békásmegyer részletes térképe
2. sz. Melléklet - A parkolási területi lehatárolások
3. sz. Melléklet – A felszíni parkolók területi elhelyezkedése
4. sz. Melléklet – A kerület forgalomszabályozási térképe
5. sz. Melléklet – Kerékpárút hálózat Óbuda-Békásmegyer kerületben
6. sz. Melléklet – Árvízvédelem
7. sz. Melléklet – Felszíni vízrendezés
8. sz. Melléklet – Csatornázás
9. sz. Melléklet – Természeti értékek: karsztvíz-források és barlangok
10. sz. Melléklet – Nevezetes zöldfelületek
11. sz. Melléklet – Az Óbudai-sziget
12. sz. Melléklet – Földtani térkép
13. sz. Melléklet - Illegális hulladéklerakás helyszínei
14. sz. Melléklet – Levegőszennyezés mérési pontok
15. sz. Melléklet – Szénmonoxid szennyezőanyag területi eloszlása
16. sz. Melléklet – Nitrogénoxidok szennyezőanyag területi eloszlása
17. sz. Melléklet – Kéndioxid szennyezőanyag területi eloszlása
18. sz. Melleklet - Szálló por szennyezőanyag területi eloszlása
19. sz. Melléklet - A kerület növény- és állatvilága
20. sz. Melléklet - A kérdőívek kiértékelése

II. kötet:

A feladatok ütemezése – II. középtávú program 2008-2014

1. A programban megfogalmazott célok és feladatok röviden
2. A programban megfogalmazott feladatok időbeli ütemezése (táblázat)